32. szám. Nagy-Kanizsa, 1880. szerdán, augusztus 4-én. VII. évfolyam.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosház utcza. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmények: 5 hasábos petitsor egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdij 30 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Uj városház utcza 513. sz.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el:
Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyilttér: Petitsora 10 kr.

Mindazon t. olvasóink, kik a hátralékok ügyében a kiadóhivatal által levelet kaptak, tiszteletteljesen kéretnek, hogy az abban kifejezett kérelemnek minél hamarabb eleget tenni szivesked-jenek.

A kiadóhivatal.

Ha ugy volna!....

Az alföldön utaztam. — Az országut két oldalán sárga kalászos buza ringatódzott; messze, amerre a szem tekintett kövér legelőkön, dús buza- és kukoriczaföldeken kivül egyebet alig lehetett látni. A kocsikerekek egyhangu zakatolása, a nagy melegség, mely ellen alig volt képes megvédeni szélesen kiterjesztett esernyőm, félálomba ringatott; — hátradőlve, átengedtem magamat az édes szunnyadozásnak. Az álomképek tünde villikként kergeték egymást, végre megakadt lelkem egy képen. Ezer éves ősz ember ragadta meg karomat, és vezetett, menésünk a repüléshez hasonlitott. mentünk falvakon, városokon keresztül, folyók mentén, hajón, gőzkocsin, különféle járműveken; a fehérszakálas tisztes ősz mindenütt mutatott, figyelmeztetett. Falun keresztül jöttünk, éppen vasárnap lehetett. A zöld fasorok mögül fehérlő, mocsoktalan tisztaságu házak kellemes benyomást tettek rám. Végre egy dombra értünk. Azon állott a kicsi, de szép templom. Éppen oda sereglett a nép. Férfiak, asszonyok, gyermekek, mind az ünnepnaphoz méltóan tiszta ruhában, tiszta külsővel. A nép begyült a templomba, ájtatosan elfoglalta helyét. A pap misét mondott, az orgona szólt, a nép énekelt, szép összhangzatos karban. Azután prédikált a pap. Beszélt az erényről és a bűnről, a tiszta öntudatról, az Istennek tetsző, szorgalmas munkáról, mely sok rosztól megóv. Azután megáldotta hiveit. A templomból kijövet azt mondtam a nyájas ősz embernek, hogy vezessen a korcsmához, el is mentünk oda, benéztünk, nem volt ott egy ember sem, a kocsmáros egykedvüen szivta pipáját a korcsma ajtaja előtt. A paplak mellett láttuk az iskolát, egy ajtó felett ezt a felirást: „*Olvasókör*". Tovább siettünk; egy másik faluba értünk; munkanap volt. A nép izzadt a mezőn, a verejtéktől izzadó arczok mosolygók, elégültek voltak; bent a faluban csak az öregekkel és gyermekekkel találkoztunk, itt-ott egy műhelyben vig dana mellett dolgoztak; tovább siettünk, városba értünk, egyenes utczák szeldelték keresztül, boltok, kirakatok, műhelyek mindenütt, az utczákon, utakon hangyanép nyüzsög, fut, siet mindenki dolga után, fényes fogatok, kocsik, szekerek, taligák egymást érik az utczákon, végre egy nagy házhoz értünk, melybe sok ember sietett, két hajdu állott a kapu előtt; ezek bizonyosan a megyegyülésre mennek, gondolám magamban s valóban ugy volt; felmentem ősz kisérőmmel magam is, kiváncsi lévén, mi fog ott történni. Mondottak ott gyönyörübbnél gyönyörübb beszédeket, de legjobban tetszett nekem egy jelentés, melyet ott elolvastak; s melyben dicsértek a közegészségügyi, közmivelődési, forgalmi stb. állapotokat; öngyilkosság egy sem volt már évek óta, emberölés, rablás, tolvajlás nem történt; az az egy csirkelopás, mely bejelentetett tévedésen alapult; de fel volt emlitve, hogy egy gazdag ember 2000 frtot vesztett el, azt egy igen szegény ember megtalálta és azonnal visszahozta annak, aki elvesztette. Erre valaki azt a megjegyzést tette, hogy ilyen dolgokat, melyek maguktól értetődnek, nem kell elmondani. Azt is elmondta a jelentésttevő, hogy a koldulási törvény, mely szükségből hozatott, hatályon kivül helyeztetett, mivel az utolsó jelentés szerint az egész környéken és megyében nincs koldus, a fiatalok mind dolgoznak, az elaggottak és munkaképtelenek már el vannak helyezve az ápolóintézetbe. Ezt az utóbbi jelentést igen megdicsérték a jelenlevők. De még nagyobb elégedettséget keltett, mikor azt olvasták, hogy a börtönőrt s a fegyházi szolgákat el kellett bocsátani, mert a hol rab nincs, ott azokra nincs szükség; de hozzátette mindjárt, hogy szükséges lesz a tanitók és iskolák számát szaporitani, mert ezek számára elegendő hely nincs. Mikor elmentünk, nem titkolhattam el csodálkozásomat a fölött, milyen sokan voltak e gyülésen, s minő nagy lehet az érdekeltség a közügyek iránt. Még nagyobb városba értünk; majdnem káprázott a szemem azoktól, amiket itt láttam; az ipar, művészet, kereskedés ezer és ezernyi termékeit láttam itt élénk, soha nem szünő forgalomban, mindenütt voltak munkálkodó, szemlélő, figyelő, tanuló emberek; a viz partján volt még csak élet; hajók rakódtak be, hogy a belföldi termékeket minél hamarabb a határon kivül vigyék, s hogy ujakat, idegeneket cseréljenek fel érte. Mindenütt a nemzet lobogóit láttam, mindenütt magyar szót hallottam a honfiaktól . . . . . Gyi te! kiáltott a kocsis, s én felébredtem; ősz kisérőm, a város fényével együtt eltünt. A nap lemenőben volt, sugarai még érintették a messze láthatár kékellő dombjait. Elmerengtem a róna esti tájképén, s mig egy önkénytelenül előtört köny rezgett pillámon, elgondolkoztam azon: ha ugy volna!

Uti jegyzetek.

Irta: *Virághegyi József.*

(Folyt. és vége.)

V.

A szoba alja felöltözött téglával volt kirakva, a mi a levegőt hűsitette. Az asztalok körül demokratikus tarkasággal tengerésztisztek, matrózok, és külsejük után meg nem állapitható egyéniségek foglaltak helyet. A konyha a szobának üveg által elrekesztett részében volt, melynek örökösen tárva levő ajtaja bepillantást engedett vetni a főzés titkaiba; a sürgő-forgó szakácsné nem is rejtette el a titkokat, mindenki láthatta mikor a szakácsné egy valaki által meghagyot étellel félig levő tányérba mert a „csuszpájsz," vagy pedig visszaöntötte a tálba. Olykor nagyokat koppantott a főzőkanállal egy kisebb leány ujjaira, ki valahányszor a szakácsné elfordult a tüzhelytől, szakismereteket szerzendő a főzés köreből, ujját mindannyiszor bele mártotta a főzelékes tálba, s a rátapadt zsákmányt pillanat alatt leszopta. Ez megadta haldokló étvágyamnak a kegyelemdötést, semmit sem tudtam enni. A tengerészék hozattak egy öblös tányér rizslevest, mellé egy csésze reszelt sajtot apró szőlővel, és hozzá hat-hét berdőkot. Itt tehát a gyomor czivilizációja még nincs európaiszinvonalon. Ily Lukullusi választékossággal, elkezdett ebéd feljogositott arra, hogy konfektnek horvát „testvéreink" keresett nyalánkságait: sárga ugorkát és nyers tőköt várjak. De várakozásom cserben hagyott. Hihetőleg egy nemzet se fejlődött a kultura oly magas fokára, hogy horvát testvéreink e tekintetben páratlansággal ne kérkedhetnének. Nem messze tőlem egy uri ember irgalmatlanul tördelte egy főtt tengeri pók hatalmas lábszárait. Ennek nem hoztak egy tányér eledelt, melyben kifogást nem talált volna; mikor a pinczér letette eléje a parancsolt ételt, összeturkálta, magához csöngette a pinczért, előadta neki kifogásait, visszavitette vele, s másikat hozatott.

Pola körül minden dombot egy-egy erőd koszoruz. Egyet közelebbi vizsgálódásom tárgyává kivántam tenni, fel is másztam a ropant hőségben a dombra, de mikor a kapu felé közeledtem, egy cseh katona szuronyos puskával elém állt, s a csehek ismeretes ildomos modorával értésemre adta, hogy ide nem szabad „civil"-nek jönni. Miután látta, hogy idegborzongató beszédét nem értem, azáltal tette magát érthetővé, hogy puskáját lecelmelni készült válláról. Bizonyosan kémnek tartott, ki az erődöt leakarja pingálni.

Ami Polában a legnevezetesebb, az tudvalevőleg a hajógyár. Ide nem eresztenek be senkit, ha csak az admiralitástól engedélyző kártyát nem mutat fel. Azért elmentem az admiralitáshoz, hol megkérdezték nevemet, foglalkozásomat, ide jövetelem idejét s itt tartózkodásom tartamát. A jegyek elvannak látva dátummal, s azon napra érvényesek, melyen kiállittattak.

A trieszti hajógyár hires, és hirnevét nem is bitorolja, de a polai hajógyárhoz hasonlitva elenyészik. Amiféle ága létezik az iparnak, itt mind összpontositva van. Egész nap sem elég, ha valaki a hajógyár minden helyiségét megakarja nézni. Akkora dolgozótermek vannak, hogy a végét alig láthatni. Az ezer és ezer kalapács süketitő lármája, a száz és százféle gép siró-rivó kerekeinek, phantastikus beregő hangzavart okozó forgása miatt tüdőnk minden megerőltetése mellett sem vagyunk képesek hallható hangot adni, legalább férfit erre képtelennek hiszek, legfeljebb az asszonyok pörölése tudná felülmulni e pokoli zajt. Szinte Vulkán alvilági műhelyében képzeljük magunkat, hol titánok kovácsolnak villámokat izzó pörölyökön.

Pola gazdag római emlékekben. Több ép, csak hogy megfeketült kapu, s egyéb épületmaradvány látható. De bármily szenvedélyes barátja is vagyok a hajdani korból fennmaradt emlékeknek, mégis örültem, hogy este felülhettem a vonatra.

Varasdot utba ejtettem. — Sokszor olvastam az ujságok hasábjain a horvátok magyarellenes érzületéről, de nem adtam e hi

A „Zala" tárczája.

A koldus ünnepe.

Szelid leányom; szőszke gyermekem,
Hol vagy? felelj! Kezdjük hát el megint;
— Reggel van ugy-e? ugy tetszik nekem,
A kakas rég megszólalt odakint —
— Keményen és puszta ágyodon ugyis
Csak folytatod, mi *nappal* gondot ad:
Szegénynek a gond, fájdalom és bú
Hogyan is adná édes álmokat! ...

Elég volt már pihenni... jól tudod,
Hogy keressük a száraz kenyeret;
Korán kell kezdenünk minden napot,
S elvégezni csak nagy későn lehet.
Hová tevéd le öcska ujjasom?
Add reszkető kezembe botomat,
— E rongyot tedd el, jó lesz még talán; —
Látod: a koldulás is gondot ad!

Szedd össze ezt az őszült hajakat,
Ah, milyen rég fehérek már ezek...
Hogy is ne! — annyi kinos év alatt
Egyébb, erősebb nem is lehetek.
Mellettem itt a régi olvasó,
Te rajtad kívül drága birtokom;
Ha meghalok, igen, ha meghalok
Mást nem, tudod, de ezt neked hagyom.

Igy jól van minden, most sietve hát,
Vezess a hogy lehet jó gyermekem;
Az isten háza nyitva lesz, imát
Hadd mondjak e szent, e nagy ünnepen.
Mert én is voltam boldog egykor, ezt
Tudom nem egyszer mondám el neked;
Ma napja ujra, hogy oltár előtt
Mondám el én is örök eskümet.

Szelid ártatlan nő volt jó anyád,
— Ne sirj, ha látod, hogy én könyezem; —
Remélem, a sors jobb időket ád,
Most már a köny is jól esik nekem.

Olyan rövid volt az a boldogság ..
Pedig én azt hivém, hogy végtelen;
Tanuld meg, oh tanuld meg jó korán,
Hogy itt nem tart örökké semmi sem.

Az ő szép lelke fel a mennybe szállt,
Szemeinek fénye régen elveszett;
Olyan sóvárgva várom a halált,
Hogy vegye rólam le a terheket.
Vezess a templomból ... tudod, hová
Ismered azt a sirt, hol ő pihen,
S ha már én sem leszek, e szent napon,
Jer majd a sirhoz akkor is hiven ..

Halassy Béla.

A tanár és védenczei.

Regény.

Irta: Flygare-Carlén Emilia.

Forditotta:

FRIEDMANN ALAJOS.

IX.

Karácsonest. — A levél. — A családi ünnepély.

(Folytatás.)

„Te vagy Larssohn?" mondá és felült. „Oh, igaz, eszembe jut; de nem mehetek. — Nem jól érzem magamat; keserű karácsonyestém volt, a legkeserübb életemben! Légy szives mentegess ki az uraságnál, hogy elfelejtettem lemondani. „Igen" mondám szivesen megteszem; de nincs szüksége az urnak valamire? — Erre röviden válaszolá: „Nem kell semmi! Isten veled Larssohn!"

Rózsa végre Larssohn vontatott elbeszéléséből megtudta, a szegény ifju szánalmas állapotát és sietett azt anyjával közölni. —

Istenem, Uram, mily nyomoruság! kiáltá a tanácsosné, fürtjeit himbálódzva. — Ki fogja pártját a szegény embernek? Ki más, mint ennagam. Oly kevés házba jő, és a szerencsétlenség órájában a kör még szűkebbé válik.

Rózsa, halld, amit mondok, kedvesem, és ne állj itt oly közönyösen a karácsonfára bámulva, ha embertársunk szükségéről van szó. —

Larssohn azonnal menjen vissza és vigyen néhány gyertyát. — Ha a kis fülkében hideg van, ugy fütsön el, mindenesetre jó lesz, ha a kuktával fát vitet oda. Talán nincsen fája szegény Mannerstedtnek. Kárin is menjen oda vigyen el theát és unszolja az ivásra. —

Továbbá parancsold meg a gazdasszonynak, hogy hideg sült baromfiat vigyen, végre Larssohn egy üveg Rajnai bort is pakoljon a többihez, — ez jót fog neki tenni. —

Úgy kedves Rózsám, ne felejts el semmit. Larssohn: gyetyát és fát; Karin: jó, meleg theát; a gazdasszony rizst, baromfit és bort, és ha az egész rendelkezés fejedben van, siess és intézkedjél. —

„Azonnal, kedves mamám" válaszolt Rózsa és gyorsan a konyhában termett a megbizást teljesitendő. — Mindenek előtt azonban Larssohnt és Kárint kéré a beteg lakását amennyire lehet kellemessé tegyék; továbbá megparancsolá nekik, hogy felváltva hirt vigyenek Mannerstedt állapotáról, és ha rosszabbul lenne, siessenek orvosért.

Midőn minden elintézve volt, Rózsa ismét bement, mert az anyja meghagyá neki, hogy a kisdedeket mulattassa. — És bár e foglalkozás mostani kedélyállapotában először életében, kinzó és unalmas volt, ugy még is kényszeritve volt vidám játékukban részt venni, hogy a benső részvét nagyságát, mely szivét nyugtalansággal tölti, el ne árulja. —

Kis vártatva, midőn a tanácsosné a lármázó csoportok mellett elhaladt, lánya vállát barátságosan megveregeté, és mondá: Még is jószivű, szeretetreméltó fiatal ember, jó kapitányunk!"

„Hogyan?" kérdezé Rózsa ártatlanul.

„Nos, tudod-e, hogy azonnal elsietett az uraktól és elment a katona orvosért, hogy a jelölthez vezesse? —

Szándékáról néhány pillanatra, midőn a szobát odahagytad, szólt nekem. Nem szép és kedves ily példát adni? valóban örülök rajta. —

„Oh kedves mama," kiálta Rózsa, Ling kapitány jellemének ily nem várt vonásától kellemesen meglepetve „valóban ezt tette? — Igazán, ez szép, nemes és barátságos volt Nándortól és ez nagyon emeli tiszteletemben." —

Egy órával későbben a kapitány piros kigyult arczczal lépett be és Rózsa őt soha sem találta szeretetreméltóbbnak, mint most. — Legelőször irányult feléje érzelme. — „Hogyan van Mannerstedt úr, jól, nem Nándor" mondá nyiltszivüen és szivélyesen megszoritá a neki nyujtott kezet.

„Holnap, mond az orvos, ha a láz megszünt, ismét egészséges leend. — Szegény öreg anyja vesztesége, kit annyira szeretett, rázkodtatá meg annyira. — Ma este érkezett a szomoru hir és jelenleg minden más iránt érzéketlen, — csak fájdalmával foglalkozik. Borzasztó láz ég ereiben és feje izzó parázs; azonban megkapta a szükséges gyógyszert, és erős, edzett természete könnyen legyőzendi a betegséget.

Miután Nándor tudósitását végezte és szivből örvendett azon jóakaratnak, melylyel Rózsa ma irányában viseltetett, jövendőbeli apósához sietett azon szándékkal, hogy mindenesetre tetszeni fog neki. —

Mannerstedtre többé nem gondolt. — Megtette azt, amit a szegény öregben ez elhagyatottságában megtehetett; most tehát nem volt efölött szót vesztegetni sem ideje, sem kedve. A kapitányt kissé lehetett ugyan buzditani, ha valaki nyomorának enyhitéséről volt szó, de mélyebben a tárgy fölött gondolkodni, az természeténél fogva lehetetlen volt. — Mielőtt tehát a második pohár puncs üritve volt, Mannerstedt, a padlásszoba és a világ minden nyomora, kivéve sajátját, el volt feledve.

A vendégek végre helyet foglaltak a jól teritett hosszu asztalnál; a viharos csevegés, a nevetés és zaj, előidézve a karácsoni ajándékok által, továbbá a fiatalabb családtagok zajos örömnyilatkozata, teljes összhangzatot képeztek, melyek azonban Rózsa szivében metsző visszahatást idéztek elő.

Az asztalon egész rakás kisebb-nagyobb karácsonyi ajándék feküdt.

A legértékesebbek nyilván azok voltak, melyeket a tanár küldött, bár egynek sem volt fölirata.

Mannerstedt czimén is volt közte egy nagy csomag. —

Ez nem a tanácsos családjától lehetett, mert a kisebb, Mannerstedtnek szánt ajándékok akkorra tétettek el, midőn ismét megjelenik náluk. — Ennélfogva idegen féltől jött, és mind a házbeliek, mind pedig a vendégek csodálkozását képezte.

„Különös őrizetem alá veszem" szólt a tanácsosné; és tudom, hogy a szegény fiu legszivesebben kezemből fogadja el, ha ismét felábol. —

Senkisem merészelt a tanácsosné ez önkényes, és különösen önző állitása ellen felszóllalni. —

Mindenki helyeselte nézetét, és amellett maradt.

Az urak és hölgyek ajánlva magukat, fogyhatianok voltak a hála kifejezésében, az élvezetdús estélyért. — A tanácsosné mondá: „Ej ments Isten! ne hálálkodjanak annyit barátaim! A világért ne köszönjenek meg semmit. — Hisz önmaguk mulattatták magukat. —

A nagykereskedő pár ujja begyét nyujtá vendégeinek és méltóságteljesen bólintot fetjével. Végre utrakelt a vendégsereg, ki gyalog, ki szánon.

„Hála Isten!" kiálta Widen asszony, miközben mélyen föllélekzett és a pamlagra dobá magát; „hála Isten, hogy végre szabadon lehet föllélekzeni! Borzasztók ezen családi estélyek! Szerencse, hogy kevésszer ismétlődnek az év folyamában, mert különben nem lehetne kibirni; mert nagy mértékben fárasztó jobbra, balra, mosolyogni ha unalmában az embernek halálig kell ásitozni; de rád nézve, kedves Nándorom

roknek egészen igazat, hanem most volt alkalmam személyesen meggyőződni e hirek alaposságáról. Lépten-nyomon találkozunk a magyarok iránti ellenszenv és gyülölet kifejezésével, kávéházban, korcsmában, az utcákon; mindenütt bőknek egyet a magyar hegemonia, supremaczia oldalán, ahol csak szert tehetik, panaszkodnak jogsorbitásról, elnyomásáról, szarmokságról, mert a „Szlávia" kisérő delibábja csalóitolag ragyog feléjük, jobban szeretnének egy kis muszka „alkotmányt," mely a szabadság háromágu jelképével osztogatja a boldogságot és a polgári jogokat. Ha azt hiszik e borükbe nem férő urak, hogy gyülö etükkel megijesztenek bennünket, vagy hogy valami sokat törődünk vele, akkor igen tul becsülik önmagukat, és legyenek meggyőződve, hogy ezzel csak saját maguknak ártanak, mert politikai érettségüket vajmi kétes szinben tüntetik fel. Ami pedig jogtalan panaszukat illeti, egész Európa tudja, hogy több politikai szabadságot élveznek, semhogy panaszuk hitelt találna, és jobban ismeri politikai törekvésüket, semhogy nem tudná, hogy e panaszok a „szláv-egység" hátuk mögött álló apostolának bujtogató sugalmai, ki egyik kezében a szabadság zászlóját lobogtatja, a másikban pedig rablánczot tart.

De dusgazdag kincsbánya az a türelem könyve, telve van drága kövekkel! Hanem ők nem tudják e bánya értékét megbecsülni, nem tudnak abban gyémántot keresni. Hej, pedig Clió de nagyon tanulságos dolgokat vesett különösen az ő részükre a történelem lapjaira!!

Helyi és megyei hirek.

— **A követválasztási mozgalmak** megindultak városunkban. Jeloltje mind a három országos pártnak van. A szabadelvü párt *Jókai Mór*t léptette fel; az egyesült ellenzékiek *Ujlaky József* pacsai plebános köré csoportosulnak: a függetlenségiek pedig *Unger Alajos* budapesti ügyvédet léptették fel. Városunkban nagyobb életjelt eddig csak a függetlenségi párt adott magáról. A Ipesti központi iroda *Eötvös Károly* országgyülési képviselőt küldötte le azon czélból, hogy a kerület kivánságai fölött magát tájékoztassa. A függetlenségi párt helyi bizottsága hétfőre augusztus 2-ára, meg is hivta elvbarátait az Oroszlán fogadóban tartandó párt-értekezletre. Ez három órakor meg is tartatott. Elnök volt Albanich József, jegyző Tuboly Viktor. Ez értekezleten jelent meg *Eötvös Károly*, ki hosszabb beszédben fejtegette a függetlenségi párt eiveit, s ugyancsak ez értekezleten mutatta be magát Unger Alajos is, a képviselő jelölt. Este fáklyászene volt a szokásos beszédekkel és éljenzésekkel. Ma (kedden) d. u. 4 órakor tart a szabadelvü párt végrehajtó bizottsága értekezletet. A képviselő választás augusztus 12-én lesz.

— **(Diphterités.)** Mint biztos forrásból értesülünk, a gyermekek ez átkos ellensége Letenyén fellépett és már á dozatot is követelt. Ugyanis Filipits ajárásbiró urnak 8 éves fiát legközelebb ragadta el. A bánatos szülőknek fájdalma iránt őszinte részvéttel vagyunk.

— **Községi iskolai** segédtanitónőt választott e hó 3-án a nagy-kanizsai iskolaszék. 4 tanitónő pályázott, kik közül Kaán Irma kisasszony választatott meg szavazás utján.

— **Hymen.** Schulcz Károly barátunk esküvője a kedves Kovácsics Irma kisasszonnyal jul. 28-án történt. Nagybátyja, Baur György bükl plébános ur eskette, ki szép és megindító szavakat intézett a fiatal párhoz. Esküvő után gazdag asztal köré gyültek a ház rokonai és ismerősei. — Kivánjuk hogy a pohárköszöntésekben kifejezett sok jó kivánság a fiatal pár üdvére mind teljesüljön. — E hó 2-án d. u. 5 órakor volt esküvője Kohn Ödön urnak Strem Janka kisasszonnyal. Fellegtelen boldogságot kivánunk e fiatal párnak is.

— **Turgonyi Lajos** baksakerületi orsz. képviselő mezőturi lelkészi állomásába visszahelyeztetett.

— **Időjárás.** A mily forrók és szárazak voltak az elmult hetek napjai, sőt mondható egész julius hónapja; annyi eső volt a hónap utólsó napjaiban és most is. A gazdák pedig azt mondják, hogy most már elég volna az esőből is, mert a cséplésre száraz időre volna szükségük.

— **Megjelent** Fischel Fülöp kiadásában: Goethe Germann és Dorotheája, felsőbb tanodák használatára bevezette és magyarázó jegyzetekkel ellátta: *Hoffmann Mór*. K. 8-ad r. 121 l. ára 48 kr. — A művecske felsőbb tanintézetek azon osztályainak van szánva, melyekben a classikusok olvasása elő van irva.

— **Kővágó-Eörsről** irják nekünk: A kővágó-eörsi ifjuság julius hó 26-án a révfülöpi Balaton parton Anna-bált rendezett, mely a szép számu, ott időző fürdővendégek szives részvéte mellett igen szépen sikerült. A hölgyek között láttuk: Herczegh Mihályné ő nagyságát Budapesről, Deutsch Karolina, Honig Berta kisasszonyokat és másokat, kik e tánczvigalmon uralkodott jó hangulatot nagyban előmozditották. S. I.

— **Beküldetett.** Hazafias kötelességet vélek teljesiteni, midőn Savel János ur, helybeli lakatos mester iránt a nyilvánosság terén is kifejezem méltó elismerésemet azon ritka mesteri ügyességéért, miszerint Wertheim-féle cassámat, melynek kulcsait elvesztettem, minden jelentékenyebb eszköz nélkül, könnyü módon felnyitá.

Szeidl Ágoston,
városi könyvvivő.

— **Tanügyi lap** jelenik meg Nagy-Kanizsán Bátorfi Lajos szerkesztésében e czim alatt; „Zalai Tanügy," mely egyszersmind a „Zalai Közlöny"-nek társlapját képezi. A „Zalai Tanügy" előfizetési ára egy évre 2 frt. megjelen két hetenkint egyszer. Az első szám tartalmasan van összeállitva. E számból arról is értesülünk, hogy egy tanügybarát paedagogiai kérdésre 100 arany franknyi jutalmat tüz ki; a pályakérdés később fog megjelenni. Ajánljuk megyei tanitóink figyelmébe.

— **Zártkörü** müverseny. A tanulmányaikat a vidéken folytató zalaegerszegi ifjak a helybeli „népnevelési egyesület" javára 1880. aug. hó 7-én a Háry-féle keriti helyiségben tánczczal összekötött zártkörü müversenyt rendeznek. Belépti dij: személyjegy 50 kr; családjegy 1 ft 60 kr., kezdete d. u. 5 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetében a mulatság a következő napon tartatik meg, esetleg pedig a helybeli t. cz. közönség annak mikortartásáról fafragaszok által tudósittatik. — Müsprozat: zene. 1. „Hymnus" Erkel F.-tól. Énekli a tanuló ifjuság dalárdája. 2. „Előre" költemény Tóth Kálmántól; szavalja Rozenthál Jenő. 3. „A szénégető leányka" Absenger J.-tól. Előadják fuvolán és hegedün: Tahy Elemér és Politzer Mór. 4. Magyar népdal egyveleg" énekli a tanuló ifjuság dalárdája. Zene. 5. „Angyal és ördög" költemény Szász Károlytól; szavalja Tahy Elemér. 6. „Vándor estdala" Weber B. K.-tól. Énekli a tanuló ifjuság dalárdája. 7. „Zrinyi Boldizsár." Költemény Illyés Bálinttól; szavalja Krób Károly. 8. „Szózat." Egressy B.-tól. Énekli a tanuló ifjuság dalárdája. Táncz.

— **Értesítés** a csáktornyai állami tanitóképezdéről. — A csáktornyai állami tanitóképezde 1879-dik évben azon czélból állittatott, hogy a horvát és vend vidékek számára e vidékek lakóinak nyelvét is értő és beszélő magyar tanitókat képezzen. Ez intézetnek a lefolyt 1879/80. tanévben az I. osztályban (évfolyamban) 25 rendes és 2 rendkivüli növendéke volt; a rendes tanulók közt anyanyelvére nézve 21 magyar, 3 vend, 1 horvát; 15 Zala-, 3 Somogy-, 2 Vas-, 1—1 Baranya-, Bács-, Sopron-, Tolna- és Varasdmegyékből; 21 róm. kath., 4 zsidó. Az intézet beunlakásra levén berendezve, 18 növendék magában az intézetben ingyen élvezett lakást, élelmezést, mosást és világitást, 4 kűonlakó növendék pedig 8—8 frtnyi havi ösztöndijat nyert. Az egészségi állapot kitünő volt, 12 növendék az egész tanéven át egyetlen órát sem mulasztott, erkölcsi tekintetben is teljesen meglehetett a növendékek magukviseletével elégedni. A muraközi horvát és a vend nyelv gyakorlati módszer szerint Gönczy ABC-éje alapján sikerrel tanittatott. A magyar ifjak nagy kedvvel tanulták e nyelveket, s igy remélhető, hogy nehány év alatt horvát és vend polgártársaink közt számos magyar tanitó fogja a magyar nyelvet és szellemet terjeszteni: ha a horvát és vend vidékek magyar tanitóinak állása és tisztességes dijazása kormányunknak hatalmában álló minden eszközzel biztositatni fog; mert a csáktornyai képezdéből kikerült tanitók is bizonyosan csak oly vidékeken fognak alkalmazást keresni, hol a megélhetés gondjaitól szabadulhatni vélnek. Az intézet iránt elejétől kezdve kiváló érdeklődés mutatkozik.

Számos kitünő egyéniség között Zalamegye főispánja nemcsak az év folytában látogatta meg az intézetet s tartott rögtönzött vizsgálatot, hanem a zárvizsgálaton is megjelent, félnapon át hallgatta a növendékek feleleteit, s távoztakor teljes megelégedését fejezte ki. A vizsgálatot tett 24 nöyendék közől 1 kitünő, 8 jeles, 12 jó, 1 elégséges és 2 elégtelen általános osztályzatot nyert.

A jövő 1880/81. tanévben már a második osztály is fölállittatik. Az I. és II. osztálynak szorgalmas és jóviseletű, de szegény tanulói közül 40 nyerhet ingyen ellátást, ezeken kivül még néhány künnlakó növendék havi 5—8 frt. ösztöndijat. A beirások aug. 26—31. tartatnak. A fölvételi és ismétlő vizsgálatok szept. 1-én lesznek.

A benlakásra fölvett növendékek szept. 3-ától kezdve fognak élelmeztetni.

Fölvétetnek olyan ép és egészséges testalkatu ifjak, kik a 15 évet már betöltötték s 4 polgári vagy középiskolai osztály t végeztek, vagy pedig fölvételi vizsgálatnak vetik alá magukat. E vizsgálat tárgyai a magyarnyelv, számvetés, földrajz és történet oly terjedelemben, mint e tárgyak a polgári iskolák, reáltanodák és gymnasiumok negy alsó osztályában adatnak elő. A segély iránti kérvényeknek a beirások idején kell az igazgatóságnál benyujtatniok. A kérvények keresztlevél-, orvosi-, szegénységi- és iskolai- (esetleg alkalmazási-) bizonyitványokkal látandók el. A benlakásra fölveendő 6 jó inggel 4 gatyával, ágynemüvel, nyári és téli teljes öltözettel s a háromhetenkint eszközlendő mosásnak megfelelő mennyiségü törülközőkkel s más fehérneműekkel, ruhás czituatisztitó-kefékkel stb, ellátni kell birniok. Ágyat, szalmazsákot s ágytakarót az intézet ad. A horvát-vend nyelv az intézet sajátlagos föladatának megfelelőleg rendes tantárgy lévén, a kik magukban a tanitói pályára általában, a horvát vagy vend vidékeken való tanitóskodásra pedig különösen is tehetséget és hiva ást éreznek, azok bizalommal fordulhatnak a csáktornyai tanitóképezdéhez. Csáktornyán, 1880. julius 31-én. *Birány Ignácz*, igazgató.

— **„Kétségbeesésében** mi telhetik tőle" Mulatságos dologról értesitenek Kaposvárról. Egy ottani családot ugyanis nem csekély aggodalomba ejté a cseléd eltünése. A különben szorgalmas, derék leány vasárnap délelőtt ugy eltünt, hogy se hirét, se hamvát nem hallották. Keresték, kutatták mindenfelé, de nem birtak ráakadni. Szerencsétlenséget sejtettek s már a hatóságnál akartak jelentést tenni, midőn még egyszer gondosan fölkutatva a házat, a pinczében oly felfedezést tettek, mely az egész aggódó házinépet kaczajra fakasztá. A leány eltérülve feküdt a földön, mindenik kezében egy — kiüritett boros üveget tartva, mélyen horkolt. Mint később kitünt, a leányt kedvese hagyta el hütlenül s ő kétségbeesésében — saját állitása szerint — „halálig" akarta magát inni.

— **Posta.** Zalamegye Alsó-Bagod községében folyó hó 21-vel kir. postahivatal lép életbe, mely a Zala-Egerszeg és Zalalövő közt naponkint egyszer oda és vissza közlekedő kocsiküldönczpostajáratok által lesz az emlitett postahivatalokkal összeköttetésben.

— **A vörös kakas.** F. hó 12-én este Tapolczán erős záporeső kerekedett, mely csakhamar valódi orkánná fejlődött. Mintegy fél 11 órakor a várostól fél órányi távolságra fekvő és herczeg Eszterházy tu ajdonát képező tüskési majorba a villám lecsapott, minek következtében egy 40 öl hosszu birkaakol, melyben 2000 drb. birka s több szarvasmarha volt oly hamar lángba borult, hogy mentésre gondolni sem lehetett. Városi Mihály és Rohár Gábor számadó gazdák saját életük koczkáztatásával a lángok közé rohantak és sok vesződség után képesek voltak a barmokat annyira kiterelni az akolból, hogy az állatoknak egy része s pedig 200 juh, 5 tehén és mintegy 120 szekér széna lett a lángok martaléka. A tapolczai önkéntes tüzoltók Nagy Aladár főparancsnokkal hamar megjelentek a vész szinhelyén és csak ezek emberi erőt meghaladó munkásságának köszönhető, hogy a közvetlen az akol mellett lévő s 400 szekér szénával megrakott pajta és 300 kereszt ből álló rozskazal a lángoknak szintén áldozatul nem esett. —

— A **„Magyar Lexicon"**-ból ujabban jelent meg, az 58. és 59-ik. A két füzet Egyptomból — Eleisen-ig terjed. Az elsőnek mellékiete, Javitott iránytűk; a másodiké a vánkert bazár. Egy-egy füzet 30 kr.

— Az **„Ország-Világ"** XVII. füzete a következő érdekes tartalommal jelent meg: Erős Kálmán ur házassága. (Elbeszélés.) Vértesi Arnoldtól. Régi dolgok. Hőke Lajos ó. A passióvirág. (Virágrege.) Majthényi Flórától. Az én hattyudalom. (Költemény.) Sárosy Gyulától. Finn népdalok. (Költemény.) Szinnyei J.-tól. Csengery Anta. A nihilisták börtönében. (Egy lengyel ifin elbeszélése nyomán.) Imre Lajostól. A szivről. (Egy orvos csevegései.) Dr. Szatmáritól. Karcs termet. K. T. K. A gamelang. Xántus Jánostól. A dohányzásról. Szinnyei Ottomártól. Dr. Szabóky Adolf. Gelléri Mórtól. Rodey Luczia. (Franczia regény.) Forditotta Veres Sándor. Levelezés. Dr. Cs. K. Egy magyar pezsgőgyár. (Képpel.) Temetőben. (Képpel.) Segits. (Képpel.) Iskola után. (Képpel.) Medvevadászat. (Képpel.) A b.-csabai szinház és vigadó épülete. (Képpel.) Trencsén-Teplicz. (Képpel.) Irodalom. Divat Charlottetől. Pecsét és czimertár.

— **Aigner** Lajos „Magyar könyveskönyv"-ából három füzetet kaptunk, melyekkel a hetedik folyam van befejezve. A füzetek tartalma: „Boldogtalan" — regény Turgenjev Ivántól, ford. Timkó Iván. „A rágalom iskolája", — irta Scheridán Richard, vigjáték 5 felvonásban. „A szegény muzikus" — beszély Grillparzertől, ford. Márkus Miklós. — Egy-egy tiz füzetből álló folyamnak ára 2 frt. A füzetek egyenkint is kaphatók 20—60 krért. Ugyancsak Aigner Lajos kiadásában megjelent a „Nemzeti könyvtár"-nak több füzete, melyek Kármán, Csokonay és Katona müveit részint befejezve, részint folytatólag tartalmazzák. Egy-egy füzet ára 30 kr., — egy tiz füzetből álló folyam előfizetési ára 3 fr.

— **Rövid hirek.** Sándor bolgár fejedelem Zorka montenegrói herczegnőt veszi nőül. — Ürge Ignácz lazarista Kairóba küldetett missionáriusnak. — A belügyminiszter ujabban ismét 5000 frtot utalványozott az ungmegyei inségesek számára. Stefánia herczegnő a trieszti hadastyán zászlószentelési ünnepélyére a zászlóanya tisztét a legnagyobb szivességgel elfogadta. — Weisz Bernát Ferencz, főváros polgár, az iskolai, takarékpénztárak buzgó terjesztője aug. 1-én ünnepelte 80-ik születésnapját. — Milán szerb és Károly román fejedelmek Ischlbe mentek. — Rudolf trónörökös Brüszszelből visszaérkezett Prágába. — Az angolok nagy vereséget szenvedtek Afganisztában. — A király születése 50-dik évfordulójának megünneplése tárgyában a fővárosi törvényhatóság rendkivüli közgyülést fog tartani. — Két magyar nő, Farkas-Halassy Ida asszony s leánya megmászták a Mont-Blanc csúcsát. — A király Galiczióba utazik s itt és Bukovinában 20 napig fog időzni,

---

Élcz és tréfa.

Egy levél.

Jelige: Toujours en fleurs,
Jamais en pleurs!
Searron.

Kedves öcsém!

Leveledet, melyben tudósitasz, hogy házasodni akarsz, jámbor óhajod szerint jó egészségben és nagy forróságban vettem. Csak házasodjál! Mert a' bizony szép dolog; s mint az egész világ tudja, jó dolog is. De azért mégis inkább látnálak jól felakasztva, mint rosszul megnősülve. Nem kellemes valami az elválhatatlan gályarabtárs. Azt irod, hogy e lépésre a szerelem késztet. Látszik rajtad, hogy nem a legjobb lábon állsz a modern vogytan legujabb vivmányaival, különben tudnod kellene, hogy a szerelem áll kilenczven rész aranyból, kilencz rész örökségi anyagból és egy rész szeretetből, summa summarum száz rész önzésből Nem mondhatnám, hogy levelednek nagyon örültem, mert házasodni mai napság annyit tesz, mint zilált pénzviszonyait egy nő által rendeztetni. De azért csak rajta! — Hogy „tapasztalásom aranybányájából egynehány jó tanácsot, mint megannyi gyöngyöt kérsz — életutadra" azt bölcsen teszed, csak pénzt ne kérj! mert aranybányámban se arany, se ezüst, se réz, sőt egyetlen egy „vasam" sincs

De azért tanácsot jobbat adhatok mint Arisztoteles vagy Sokrates. Tudod e miért? Tégy mindent ugy, a mint én **nem** tettem és boldog leendesz. Csak egyet tégy ugy mint én: ha van pénzed, ne tekintsd az életet vigjátéknak, ha nincs, ne tekintsd szomorujátéknak, hanem mindig egyaránt bo. hózatnak, de törekedjél saját csörgetyüdet más bohócz fejébe nyomni. — Ha a sokaságon keresztül akarsz hatni, húzd be könyökeidet, hogy meg ne lökj senkit, és bé-

---

me, ujság volt. Hisz ezelőtt nem voltál sem oly szerencsés, sem oly szerencsétlen karácsoni estét itt családi körben tölteni."

„Nem, nem éppen itt, válaszolt a kapitány mosolyogva; de azelőtt Borgenköld nagybátya örével minden karácsoneste a tanárnál voltunk és ezek valódi ünnepi esték voltak. — De elmultak, hogy többé vissza ne térjenek," tevé hozzá könnyü sóhajtással, midőn az elmult napokra gondolt, mikor még való boldogságban hitt.'

„Valóban" szólt a tanácsosné, mivel illőnek tartotta, hogy valamit mondjon, emlékszem még, hogy valamikor hallottam, miszerint a tanár testvéreddel mindenkorra szakitott, és hiszem is, bár ily esetben nehéz itélni, — jogosan tette.

Azért is kedves Nándorom többet forogj körülötte. Meg vagyok győződve, hogy nagybátyád becsületes ember, hogy igen sok gyöngédséggel viseltetik irántad, vagy mi? Mit gondolsz magad, nem ugy van-e?" —

„Oh, igen, valamelyest, hiszem, irányomba is érez" válaszola a kapitány „de, sajnos, nem sokat! — Gyöngédsége sokkal inkább tárgynak van ajánlva, amelyet különben sokkal jobban szeretek, mintsem irigyeljem. — Néhány nappal ezelőtt rajta sohasem tapasztalt benső megindulással mondá hogy Rózsát végtelenül szereti, hogy előtte valóságos gyémánt és hogy, mig neki egy falat kenyere lesz, — saját szavai szerint — megosztja majd vele." —

Miközben Nándor kapitány idézeteit fejtegette, a tanácsosné arcza pompás napvirág teljes pompájában fény ett. A tanácsos férje te te pipáját, és feszült figyelemmel hallgatta a mondottakat. —

„Oh, a nemes, fönkelt lélek" kiálta Widen asszony lelkesülve, „mily szépen és mégis egyszerűen kifejezve, hogy Rózsácskámat annyira szereti! No, no, valóban meg is érdemli, mert a jóság és szelidség maga, oly szerény és mégis értelmes.

Igen, igaza volt a tanárnak! Mindig finom itéletü férfiu volt. Rózsa valóban, miként a tanár mondja, igazi gyémánt. Igen, angyal a kedves gyermek. Habár anyja vagyok, még is be lehet ezt vallanom, ha ő nem halja. Minden irányban kiünik gyengédsége, úgy szülői, testvérei, mint más idegen iránt; és bizonyos lehetsz benne, hogy kiváló jó feleséget kapsz." —

„Oh kedves néni, azon sohasem kételkedtem!" biztositá Nándor. „Csak egy kivánságom van, t. i. hogy minél előbb részesüljek e szerencsében. Megvallom, hogy roppantul vágyódom ez időpont után és hogy ez uj viszonyom által egészen más ember lettem. —

Mindazon elvek melyek eddig értékkel birtak előttem, mint üres párák elenyésznek, ha utánuk nyulok. —

Mindinkább érzem, hogy szerencsém csak is a házias és házasélet békés és oltalmazó pálmái alatt virágozhat fel. —

„Oh, te bohó!" szólt mosolyogva a tanácsosné, miközben himzett kendőjével meglegyinté. „De tréfán kivül „nem látok semmi akadályt, hogy kivánságod teljesedjék, — vagy mit gondolsz Widen öregem? — Nem lehetne a lakodalmat neved napjára febr. 20-ára határozni?" —

„Oh igen," vélé a nagykereskedő, az éppen nem lehetetlen; — de előbb tudnunk kell, hogyan vagyunk. — A lakodalom egészen más, mint az eljegyzés. — A jegyesek gond nélkül élhetnek, de ha egybekelnek, előbb tudniok kell, miből fognak megélni. — Mindenek előtt irásbeli bizonyitékát akarom látni a tanár ebbeli gondolkozásmódjának, vagy Nándor vagy Rózsám kezében. — Nem mintha jóakaratában kételkedném, de atyai kötelességem megkivánja, hogy mindenesetre mindenképpen tisztában legyünk. — Mihelyt ez meg lesz, megtörténik a kihirdetés, kivánságod szerint Nándorom." —

Ekkösben keset nyujtott Nándornak, mit ez távozás jelének tartott, sietett magát ajánlani és azonnal hazafelé tartott. — Keserü érzet honolt Nándor keblében a hallottak felett és haza érve a Hildának küldött levelet és csomagot találta az asztalon, mit azonnal a kandalló tüzének adott át.

(Folytatjuk.)

A gyülölt ohajtottak.

Szalay Sándortól.

II.

Ama bizonyos „zöld papiros."

(Folytatás)

A ravasz Ábrahám alázatos képpel nyitotta ki az ő nemes üzletének helyiségét; bementek mind a ketten. — Az öreg Jancsi kocsis nagyon furcsa képpel nézett utánok; sehogyse állhatta meg, hogy az ott álló hordárhoz ne szóljon:

— Miféle náczió ez a Mózsi? Isz csak tudnám, hogy lovat akar venni az uramtól, akkor aligha ki nem mérnék neki egy pár szamárra valót.

— Sohse bántsa, barátom! Szamáron veszi ez a lovat, — szólt a civilizált hordár.

Bizony az a civilizált hordár tudta már a csiziót.

Kazimér ur és Ábrahám már az üzleti helyiségben voltak.

— Ha jól sejtem nagyságos Eöry Kazimér urhoz van szerencsém Z...ről. Szólt Ábrahám; s a alázatos képpel kinálta meg ülessel ő nagyságát a pamlagon.

— Igenis kérem. — De hát maga, meg, hogy is hivják? igas: Wéhli Abrahám. Hát Ábrahám barátom maga micsoda 1000 frtot emleget? Igenis kérem. Maga, Ábrahám barátom aligha össze nem tévesztette. — Akkor azután tudja — igenis kérem — én leszek ám a zsidó, maga meg a: fizess! Ilyen dictióval foglalta el Kazimér ur az üzleti széket, illetőleg a pamlagot. Hangja mindig emelkedettebb lett; utoljára elérte az ő szük hang octávájának legmagasabb hangját; s akkor elhallgatott.

A ravasz Ábrahám a responsoriumot mindjárt octávával alább kezdte. —

— Könyörgöm alássan nagyságos uraság, a váltó kezeim közt van, a mit nagyságod kibocsátott. —

— Én — igen is kérem? — No ez rettenetes! Ki volt az a szemtelen, a ki irásomat utánozta? igen is kérem ez casus criminalis! De hát micsoda váltó? Talán váltópénz. Vagy én nem tudom. A maguk sok sok szamár dolgát — igen is kérem — az ember becsületes esze alig érti vagy nem is érti. —

Erre az értelmes sententiára Ábrahám barátunk jónak látta a dolgot mindjárt a bunkós végére fogni. Kinyitotta fiókját, kivett belőle egy hosszukás könyvalakot; a mi azonban széjjel-nyitva egy hosszukás tárcza volt, melynek leveleit mind csupa veszedelmes „zöld papirosok" képezték. Abból elővett egyet; — s oda tartotta ő-nagysága elé. —

Kazimér ur megnézte; majdnem kővé lett a szempillája. Látta rajta azt rettenetes sokat mondó számot 1000; és látta utánna azt a sokat mondó „frt"-et. — Ez bizony pénz, ez forint. Látta ott először is az ő utánozhatlan aláirásu nevét és az az ő képe Sándorjáét. —

Mindent tudott; rá ismert arra az átkozott „zöld papirosra." Erre iratta az ő képéja saját nevét; ez az a beirtási czédula. —

Wéhli Ábrahám még akart valamit magyarázni; nem volt rá ideje.

Kazimér ur elővette tárczáját; oda vetett egy gyönyörü ezerest, a mit talán a legutolsó gabna-eladáskor kapott.

— Egy szót se! Itt a pénz! Ide azt a másikat Aztán magának hallgass a neve. — E szavakat a hang legmagasabb hangján mondta el. A visszaadott váltót nem tépte szét, hanem dühében olyan pároyivá gyöngyölte, hogy akár a borsó között elkeveredhetett volna.

Dühösen hagyta el Ábrahám ur üzletét. —

Ő miatta akár czérnaszálnyira dörzsölhette kezét az üzlet nagy mestere, hajlonghatott, alás-szolgázhatott. — Nem az ezer forint fájt neki, hanem hogy az ő fia igy rászedte. Miért nem kért inkább?! Persze: 1000 forint pengő abban a váltó forintos világban bizony akkora összeg volt, hogy egyik tanulónak se ébredt merész gondolata annyit kérni.

Kazimér ur haragjában termetétől nem várható ruganyossággal ült a kocsiba.

„A fiam lakásához!" orditott inkább mint szólt a kocsishoz.

Az öreg Jancsi szólt volna is, nem is, ilyen értelmes parancs után. Az urfi lakását csak tudta volna, ha a máskori mód szerint egyenesen oda mennek, de hát abban a rettenetes városban hogyan igazodjék ki. Könyebben megtalál ő a nagyságos ur legnagyobb buza-táblájában egy sem-krajczárt, mint ott egy házat. Azért hát egyet pödörintett vastag bajuszán, aztán mégis csak kihuzta alóla a szót, hogy — megtiszteli a nagyságos urat — „csálére" vagy „hajszra" szoritsa-e a gyeplőt?

De bizony ő nagysága kegyelmes fülei irgalmatlanok voltak minden interpellatio iránt ez alkalommal — — — hegyükre se vették a szót. — Most olyan dolog fog történni, a minő az ő élete történetében az első, s valószinüleg az utolsó is.

Annak a fiunak komoly dorgatorium kell, hogy a tizparancsolatot el ne felejtse máskor. De minek is kellett neki az a sok pénz egyszerre?! Mindent kifizetett, adott is neki a szükségesekre, és mégis!

(Folytatása köv.)

ítéld ki magadat bársonyunyal, hogy el ne tassíts senkit. Én mindig pokróczot használtam, azért nem is vittem semmire, most már nem is akarom. Ha valakivel találkozol kinek papja van — akár testén, akár lelkén — tégy szert egy bejáró szögre és illesszd azt annannak kijáró szögére, így majd mindenki megtür. Keresd fel az embereket jókor reggel, hogy te légy az első, ki nékik „jó reggelt" kíván, folytasd e talpnyalást naphosszat, így majd pofádhoz hozzászoknak. A gazdagok előtt hajolj meg mélyen, de az oly szegénynyel, kivel — becsülete és tudománya daczára — egy madárijesztő sem cserélne kabátot, az olyannal szóba ne állj. — Ha valahova meghívnak ebédre, tekintsd a szakácsnét kisasszonynak, a házi kisasszonyt angyalnak és a háziasszonyt arkangyalnak.

Ha ezen arkangyalnak a sok állvacsagástól ugy tátongna is a szája, mint a sír szája ő rája. Kérdezd tőle, hogy az az ötven éves férfiu (de az év számát ne nevezd az ő öcsecse-e?

S ha mondja, hogy „fia" — mit te ugyis tudtál — akkor csodálkozzál rajta, és bizton várhatod, hogy te kapod a legizletesebb falatokat és a legizletesebb szerelmes pillantásokat. Jó étvágyot és még jobb gyomrot mindkettőhöz!

Ha prosperálni akarsz és előre törni, ugorj fel hátul valamely gazdag kocsijára, és ne resteld az alázatos állást és a port melyet nyelned kell, ha el nem akarsz maradni.

A büszke persze ezt nem teszi, de a szegényre nézve nincs nagyobb istenátok, nincs nagyobb veszély a kevélységnél, mert a világnak elvei, ha akarod szeszélyei és előítéletei vannak, melyekkel összekocczanni óvakodnunk kell, ha nem akarjuk, hogy összezúzassunk általuk. Ne játszaszd sohsem az Aesop meséje korsóját.

Ne akarj a szivós tömöttségű emberi társaságon átfúródni, hanem hézagait keresd fel kigyómódjára, és ha ellentállásra akadsz, - engedj mint a homokkal telt zsák és észrevétlenül fald be magadat mindenhová nesztelenül, simulékonyan mint az ék, mely annál biztosabban hasítja a fát.

Legjobb lesz arra tartani, merre már egy náladnál erősebb magának lyukat fúrt. Hízelegj annak, hireszteld mint jótevődet, ezzel hiuságának tömjénezel és a viszontszolgálat nem maradhat el.

Ha szived a tettetés miatt és homlokod a töviskorona alatt vérzik, fogd *kezedbe* kalapodat és az ezért kapott koneczokból dobj lelkiismeretednek is egyet, majd elhallgat valahogy.

Én borba fojtottam, de miután két tárgy egyidejűleg egy és ugyanazon tért nem töltheti be, kikergette az igazságot, azért pedig hogy mit várhatunk, azt kérdezd a vértanuktól. Azért tanácsolom is: Ki ne nyisd a sisakodat öcsém! gombold be jól szellemi kabátodat, hanem turkálj, áskálódjál rágalmazz és Aranyszáju — Judás fogsz lenni.

Nem valami nemes szerep, de mégis czél-szerűbb a börtönör, a rab jelmezénél. Miután a szegény büntetlenül büszke nem lehet, légy alázatos, hogy meg ne aláztassál. Maradj mindig higgadt és ne hevülj semmi jóért, semmi szépért, mert látod, a viz is, ha hevülni kezd, fogy, gőzzé, semmivé válik.

Ne igérj senkinek semmit, légy gondolatodnak ura, ha nem akarsz szavadnak szolgája lenni.

Továbbá, légy ostoba kedves öcsém, sokkal ostobább mint a milyennek én ismerlek. Bocsánat e testvéri szabadalmamért, de érts meg jól: ne merj ellentálmi sehol soha, semmiben, senkinek, sehogyan, semmiért!

Ha valaki azt állitja, hogy alszol, hát hortyogj, ha azzal boldogitanak hogy ostoba vagy, felelj áhitattal „ámen, és ha azt fogják rád, hogy szamár vagy, ugy ordi s egy erőteljes i—á-át" Mondd öcsém, pénzért az elefántot hattyunak, a dudát Aeolus hárfájának, Thália fel- és bekentjeit Vestaszüzeknek, a tanitóságot sinecurának és Methuzálem nagyanyját hableánynak, egyszóval légy ostobább a — vizhangnál. —

Ha eszedbe jutna valaha könyvet irni — mibez hála istenek eddig még nincs tehetőseged — szerződjél Bucsánszki Alajossal, mert Hogár Imre életrajza még nem vesztette el vonzerejét. De mindenek előtt és mindenek felett el ne feledd: hogy *századunkban a lelkiismeret oly mérleg, melyen csak aranyat kell mérnünk.* Az aranyért pedig bátran odaadhatod mindenedet, még szabadságodat is: nem vagy-e inkább *szolga Figaro, mint almaviva gróf?* Légy *igazi* szolga; dugd uradat Scapin zsákjába, és ismerődnek fele azt fogja mondani, hogy okos ember vagy; *hogy gazember vagy,* a másik fele. Ez utóbbi fél nézetét osztja

hű bátyád

Witt Fülöp.

U. i. Tisztelem a jövendőbeli sógoraszszonyomat. Tud-e jól sütni, főzni.? A többi stb. csak siffli.

Irodalom.

— **Első magyar szépirodalmi kiadóvállalat. Előleges tervezete. A kösmüvelődés lehetőségeinek legtelje egyike a szépirodalom. Minden nemzetet, minden kort az elszámolásai jellemeznek. Arra, hogy kösmüvelődési munkással, művészi irói, legyenek egy nemzetnek, pártolás szükséges, hogy ezt az életpályára szentelt magát, azt az melléklés feladatának tekintse; de egész lelkével átadja magát annak. A mely ágában kösmüvelődésének a pártolás segédkezet nyujtott, ott a haladás is észrevehető. Képzőművészetünk, zene és énekművészetünk, drámai művészetünk, valamint az irodalomnak szép ágai, miket a tudományos akadémia s a nemzeti szinház pártolnak, alkotásaikban már eddig is a világversenyre képesek. Csak egy, és pedig a legbefolyásosabb ága a kösmivelődésnek nem talált mig oly pártoló intézményre, mely kifejlődését elősegitse: ez az olvasmányul szolgáló magyar szépirodalom Ennek a hiánynak szemmel látható következése az, hogy kösönségünk, mely elég nagy és tehetséges, a külföldi irodalomnak legselejtékesebb termékeivel árasztatik el; s a magyar próza iró, nagyon kevés kivétellel, a magyar kösönségre nézve idegenné válik, s más pályán kénytelen magának helyet keresni. E hiányt kipótolni tűzte ki feladatául az általunk tervezett első magyar szépirodalmi kiadó-társulat. Hasonló szépirodalmi kiadó-társulatok létesnek Németországban is; melyek mind az ottani irodalomra, mind a kösönségre, mind résztvévőeikre nézve a legjobb sikerrel működnek. Az általunk tervezett társulat feladatai volnának egyelőre a következők: 1) Egy olcsó és a mellett künd családi képes hetilap kiadása, a Gartenlaube és az Illustrirtes Familienblatt mintájára, mely kizárásával minden napi érdekű és mulékony értékű rovatoknak, csupán szépirodalmi, és mulékony értékű rovatoknak, csupán szépirodalmi, és mullattató modorban ismeretterjesztő önálló czikkeket nyujtand a kösönségnek, illustrálva a mai kor izlésének megfelelő, s leginkább hazai művészek által kiállitandó, s műbecscsel biró képekkel. E lap szellemi kiállitására eddig is a legjobb iróink közreműködése felől vagyunk biztositva, de szándékunk jutalomdijak kitűzése által az oly üdvösnek bizonyult pályázatok utján is új irói erőket buzditani és előidézni a szépirodalmi pályára. 2) Egy Regénycsarnok kiadása, mely leginkább eredeti magyar regények és elbeszélések tárháza leend; csak kivételesen nyitva külföldi remekirók jogos úton megszerzett műveinek. 3) Egy „Ifjuságí könyvtár" kiadása, mely az érettebb fiatalság számára az ifjukor kedélyéhez alkalmazandó mulattató olvasmányokat csoportositaná, diszes és tetszetős kiadásban. 4) Az oly fontos és annyira mellőzött népirrodalom, jobban mondva, a krajczáros ponyvairodalom, erkölcsi értékkel és irodalmi becsecsel biró, s még is a nép izléséhez alkalmazott és legolcsóbb termékeivel ellátása; hivatott irók közreműködésével. Egyelőre ezekre szoritkozva, később kiterjedhetne e társulat működési hatáskőre szakirodalmi, nevezetesen gazdasági, ipar és kereskedelmi, természettudományi, technikai és nevelészeti művek kiadására is: ki lenne zárva azonban határozottan minden politikai és napi érdekű vállalattal foglalkozás, ugyszintén a felelősszeti felfogásu dolgozatok kiadása is. Mindezen vállalatok jövedelmezőségének biztositása czéljából, az eddigi terjesztési módon: az előfizetési és könyvárusi értékesitesen kivül, az eddig oly sikeresnek bizonyult colportage szervezetre is kiterjeszkedünk. Az ország minden vidékén és külföldön is, a hol magyarok laknak, tevékeny, megbizható és jóhiszemü ügynökeink veendik kezükbe kiadványaink terjesztését, a társaság igazgatóságának saját felügyelete és elszámolása mellett, ugy hogy a colportage haszna a részvények jövedelmezőségét nevelendi. Felhivjuk a hozzájárulásra mindazon tisztelt hazánkfiait, kik a magyar szépirodalom felvirágzását szivükön viselik, s annak nemzetünk művelődésére, a közerkölcsökre való nagy befolyását ismerik. Becsületes kezelés, a közreműködő erők buzgalma s az általuk kiérdemlendő pártfogás mellett a befektetett tőke nem lesz hazafiui áldozat, hanem lehet jól jövedelmező elhelyezés. A kitűzött feladatok mind egyszerre, és teljes erővel felkarolhatók-e, ez attól függ, hogy mily mértékben nyeri meg a vállalat a közönség pártfogását, s ezért e részben kell magunknak tájékozottságot szereznünk, mielőtt a (100 frtos részvényekre felosztandó és minden esetben csak résztelekben befizetendő) részvénytőke nagyságát megállapithatnók, az alakszerű részvényjegyzést megindithatnók, és a társaságot törvényszabta módon megalapithatnók. Budapesten, 1880. junius 21-én. Hazafiui tisztelettel: báró Bánhidy Béla, lovag Falk Zsigmond, Gedéri Szabó János, Harkányi Frigyes, Jókai Mór, gróf Karácsonyi Guidó, Kisteleki Lévai Henrik, Dr. Mezey Mór, Weisz Berthold, Zilahy Sámuel.

Közgazdaság.

Felhivás.

A „Magyar országos méhészeti egyesület" 1879. evi augusztus hó 21-én megalakult, s alapszabályai a magas kormány által megerősitést nyervén, az egylet megkezdé működését. Főczélja az egyletnek, hogy az okszerű méhtenyésztést az ország minden vidékén megismertesse, elterjeszsze, meghonositsa, -- s e biztosan jövedelmező iparág felvirágoztatása által az egyesek és hazánk anyagi jóllétét előmozditsa. Az egyesület alapitó és rendes tagja 1880. januártól kezdve az egyesület közlönyét, a „Méhészeti Lapokat" dijtalanul kapja, az egyesület által kilátásba helyezett további előnyöket illetőleg első rendben a felállitandó árucsarnok fog szem előtt tartatni. Az egylet tagjai a) tiszteletbeliek, kik ilyenekül a méhészet terén szerzett érdemeikért az egyesület által megválasztatnak; b) alapitók, kik egyszersmindenkorra bizonyos összeggel az egyesület alaptőkéjéhez járulnak. A legkisebb alapitványi összeg 30 forint; c) rendesek, kik 3 évre évenként 2 forint fizetésre magukat kötelezik; d) pártolók, kik egyszersmindenkorra vagy évenként fizetendő bármi csekélyebb összeg vagy adomány által az egyesület iránt való érdekeltségüket nyilvánitják. Tiszteletbeli és alapitó tagok részére tagsági diszoklevél állittatik ki. A rendes tagok részére 1 frt lefizetése mellett kivánságukra tagsági diszoklevél szintén kiállitható. Az aláirási iv a gazdasági egyesület titkárjánál nyitva tartatik, de kivánatra az aláirás végett meg is küldetik.

Közli:

Szigethy Antal

Zalamegyei gazdasági egyesületi titkár.

A zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesitője

Jegyzőkönyve

a Zalamegyei gazdasági egyesület Zala Egerszegen 1880. évi május hó 14-én s folytatva tartott közgyülésének

(Folytatás.)

27.31.—1880. Vlassits János keszthelvi szabómester visszaküldvén a néki küldött felhivást melylyel a Vlassits János terhére kitett 85 frt tagsági dijhátralék befizetésére szorgoltatik, bejelenti, hogy ő az egyesületnek soha nem volt tagja, hanem Vlassits János egykori feneki vámos lehetett az, ki azonban onnét Somogyba Ötvös-Kónyiba került s ezelőtt tiz évvel meghalt.

A követelés a személy s vagyoni állapota bizonytalansága miatt kétséges lévén, — a névjegyzékből Vlassits János összes hátralákokkal együtt törültetik, erről ügyvezető elnök és pénztárnok urak értesittetnek.

28.32.—1880. Győrfy Dániel ur bejelenti, hogy 5 frt tagsági dij hátralékot pénztárnok urhoz beküldött.

A pénztárba beutaltatik s pénztárnok ur a nyugta bérmentes megküldésére utasittatik.

29.33.—1880. Szigethy Antal titkár jelenti, hogy Takáts Alajos ur helyett annak 1879. évi tagsági dij tartozása fejében 5 frtot pénztárnok urnál befizetett.

Thassy Lajos pénztárnok ur a nyugtának fizetést teljesitett titkár kezére kiszolgáltatására utasittatik s erről Takáts Alajos ur értesitetik.

30.34.—1880. Banelli Sándor József ur által beküldött 10 frt tagsági dij

titkár jelentése szerint, a pénztárnok urnak átadva lévén, az a nyugta bérmentes megküldésére utasittatik.

31.40.—1880. Polgár József ur tagsági dij hátralékaiból 20 frtnak a f. évi april végéig lefizetését igérvén.

Minthogy a 20 frt befizetése sem teljesitetett, ügyvezető elnök ur a kellő eljárásra utasittatik.

32.43.—1880. Nmgu Bedekovits Kálmán ur részéről Berényi Elek tót-szentmártoni kasznár ur 25 frt rendes tagsági dij hátralékot beküldvén, egyszersmind az egyesületből kilépését bejelenti.

A beküldött 25 frt a pénztárba beutaltatik, s a kilépés tudomásul vétetvén, ezekről pénztárnok ur a végzés kiadásával értesittetik.

33.45.—1880. Kodolányi János ur gyulakeszii lakos tagsági dij hátralékai törlesztésére Csigó Pál ur által 1879. évi october hó 2-án Thassy Lajos pénztárnok urhoz beküldött 30 frtról a nyugta megküldése szorgoltatván.

Thassy Lajos pénztárnok ur ugy ezen, valamint álláljában az egyesületi tagok által akár kamat, akár rendes tagsági dij fejében eddig ett, vagy jövőben teendő fizetésekről, az egyesület költségén a nyugtának megküldésére utasittatik.

34.46.—1880. Főtisztelendő Csepy Zsigmond zala-szent-lászlói plébános ur az ellene követelésbe vett rendes tagsági dij hátralékáról felvilágositást kérvén.

A végzés megküldésével értesittetik, hogy az 1861-dik évi alakuláskor lett a gazdasági egyesület tagja s minthogy a hat év lejártakor kilépését irásban be nem jelentette, az alapszabályok 14. §-a értelmében további ha évre is annak tagja maradt; mig az 1873-ik alakulási időszaktól kezdve az 1875-ki évi február 4-ki közgyülés 29. számu végzésével kilépési jelentkezése folytán törültetett.

Minthogy tehát az 1861/6. évi időszakról 4 évi járandóságot 20 frtban lefizetett, azon első hat éves időszakról még 2 evre 10 frttal, és az 1866/72. évi második hatéves időszaktól 30 frttal hátra ékban van, ezen 40 frt összeg befizetésére szorgoltatik. — Erről Árvay István ügyvezető elnök ur értesittetik.

35.48.—1880. Hencz Károly ur Balaton-Szent-Györgyről felvilágositást kérvén az iránt, hogy az 1870—1872. évekről ellene követelésbe vett 15 frt tagsági dij hátralék mi alapon emeltetik?

A végzés megküldésével értesittetik, hogy ő az 1861—1866- és 1867—1872-ik két hat éves időszakra lévén az egyesület tagja, a minthogy Cseznák László vidéki pénztárnok ur bejelentése folytán csakis az 1873-ik évi uj alakulástól kezdve törültetett ki az 1876-ik évi november 6-ki közgyülés 119. számu végzésével a tagok sorából, — minthogy az 1867—1872. évi második hat éves időszakról 1880, 1871. és 1872. évekre 15 forinttal hátralékban van, ezen összeg megfizetésére továbbra is szorgoltatik.

36.49.—1880. Büki András ur tagsági dij hátralékai befizetésére a felhozott körülményeinél fogva halasztást kér.

Folyó évi augusztus hó végéig megadatik, s erről ő és ügyvezető elnök ur értesittetik.

37.63.—1880. Horváth Péter ur tagsági dij hátralékai megfizetésére halasztást kérvén.

A felhozott méltánylást érdemlő körülményeknél fogva folyó évi augusztus hó végéig a halasztás megadatik s erről ő és ügyvezető elnök ur értesittetik.

38.55.—1880. Bezerédy Elek ur 20 frt tagsági dij hátralékot megküldvén egyszersmind, az egyesületből kilépését is bejelenti.

A beküldött 20 frt titkár jelentése szerint pénztárnok urnak átadva lévén, a pénztárba beutaltatik, s az arról nyugta bérmentes megküldésére utaltatik, egyszersmind hat éves tagsága lejárta s bejelentése folytán az 1879. évtől kezdve az egyesület tagjai közül törültetik s erről a végzés megküldésével értesittetik.

39.56.—1870. Szücs István ur 10 frt tagsági dijt beküldvén.

Titkár jelentése szerint pénztárnok urnak átadatott, miről a nyugta bérmentes megküldésére pénztárnok ur a végzés kiadásával utasittatik, s erről Szücs István ur is értesittetik.

40.57.—188. Lang Henrik ur előterjeszti, hogy az 1879. évi november 24-ki közgyülés 108.151.—1879. számu végzésével egyesületi pénztárnok ur utasittatott, hogy a befizetett 20 frt tagsági dijról a nyugtát küldje meg, mindeddig azonban az nem érkezett meg.

Thassy Lajos pénztárnok ur a végzés kiadásával ismételve is utasittatik, hogy ugy Lang Henrik urnak a fizetett 20 frtról valamint álláljában az egyesületi tagok által teljesitendő fizetésekről is minden egyes esetben az egyesület közgyülés végzése bevárása nélkül mindenkor a fizetés teljesitése, vagy póstán beküldése alkalmával azonnalaz egyesület költségére nyugtát küldjön.

41.—58.—1880. Kerkapoly Mór ur 30 frt tagsági dijt beküldvén.

Pénztárnok ur utasittatik, hogy a titkár jelentése szerint már a pénztárba átadott ezen összegről az egyesület költségén azonnal a nyugtát megküldje.

42.74.1880. Simon János ur, minthogy bekövetkezett vagyoni viszonyainál fogva 25 frt tagsági dij hátraléka ugy is bevehetetlen, ezt törültetni kéri.

A felhozott köztudomásu körülménynél fogva Simon János ur összes hátralékaival együtt az egyesület tagjai közül törültetik s erről ügyvezető elnök és pénztárnok urak értesittetnek.

43.77.—1880. Győry János ur tótszent-mártoni lakos vagyontalansága s kenyérkeresetképtelensége miatt tagsági dij hátralékait törültetni kéri.

A felhozott okoknál fogva összes hátralékával törültetik s erről ügyvezető elnök és pénztárnok urak értesittetnek.

44.81.—1880. Főtisztelendő Dr. Berger Ignácz ur 25 forint tagsági dij hátralékot beküld.

Titkár jelentése szerint pénztárnok urnak átalva lévén, az arról nyugta bérhentes megküldésére pénztárnok ur utasitttatik s erről Dr. Berger Ignácz ur értesittetik.

45.82.—1880. Reischl Venczel ur 5 frt. tagsági dijat beküld. —

Titkár jelentése szerint pénztárnok urnák átadva lévén, az a nyugta bérmentes megküldésére utasittatik. —

46.80.—1880. Néhai Koroncz László veszprémi kanonok ur a apitó tőkéje letörlesztésére 200 frtot s s hátralékos kamatjaira 60 frtot Tóth Kálmán földbirtokos ur mint néhai Koroncz László ur örököse ügyvezető elnök urhoz czimezve beküldetvén.

Titkár jelentése szerint pénztárnok urnak átadott 200 frt. mint alapitói tőke ily minőségben leendő további kezelés végett, a 60 frt. kamat pedig mint folyó bevétel a pénztárba beutattatván, penztárnok ur utasittatik, hogy néhai Koroncz László ur alapitó adóslevelét eredetben a 200 frt. alapitó tőke és 60 frt. kamat kielégitéséről kiállitandó belyeges nyugtával egyetemben Tóth Kálmán földbirtokosnak u. p. Enying, bérmentesen küldje meg; egyszersmind Tóth Kálmán ur mint néhai Koroncz László ur alapitó tag örökose az alapszabályok 6-ik §-a értelmében az alapitó tagok sorába iktattatni s mindezekről Tóth Kálmán ur a végzés megküldésével értesittetni határoztatott. —

47.107.—1880. Néhai Vutsák Miksa ur özvegye Vutsák Amália asszonyság ferje hátramaradt zilált vagyoni körülményemel fogva a 60 frt. tagsági dij hátralékos leiratását kérelmezi.

Ügyvezető elnök urnak kiadatik a czélból, hogy a hátralékok behajtása iránti eljárás meginditása előtt, az elhalt vagyoni körülményeiről s a követelés behajthatóságáról értesitést szerezvén, annak eredménye szerint járjon el. —

48.3—6.1880. Az országos gazdasági egyesület által f. é. Január 19—22 tartott szaktanácskozásra az egyesület képviseltetése érdemében ügyvezető elnök ur által tett s előterjesztett intézkedések tudomásul vétettek. —

49.11—1880. A vasmegyei gazdasági egyesület 136/1879 sz. a. értesitvén az egyesületet, hogy a szokásos évkönyv helyett havi folyó iratot ad ki. — „Egyesületi értesitő" czim alatt ennek 4-ik szama egy példányát megküldi, az egyesületet évkönyve vagy értesitője cserekép megküldésére felkéri. —

A vasmegyei gazdasági egyesület szives figyelme s ajánlkozása köszönettel fogadtatik s értesittetik, hogy a zalamegyei gazdasági egyesület működése eredményeit esetenkint a „Zala" czimü lapban, mint rendes közlönyében szokta közzétenni, a melynek illető példányát időnkint a tisztelt társ. egyesülletnek megküldetni határozza.

50.12. 35.1880. Békésmegyei gazdasági egyesület a székes-fehérvári országos gazdaszati értekezlet végrehajtó bizottsága által a törvényhozás elé terjesztett emlékirat feletti észrevételeit.

Esztergomi gazdasági egyesület az országos gazdasági egyesület által tartott tanácskozásra felvett kérdésekre adott feleleteit — megküldi:

A békésmegyei gazdasági egyesület észrevételei felolvastatván, a közgyülés kijelenti, miszerint ezen gazdasági egyesület osztozik azon véleményben, hogy a székesfehérvári országos gazda-értekezletre nem elég kellő időben lévén a gazdasági egyesületek meghiva, az előleges szükséges tájékozottság és készültség hiánya miatt a különben részleteiben jeles tanácskozmány megállapodásai a mezőgazdasági országos helyzet sulyos bajai orvoslására szolgáló rendszeres egészet nem képeznek, — és ámbár legnagyobb részben s álláljában csatlakozik a békésmegyei gazdasági egyesület észrevételeihez, különösen, hogy az országos gazdaértekezlet évenkint megtartassék, külön közgazdasági miniszterium állittassék fel, a gazdasági államtanács felállításának eszméje pedig elejtessék, az egyesleg felsorolt intézmények és intézkedések életbeléptetésének, — továbbá, hogy minden megyében gazdasági egyesület létesittessék akkép, hogy a gazdasági egyesületek legteljesebb önkormányzati állásukban, függetlenül megmaradjanak, a kormány irányában semmiféle rendelkezési állásba ne helyeztessenek, mi által egyáltalján nem záratik ki, — sőt meg van győződve ezen egyesület, hogy miként ő, ugy a többi egyesület is mint véleményadó vagy végrehajtó-közeg hatályköre s tehetsége szerint a királyi kormánynak a legszivesebb és legkészségesebb szolgálatokat önkényt teljesiteni fogja, de éppen azért, mert a gazdasági egyesületek önkormányzási állását függetlenül fenntartatni akarja, határozottan ellenzi a zalamegyei gazdasági egyesület, hogy oly törvény alkotása szorgoltassék, mely szerint a földadó forintja után, évenkint felkrajczár vagy bármely csekély összeg a megyei gazdasági egyesületek részére subventióként fizettessék, mert ily intézkedés absorbeálná az önkényességet, korlátolná a függetlenséget, megszüntetné az önkormányzatot és megsemmisitené az egyesületeknek az alapitók által adott jelen társulati szervezeti lételét, a mennyiben a gazdasági egyesületeket a megyei összes birtokosság rendelkezése alá juttatná, mert az adóztatás igazságos, észszerű következménye kell hogy az legyen, miként mindenki, aki az egyesület czélja eléréséhez kötelezőleg pénzsegélylyel, arányos fizetménynyel járul, a fizetett összegek hovafordithatására, azok felhasználására, az eredmény megbirálására döntő befolyást gyakoroljon, s ezen jogot a fizetőktől az igazság megsértése nélkül, valamint az ellenőrködési, felügyeleti, esetleg felsőbb rendelkezési, az egyesületi tagok és subventiót nyujtók közötti vitás esetekben a döntő határozási jogot a közhatóságtól, a közadóztatás természeténél fogva elvonni nem lehetne, ez által pedig a gazdasági egyesületek éppen autonom jellegüket vesztenék el.

Erről a békésmegyei gazdasági egyesület a közgyülési végzés kiséretében értesittetni és —

ha a folyó évben országos gazda-értekezlet tartatni, s arra az egyesület meghivatni fog, az észrevételek és feleletek használat végett a küldöttség elnökének kiadatni határoztatnak.

Egyszersmind czélszerűnek látván a közgyüles, hogy az esetleg megtartandó országos gazdászati értekezletre az egyesület küldöttjei már most megválasztassanak, ilyenekül és pedig mint küldöttségi elnök Svastits Benó, mint küldöttségi tagok: Modrovits Gergely zalavári apát, Baán Kálmán, Bessenyey Ernő, Hátzky Kálmán, zalaméri Horváth Mór kir. kamarás, Königmayer János, báró Putheani Géza, Skublits István, Skublits Jenő, Szekeres József, Szily Dezső, Ziegler Lajos, Straka Gábor, Szüts István urak egyesületi tagok egyhangulag megválasztattak, annak idejében erről a jelen végzés megküldésével értesittetnek s az igazolvány rendszerint kiadatni határoztatott.

51.19.—1880. „Magyar országos méhészeti egyesület" alapszabályai kivonata mellett az egylet tagjává belépésre felhivását s egy aláirási ivet küldvén.

Az egyesület közlönyében közzététetni határoztatott.

52.22.—1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszterium 1523.880. sz. a. kelt leirata, melylyel az egyesület 1879. évi november 29-ki közgyülés 63.123. számu feliratára értesiti az egyesületet, hogy Miklós Gyula borászati biztos urat a Keszthelyen tartandó értekezlet előtt a kérdőpontok kellő időbeni előleges megküldésére utasitotta, s ügyvezető elnök urnak ez érdemben tett eljárása

tudomásul vétetett.

53.63.—1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszterium 5872.880. sz. a. köriratára a gazdasági egyesületekhez, melyben a chvalier, probstei és oregon árpatermelését ajánlja.

Az egyesület közlönyében közzététetni határoztatott.

54.69.—1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszterium 6245.880 sz. a. kelt köriratával értesiti az egyesületet, hogy a tavaszi, főleg pedig a takarmánymagvaknak magkereskedőktől való beszerzésénél összekötött nehézségek és hátrányok elkerülése, a megbizható beszerzési források megismertetése, a fogyasztóknak a termelőkkel minden felesleges közvetítők kizárásával leendő érintkezhetése előmozditása czéljából a „Magyar Föld" czimü közgazdasági napilap a gazdasági egyesletek által gyüjtendő adátoknak a termelők érdekében dijmentes közzétételére ajánlkozván, felhivja az egyesületet, hogy az egyes gazdáknál készletben levő eladó magvakra vonatkozó adatokat a czimzett lap szerkesztőségének (Budapest, IV. koronaherczeg utcza, 3. sz. a.) közzététel végett küldje be.

(Folytatása köv.)

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról hova:

honnét:

Vonat szám	Óra.	Perc.	Idő.
207 Eszék, Mohács, Dombovár	5	10	reggel
213 „ „ „	2	30	délut.
209 „ „	11	1	éjjel
202 Buda-Pestre (gyorsvonat)	5	55	reggel
204 „ (postavonat)	2	6	délut.
212 „ (vegyes vonat)	11	20	éjjel
313 Bécsbe (Szombathely, Sopron-felé)	6	15	reggel
301 „	11	50	éjjel
315 Sopronba	3	40	délut.
205 Prágerhof, Kottori, Csáktornya	4	55	reggel
203 „ „ „	2	47	délut.
201 „ „ (gyorsv.) „	10	50	éjjel

Érkezik Kanizsára:

210 Zákány felől	5	27	reggel
216 „ „	1	41	déln.
208 „ „	11	1	éjjel
211 Buda-Pestről (vegyes vonat)	4	15	reggel
203 „ (postavonat)	2	5	délut.
201 „ (gyorsvonat)	10	30	éjjel
302 Bécsből	4	1	reggel
314 „	10	15	éjjel
316 Soprouból	12	5	déln.
202 Prágerhof felől (gyorsvonat)	5	37	reggel
204 „ „	1	20	délut.
206 „ „	10	50	éjjel

Felelős szerkesztő:

HOFFMANN MÓR.

BÖRSE-AUFTRÄGE

vollführt coulant und diskret das Bankhaus Anton Koritz u. Co. Budapest,

Ecke Waitznergasse und alte Postgasse.

Mit Gewinn und zwar: **Konsortial-Anlage-Geschäfte** — mit nur 25 bis 40 fl. Deckung für fl. 1000 Effekten.

1) bei blos beschränktem Verlust (Versicherungsprämie 10 bis 25 fl. für 1000 fl. effecten);
2) ob die Cours steigen oder fallen,
3) können die Effekten bei uns solange in Depot bleiben, bis mit Gewinn realisirt wird.

Provision blos 50 kr. Papiere werden an der Börse am billigsten gekauft und bestens verkauft.

Gold-Rente kön.ung. 763.3—3

sind jetzt zur Spekulation bestens geeignet.

Keine Baardeckung erforderlich Provinc-Aufträgen wird alle Sorgfalt und Coulance zugewendet.

Civil-Ingenieur Th. Geiger's **Organische Copirplatte für Patent-Autographie** gibt *1000 schwarze Abzüge ohne Presse* mit Druckerschwärze und Wasser von Einem mit schwarzer Tinte geschriebenen intact bleibenden Originale. (760 4—6)

Negativdruck und Anilienverfahren. Ein pat. Verfahren 5 fl. min. auch auf dem Chromographen Hektogr. ausführbar; mein Apparat sammt Zugehör 7 fl. min.

Allgemein anerkannt beste, leicht abwaschbare Copimasse per Kilo fl. 1.60 bis fl. 2.20 (nach Wassergehalt), in Verwendung beim k. k. Ministerium des Innern, Finanzministerium, Südbahn, Staatsbahn, Nordwestbahn, Niederöst. Gewerbeverein, Ingenieurverein u. v. A.; zahlreiche Anerkennungs-Zuschriften von Privaten liegen zur Ei sicht auf.

Anilin-Tinten in 20 Farben für vollkommen dig colorirte Pikne von 25 kr.

Wer viele lichtechte schwarze, zur Vorlage an die Behörden geignete Abzüge haben will, wende sich daher an die Niederlage: Wien, IV., Alleegasse Nr. 3.

Minden kiállitáson az első érdemérommel kitüntetve.

Ezüst érem Párisban 1878.

Brogle J. és Müller

gép- és rosta-lemez gyára

Budapesten.

a Margit-hid közelében, készit **Trieuröket** (konkoly választó) 6 különféle nagyságban.

Trieur hengereket malmok számára.

Koptatókat,

Szelelő rostákat,

Szitákat és rostákat cséplőgépek számára. 702. 24—50.

Egy zongora 761. 3—

elefántcsont billentyűvel, 3 keresztvassal és érczlemezzel legolcsóbban eladó Winkler Teréz asszonyság zálogházában.

Tavaszi cura. — Nyári cura.

WILHELM-féle

köszvény- és csuzellenes

vértisztitó-thea

Wilhelm Ferenztől

gyógyszerész Neunkirchenben (A.-Austr.)

Alapos gyógyulást eszközöl csúz, köszvény, gyermekágyasok lábbetegségeiben és idült makacs bajokban, mindig evesedő sebeknél, valamint minden némű és bőrkiütési betegségeknél, pörsenéseknél az arcban vagytesten, sipoly és bujakóros daganatoknál, a máj- és lépdugulásnál, aranyeres bántalmaknál, sárgaság, heves idegfájdalmakban, gyomorfájás, szelek bántalmai, altesti dugulás, vizelési bajok, magömlés, férfigyöngeség, női folyás stb. ellen. Görvély és mirigydaganatot tartós használat folytán alaposan gyógyit, mivel enyhe oldó és vizelethajtó szer, ami ezernyi elismerő irat által bizonyittatik. Bizonyitványok kivánatra ingyen.

Egy 8 adagra felosztott csomag 1 forint bélyeg és csomagolás külön 10 kr.

Ovakodjék mindenki hamisitványok vásárlásától és mindig csak az ismert törvényesen védett „Wilhelm-féle köszvény- és csúz-ellenes vértisztitó theát" kérje.

Kapható **Práger Béla** gyógyszertárában Nagy-Kanizsán.

(724 8—26)

Őszi cura. — Téli cura.

A Magyar-franczia biztosító részvény-társaság

tisztelettel alólirt igazgatósága ezennel jelenti, hogy **Zala, Somogy, Baranya** és **Vas** megyék részére kiterjedő hatáskörrel

N.-Kanizsán vezérügynökséget

állitván fel, annak vezetését

Gutmann S. H. urra

ruházta, kit egyszersmind a tűz-, szállitmány- és jégbiztositási agazatokban jogérvényes biztositási **kötvények kiállitására,** károk felvételére ugymint ezek azonnali kifizetésére is felhatalmazott.

Budapest, 1880. januárban.

A Magyar-franczia biztositó-részvénytársaság igazgatósága:

Schweiger. Moscovitz.

A Magyar-franczia biztositó részvény-társaság

igazgatóságának fenntebbi közzétételére hivatkozással alólirott tisztelettel jelenti, miszerint a

Nagy-Kanizsai vezérügynökség

vezetését elvállalta s a vezérügynökségi irodát megnyitotta, hol is biztositási ajánlatok elfogadtatnak s a biztositási üzletre, vagy a társaságra vonatkozó minden féle felvilágositások legkészségesebben megadatnak.

Biztosit pedig a társaság

a) **tűzveszély** és **robbanás** által okozott károk ellen;
b) **jégkárok** ellen
c) **szárazon** vagy **vizen szállitott javak** károsodása ellen;
d) **az ember életére** minden ismert módozat szerint.

A ***Magyar-franczia biztositó részvénytársaság,*** melynek **20 millió frankot, azaz 8 millió arany forintot** tevő alaptőkéjéből a részvényesek által mindjárt kezdetben **10 millió frank, azaz 4 millió arany forint** készpénzben befizettetett, s részint a főváros legelső pénzintézeteinél, részint pedig magyar államértékekben és elsőbbségekben lett elhelyezve, f. é. október 14-én tartván alakuló közgyülését, melyen a társaság ügyvezetésének élére következők választattak meg.

Választmány.

Elnök: Bittó István, ő Felsége val. belső titkos tanácsosa, a Lipót-rend nagykeresztese, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Alelnökök: Báró Bánhidy Béla, földbirtokos, orsz. képv. stb. Bpesten.

Bontoux Jenő, a párisi Societé de l'Union génerale elnöke stb. Párisban.

Választmányi tagok.

Robert Morin marquis de Banneville, az osztrák déli vasut igazgatósági tagja stb. Párisban.

Neuwelt Ármin kir. kereskedő. tanácsos nagykereskedő.

Lovag zápori Regenhart Ferencz, az Albrecht-vaspálya elnöke stb. Bécsben.

Sváb Károly földbirtokos, orsz. kédviselő stb. Budapesten.

Báró Tinti Károly cs. kir. kamarás, az oszt. déli vasut alelnöke, az osztrák urakháza tagja stb. Bécsben.

Felügyelő bizottság.

Beck Nándor, a magyar jelzálog-banknak igazgatója.

Lánczy Leo, a magy. ált. földhitel részvény-társaság igazgatója Budapesten.

Lewin Jakab, a kereskedelmi akadémia igazgatója Budapesten.

Serrebource Jos. Mária Emil, a párisi Societé de l'Union génerále vezér felügyelője Párisban.

Igazgatóság.

Igazgatók: Dr. Hiller Albrecht, köz- és váltó-ügyvéd Bécsben.

Kistenmacher Károly a „Hoffmann József" nagykereskedő czég főnöke Budapesten.

Schweiger Márton kir. kereskedelmi tanácsos Budapesten.

Vezérigazgató: Moskovicz Lajos Budapesten.

Tekintve a társaságnak fenntebb kitünetett tőkeerejét és az üzletvezetés élén lévő, hazánkban is nagyobbrészt ismert és köztiszteletben álló egyéniségeket, bátran elmondható tehát, hogy nem volt még az egész monarchiában biztositó társaság mind ez ideig, mely a biztositó közönségnek annyi garantiát nyujtott volna, mint amenynyit neki e társaság, mindjárt kezdetben nyujtani képes, s a midőn a társaság ezen, eddig páratlan tőkeereje és az élén álló egyéniségek jelleme egyrészről teljes biztositást nyujt arra nézve, hogy a társaság üzletvitele a méltányosság, a pontosság és a legszigorubb becsületesség minden követelményének mindenkor és teljesen meg fog felelni, másrészről a szakvezetés avatottsága az iránt is kezességül szolgál, hogy a társaság a dijtételek megszabásánál is kellő tekintettel fog lenni a verseny jogosult követelményeire.

A midőn tehát tisztelettel alólirott a biztositó t. közönség bizalmát az általa képviselt társaság iránt ujból felhivja és kéri, megjegyzi egyszersmind, hogy a vezérügynökségi területen a vidéki ügynökségek szervezése teljes folyamatban van, és hogy tüzbiztositási ajánlatok a már felállitott ügynökségek által készségesen elfogadtatnak,

N.-Kanizsán 1880. májusban.

maradván teljes tisztelettel

A Magyar-franczia biztositó részvény-társaság

vezérügynöksége N.-Kanizsán.

Gutmann S. H.

689 31—52

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál, Nagy-Kanizsán, 1880.

33. szám. Nagy-Kanizsa, 1880. szerdán, augusztus 11-én. VII. évfolyam.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosház utcza. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmények: 5 hasábos petitsor egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Uj városház utcza 513. sz.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el:

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyilttér: Petitsora 10 kr.

Mindazon t. olvasóink kik, a hátralékok ügyében a kiadóhivatal által leveleket kaptak, tiszteletteljesen kéretnek, hogy az abban kifejezett kérelemnek minél hamarabb eleget tenni szivesked-jenek.

A kiadóhivatal.

Az urnához

Nagy-Kanizsa, augusztus 10-én.

(H.M.) Holnapután (csütörtökön) fogja városunk és kerületünk választó polgársága legszebb polgári jogát, a követválasztási jogot gyakorolni.

A pártok mérköznek egymással. Ilyen alkalmakkor izgatottak a kedélyek, mert mindenki saját meggyőződésének szeret érvényt szerezni. Nekünk e helyen politizálni nincs jogunk, de nem is feladatunk, de mégis elodázhatlan hazafiui kötelességünknek tartjuk, ha a pártok intézőit figyelmeztetjük arra, hogy pártfeleik részéről semmi rendetlenséget ne tűrjenek. A választás ténye sokkal magasztosabb, mintsem hogy mindenki kötelességének ne ismerné, s kell is hogy ismerje, hogy más meggyőződésének tiszteletben tartásával vegyen részt honfiui kötelmeihez hiven a választásban. — Legyünk mi, kik megitélni birjuk a választási és szavazási actus fontosságát, fenntartói és őrzői a rendnek, s ne engedjük meg, hogy oly elemek vergődjenek tulsulyra, melyek a netán történt rendetlenségért aligha tudnák elvállalni a felelősség egész sulyát. Választókerületünkben még mindig rend volt a választásoknál, most mikor három párt fog egymással szemben állani s a meggyőződés szenvedélye talán magasabb hullámokat verne, ne engedjük, hogy bármi oldalról is veszélyeztessék városunk és kerületünk hirneve, mely eddig mindig a higgadtság hirében állott. Elvekért küzdünk, ámde szükséges-e, hogy azért személyes ellenségek legyünk. A pártszenvedélyt soha sem kell annyira felcsigázni, hogy gyűlöletté vagy csak ellenszenvvé is váljék azon személy irányában, kinek politikai meggyőződése más, s ki a haza jólétét más uton véli jobban biztosithatónak. Ez szégyenletes kriteriuma volna politikai érettségünknek, higgadt józanságunknak, a melyet minden párt szeret magának és sajátjának vindikálni. Ha megengedjük, hogy a választási actus alatt rendetlenség történjék, csorbát ejtünk alkotmányos életünk legszebb polgári jogán, csorbát ejtünk városunk és választókerületünk jóhirnevén és szomoru tanubizonyságot teszünk hazafiui érzelmeinkről.

Tűrjük egymás zászlóit és jelvényeit, hiszen ama háromszin nemzetünk szinei, melyek előtt szent tisztelettel meghajol és lángolón lelkesül minden magyar ember.

S ha egyszerre más más elvnek szolgálatába vették, mégis a hazafiui szeretet és lelkesedés jelvénye a nemzeti zászló, mely alatt dicső őseink oly vitézül harczoltak, s melyet honvédeink követtek a leggyilkolóbb tüzbe.

Előttünk szent legyen e jelvény, tekintsünk büszkén reá, hogyha legszebb alkotmányos jogunk gyakorlására felhasználjuk.

Mi nem akarjuk hinni, hogy a közérzület, a közszellem annyira csökkent volna; mutassuk ezt meg választókerületünkben, s gyakoroljuk jogunkat, amint az alkotmányos érzelmű szabad polgárokhoz illik.

De legszomorubb volna az, hogyha utat engednénk a gyanusitasoknak is. Ezek mindig rút foltot képeztek akár egyesek, akár testületek kebelében, s melyeket már Deák Ferencz is, kitméltán neveztünk a haza bölcsének, nagy szavának egész sulyával megrótt. Mert a gyanusitgatás azon eszközök közül, melyeket politikai pártok sokszor felhasználnak, elveiknek érvényre juttatása érdekében, a legocsmányabb, és a legmegvetendőbb.

Ne feledjük, hogy a pillanatnyi diadal kedveért, mérges magot vetünk a gyanusitgatások által a polgárok szivébe, melynek később átkos gyümölcse el nem maradhat és nemzetlétünk emésztő mérgét kepezheti. S erre igen is ráillik azon közmondás, hogy: a ki szelet vet, igen könnyen vihart arathat. Nekünk mindenben az alkotmányos érzület nemesitésére, emelésére kell czélozni, nem annak megrontására, mert magyar társadalmunknak, társadalmi intézményeink biztos fentartását, fejlesztését, és virágzó állapotba juttatását, csakis annak épségben tartásától remélhetjük. Ne feledjük el, hogy a kor haladott, s a korral nekünk is haladnunk kellett, s a mi téves felfogás és a kor követelménye folytán ugyszólván kiegészitője volt a nemzeti erénynek 20—30 esztendő előtt, az most már nem az, s a választási actus alkotmányosságát s a választópolgárok tuláradó lelkesültségét most már nem abból itélik meg, hogy mennyi bor fogyott el, s hány választónak feje zuzatott be, hanem a szerint, a mint a választás egész lefolyása higgadt, mindenkinek meggyőződést respectáló, s habár a párt követjeért lelkesülő, de a másik iránt is igazságos volt. Az ily választás csak emelheti az alkotmányos érzületet, mig ellenkezőleg csak veszedelmessé válhatik s csak éretlenségnek a bizonysága.

Választókerületünknek oka van adni valamit az ország itéletére is; s csak a legközelebb elmult napok bizonyitották, hogy minő fontosságot tulajdonitanak, habár mindegyik másmás szempontból, a különféle pártok, választókerületünknek, és városunknak. Ilyen körülmények között szoros kötelessége mindegyik pártnak, hogy e választókerület fontosságához mérvé, és hozzá méltóan, vegyen is részt a választásban. Ezt reméljük, és ezen reményben üdvözöljük választókerületünk választó polgárait városunkban.

Levelezés.

Zalavölgy, 1880. aug. 8.

T. Szerkesztő ur!

A kis Balatonon, a folyó évben legelőször mutatkozó madarakról a nagyobb lapok oly sokféle képpen irnak, az „Egyetértés“ azokat éppen bebitzeknek mondja. — Szükségesnek látom ezen ritka és igen kellemes vendégek iránt felvilágositást adni.

A kis Balatonon 25 év óta vadászok, de hasonló madarat soha sem láttam. — A legrégibb vadászok, halászók nem emlékeznek arra, hogy hasonló madár a Balatonon valaha mutatkozott volna. — A folyó évi tavaszszal jöttek meg nagy számban, költöttek a diási szigeten álló fákon. — Egy-egy fán 10—15—20 fészek, egy fészekben rendesen 7—8 tojás van. — A tojás nagysága mint a galambé, kissé hosszukásabb; a tojás színe tenger-zöldbe hajló kék.

Több darabot löttem, nálam kitömve is van, alakját, szinezetét tehát alaposan leirhatom. — Valamivel nagyobb, mint a Guiser, alakja, tartása, repülése is ahhoz hasonló, éppen oly vad és vigyázó, mint az. — Repülése csendes, egyenes vonalu, illő távolságban alig elhibázható. — Husa — erdei szalonka módra készitve — igen finom, izletes.

A madár az ibis-ek fajához tartozik, és pedig *falcinellus igneus* név alatt. — Hazája dél Európa, nyugoti Ázsia és Afrikának éjszaki része. — Mindig seregben jár, egyesleg csupán a fiait tápláló anyát lehetett látni. Most már minden pár sajá költésével csoportosult, s egész nap a viz parton eledel után járnak, estefelé a költési helyre, a diási szigetre vonulnak.

A tollazat rendkivül ékes, meghaladja a fáczánkakas szépségét. — Csőre hosszu, vékony, lefelé konyult, báb-zöld szinü. — Feje kicsin, s a nyak legfelső részével együtt setétszürkés. A nyak közepétől kezdve a mell és egész test tollazata fekete, aczélzöldes és láng-pirosas zománczczal. — Valóságos chameleoni szinezet, minden oldalról más-más zománczczal tündöklő. — A szárny — a testhez aránylag — szokatlan nagy, a fark hiányát is elfedi, éppen ezért repülésnél a madár sokkal nagyobbnak látszik, mint a valóságban. A szárnybubon, egész az erős tollakig a szinezet legékesebb, tündöklő barna, arany-sárgás, hasonlit a fáczánkakas tollazatához; az evező tollak aczél szinünek látszanak, de kiterjesztve, egyesleg, setét tengerzöldes szint mutatnak. A lábak feketék, közöphosszuságuak, uszóhartya nélkül. Ha a madár szárnyazva sik vizbe esik, lebukik, és a vadász kifárad, mig elfoghatja, ez nem is mindenkor sikerül.

A vadászatkedvelőknek annyit mondhatok, ki az ibis-nek ezen faját nem lőtte és nem izlelte, a vadászat egy ritka és fő gyönyörétől van megfosztva.

Meddig lesz szerencsénk ezen ritka szép vendégeinkhez, nem tudjuk; alkalmasint az ősz felé eltávoznak, csak azt kivánjuk, a jövő évben is szerencséltessenek. Midőn a sportnak ily jeles és kitünő czikkével örvendeztetett meg bennünket az Ég, a mindennapi kenyérre nézve annál mostohább volt hozzánk.

Szerfelett boszantó az, minőn a hivatalos jelentések szerint minden felé jó, vagy legalább is középszerü a termés; mintha csak az adóvégrehajtást akarnák reánk uszitani; pedig ez alig talál lefoglalni valót.

A buza szalmára jól fizetett, de szemre rosszul; a rozs nagy része kifagyott, a termés silány, gazos és kevés. Árpa, zab középtermést adott; hanem mindennek kevés hasznát veszszük, mert a sok eső miatt termésünk nagyobb része a mezőn szorult, az orkánok a képéket szétszórták, a gabona —

A „Zala“ tárczája.

Csalódások.

— 1878. Januar 13. —

Csalódások csalódása —
Életemnek lefolyása.
Akiket szerettem,
A kik szerettenek,
Barátság, szerelem,
Mindnyájan hűtlenek.

Árulástól soh se féltem,
Titkaim is kibeszéltem.
De nagy bolond voltam!
Mostan már belátom
Mikor meglakoltam,
Szörnyű csalódásom.

Mindig igazat beszéltem,
Csalódsággal soh' sem éltem,
Csak most veszem észre:
Rosszul cselekedtem,
Hogy igaz beszédre
Betörték a fejem.

Az egyenes uton hátran,
Ember fövel büszkén jártam,
Hej, be nágyot estem!
Mostan már átlátom,
Hogy magam kerestem
Isznyu bukásom.

Szivem lelkem oda adtam
Ha szép leányra akadtam.
Oh mire jutottam!
Üres az erszényem
Meg is korosodtam
S még sincs teleségem

De nem szed már rá ezután
Se jó barát se szép leány.
Fogadom erősen
Többé nem csalódom:
En leszek a hűtlen
Más is hadd csalódjon.

(Abád Szalók.)

Káplány Géza.

A tanár és védenczei.

Regény.

Irta: Flygare-Carlén Emilia.

Forditotta:

FRIEDMANN ALAJOS.

X.

A csomag. — Jóslatok. — Kis jelenet az előszobában. Beszélgetés a jegyesek közt.

(Folytatás.)

Karácsony napján erős hófergeteg állott be, és minthogy a keresk. tanácsos házában társaság nem volt, és ők sem voltak hivatalosak, úgy a kellemetlen hangulat a rosz időjárás miatt még fokozódott. Unatkoztak, és kegyetlenül ásitoztak. A kapitány egyik elöljárójához volt hivatalos ebédre és estig marasztaltatott. — A család tehát egyedül volt. — A nagy kereskedő patience-t (magánjáték) játszott és mérgelődött, hogy nem akart elfogyni, elég élesesztüen forgatta a kártyákat. — A tanácsosné a „Müvészet, ujdonság és divat tárában“ lapozgatott; Rózsa a zongorán egyik kedves nótáját hangoztatta, a gyermekek az asztal sarkán játszottak, a lánykák pedig bábujokat öltöztették. —

Most valami a tornáczban kapargatott. Rózsa rögtön elhallgatott és szive oly erősen dőbogott, hogy lehetetlen volt tovább énekelnie; mert elfogta lehelletét. — Két, három másodperez, a társaság többé tagjaitól észre sem véve, halálos lassusággal folyt le. Végre megnyilt az ajtó és Mannerstedt nyulánk termete mutatkozék a küszöbön; várvavárt változás az unalmas magánybah.

„Ah, az Istenért!“ kiálta a tanácsosné, és a művészetet ujdonságot és divatot a pamlag egyik zugába dobta „Ön az, jelölt ur? Éppen jókor jön! Ma este társaság nélkül vagyunk és az ur szivesen látott vendég. — De oh Istenem! hogyan merl Mannerstedt ur ily körülmények közt, kisétálni, hisz ma reggel még lázban feküdt és amint hallottuk, igen rosszul volt.

Mannerstedt meghajolt és válaszolá: „Mindenesetre nem jól éreztem magamat; de tulajdonképpen csak lelkem szenvedett; és mivel délután a láz minden jele eltünt, friss levegő élvezése miatt kisétáltam, mi, miként tudtam, jól fog esni; egyszersmind uraságtoknál tisztelegni kivántam, határtalan hálámat kifejezendő, a meg nem érdemelt, irányomban tanusitott jóakaratukért.“

„Ah, nem érdemes azért szót veszteg-etni, kedves Mannerstedt ur. Szivből sajnáljuk vesztességét, melyet szenvedett; de olyan a világ sorsa; hozzá kell törődnünk, mert hiába szomorkodunk a megtörténtek fölött.“

Némán hajolt meg Mannerstedt e felületes vigasztaló szavak hallatára, és a tanácsos felé fordult, hogy őt is üdvözölje; de a házi ur csak futólag pillantott fel a kártyáról, modván: „Sajnálom, igen sajnálom gyászos esetét, de annyira igénybe vesz a patience, hogy pillanatra meg fog bocsájtani! Legyen szives addig a nőkkel társalogni.“

E szavak után a tanácsos egész figyelmét a kártyára irányzá és most Rózsát üdvözölte Mannerstedt.

Ferencz váratlan megjelenése, melyet nem remélt, arczába sökteté vérét; de szerencséjére elég ideje maradt anyja hosszu beszéde alatt, magához térni; és midőn Mannerstedt, halaványan és leverve, mély csendes fájdalommal tekintetében, hozzá közeledett, odanyujtva kezét, mondá: „Teljes szivemből részt veszek fájdalmán jó Mannerstedt! Tudom mennyire gyászolja, és mennyire szerette a boldogult elhunytat. De lelke erős; hiszem és reménylem, hogy nem fog férfiatlan alásülyedni, miután az első, oly természetes fájdalomnak, lerótta adóját.

Rózsa hangjában, sokkal mélyebb, bensőbb és melegebb részvét volt olvasható, mint az egyszerü szavakból lehete sejteni. — Mélyen hatottak az ifju lelkébe és pár pillanatig a szép, finom fehér kezet a magáéban tartva, és melegen szorítva, válaszolá: „O nem, kedves, drága Rózsa! Legyen meggyőződve, hogy bármily nehéz legyen a harcz, mégis győzni fogok.“

„Éj, éj! de Rózsa, mit gondolsz!“ kiáltá a tanácsosné, ki ugyan nem hallhatta, mit beszélgettek, de ugy tünt fel, mintha nagyon érzelgős tárgyról foly a beszélgetés. „Ne szakitsd fel Mannerstedt ur szivsebeit. Eléggé sajognak azok. Jöjjön ide, jelölt ur, üljön melléje; jobb vigaszszal szolgálhatok. Egy ismeretlen barátja, karácson estén egy csomagot küldött számára és fönntartottam magamnak azon jogot, hogy személyesen kézbesitsem, Manerstedt urnak. Eredj Linuskám és hozd el a belső szobából, a divánasztalon fekvő nagy csomagot.“

A szófogadó Linuska, csakhamar félre tette bábuját és azonnal visszatert az anyjától kijelölt csomaggal.

„Köszönöm, kedves Linám,“ szólt az anya s megcsókolá a kisded homlokát. „Nemde kedves gyerek, és szófogadó is, fordult Mannerstedt felé.“ „Igen, csinos és kedves, válaszolá M., hogy igy meneküljön a tárgytól. — De a tanácsosné bizalmas hangon folytatva beszédét, mondá: Éppen arra gondoltam, hogy a kis Linával megkezdhetné az enektanitást; ideje korán tanulja meg a hangjegyeket, mert pompás hangja van, oly lágy, oly édes és csengő!“

Ha Mannerstedt most igennel felel, akkor megsérti vala az igazságot, melyhez oly hűn ragaszkodott. — Azért csupa óvatosságból csak annyit mondott, hogy a gyermek tehetségét oly korán nem lehet megitélni. — Más alkalommal zokon vette volna e nyilatkozatát; most azonban Ferencz bánatának tudta be e kedvezőtlen nézetet, hal gatott és ammellett a még mindig bepecsételt csomag tartalma után való kivánczisága miatt, Ferencz e bátorságát, megbocsátotta.

Ennek folytán a Mannerstedt szavaira eltünt mosoly ismét megjelent ajkán, midőn mondá: „Nos, hisz efölött azután is beszélhetünk, csak nézze meg, mit tartalmaz e csomag. És e szavakkal odanyujtotta neki a csomagot.

Az igazat megvallva, Mannerstedt inkább várt volna, mig szük kamarájába egyedül leendett; de a tanácsosné komolyan megharagudott volna és Ferencz úgy vélé, hogy hálatlanság volna tőle a jóakarat anynyi jelét, bizalmatlansággal viszonozni. — Miközben Mannerstedt e csiklandós körülményen töprenkedett és a csomagot ide s tova forgatta kezében; a tanácsosné legfiatalabb lányához mondá: Eredj babám, hozd el az ollót, a mivel szabsz.

A babuska, pompás példánya volt az engedelmességnek, pillanatban ott termett az ollóval kezében és a mama az ollót véve, „igy“ szóval, gyors mozdulattal, saját nemes kezével ketté vágta a csomagot összetartó zsinort. — Magából értetődik, hogy M. kötelességszerűen mondá: „Alázatosan köszönöm, nagyságos asszonyom!“ és a papir felbontatott. — Még egy pár boriték, és a legfinomabb, legszebb fekete öltöny tünt elő a burkolatból. — Midőn Widen asszony a ruhát hevesen kiragadta a burkolatból, meggyőződést szerzendő, hogy teljes öltöny, összehajtott papir esett ki belőle, melyen a következő szavak irvák: „Fogadja oly szivesen, miként azt a szorgalom és becsületesség barátja, ajánlja.“ Az összehajtott papirban pedig két drb. 50 talléros bankjegy volt. Némán tartá Mannerstedt a papirt kezében; a legtisztább hála könye gyöngyözött szemében és csak a legszigorubb igazságnak adunk kifejezést, ha állitjuk, hogy azon meggyőződés, hogy léteznek oly nemes, önzetlen gondolkozásu emberek, és hogy ő oly szerencsés volt az ilyenek figyelmét magára vonni, Ferencz szivét sokkal vidámabb és édesebb érzelmekkel tölté, min

Lapunk mai számához Jókai Mór és Hegedűs Sándor országgyűlési képviselők beszédei vannak mellékelve.

használhatatlanságig — megrothadt, most is a mesén fekszik.

Kazáinknak, legeltetőink víz alatt vannak, szénáink, sarjuink sunnui. Hogyan teleltetünk?

r. l.

B.-Füred, 1880 aug. 6-án.

T. Szerkesztő ur!

Ha az óra mutatója felballagott már egyszer a 12-ig, ismét elkezd lefelé ballagni. Igy van a fürdőidénynyel is: ha elérte az élénkség egy bizonyos fokát; el kezd alábanyatlani, alig — érezhetően bár de mégis hanyatlik.

Balaton-Füreden az Annabál képezi a saison fénypontját, s egyszersmind annak hőmérőjét is; a mennyiben sikeréből az egész saisont kiolvashatjuk. De minthogy az Anna-bál részleteit az olvasó közönség előtt a napi lapok folytán már ugy is eléggé ismeretesek: az ismétlődés kikerülése czéljából én csak röviden fogok róla levelem alábbi részében szólani.

Ugy hiszem czélszerűbben cselekszem s talán nem is lesz érdektelen, ha a multkori levelem óta fürdőhelyünkön történt nevezetesebb eseményekről lehető rövidséggel említést teszek. Ámbár igy is kénytelen vagyok némileg reflexiókba esni; de azt akármelyik fürdői tudósító sem kerülheti el, ha csak minden kis apróságról lapokra terjedő, unalmas prédikációkkal nem akarja az olvasó türelmét megugrasztani.

Mult hó 8-án és 9-én két előadásban mutatta be magát fürdőhelyünkön a nemzeti színház kardalnokaiból alakult férfi-négyes. Az első nap zsufolásig megtelt a színház, (hol az előadás tartatott) s különösen Neu Dávidot, a művezetőt, viharos taps fogadta valahányszor megjelent. — A második nap azonban szégyenletes kevesen voltak, s itt még csak azzal a gyenge okoskodással sem lehet a publicumot menteni, mint azt Kanizsán tették, hogy t. i. *meleg volt a terem*; mert itt nyitott helyiségben volt az előadás s ha csak épen láza nem volt valakinek, ráadásul nem érezhetett valami rendkivüli hőséget, ami pedig az előadást illeti: a nagyobb szabásu dalművek ellen semmi kifogásunk se lehet; de már hogy a népdalokat több tűzzel, több eredetiséggel és következésképen nagyobb hatással énekli, ha öt-hat falusi legény összeáll: az már szent igaz.

Négy előadásban lépett föl vendégkép Erdősi Eugenia ismert énekesnő; és pedig: mult hó 15-én a „Kornevillei harangok"-ban, 16-án a „Sárgacsikó"-ban, 17-én az „Angot"-ban és 18-án ismét a „Sárgacsikó"-ban. A kisasszony mondanunk is fölösleges, hogy igen jól játszik, a színpadon egészen otthonos, sőt annyira othonos, hogy plasztikai alkotásait egészen a tulságig viszi néha. — Nagy kár lenne, hogy ő is mint valamelyik fiatal magyar szinművésznő, nagyon szorgalmas tanitványa Blahánénak, és pedig nem épen abban a miben kellene. — Szörnyű kokett, néha egész a boszantásig, ugy hogy az ember szinte jobb szeretne több természetességet és kissé kevesebb művészi affecziót élvezni. — A Sárga csikóban például szeretünk Örzsike vidámságában és természetes egyszerüségében, naivitásában gyönyörködni és szükséges, hogy személyesitőjében is öt szeressük, ne pedig Erdősi Eugeniában Erdősy Eugeniát. A közönség legnagyobb részét magának hóditja ugyan merész arczjátékaival és sikamlós taglejtéseivel; de a jobb érzésűek ajkain nem fojtható el egy többé-kevésbbé erős pisszenés, mely a kellemetlen hatásnak akaratlanul jött nyilatkozata. Különben tapsból nem volt hiány a néhány virágcsokrot is láttunk lábaihoz hullani, melyeket eme kis talbuzgalma mellett is valóban megérdemel.*)

Julius 24-től kezdve először mutat a be szemcsiklandozó művészetét Blondin és Renz tanitványa Miss Wanda a hires légugrónő, légkirálynő és nem tudom én még miféle *légi különlegesség*. Produkacziói is mind légiek voltak, mint például: *légutazás, légugrás, légi hyra* és több ilyen még Szarvas Gábor nyelvtani jártasságán is gordiusi csomót kötő magyar nevekkel és szavakkal jelzett bukfenczek és egyéb pojáczai do gok.

Magától értedődik, hogy habár az öt előadásón nem is volt mindig zsufo ásig telve a szinház, (mert az ő művészetének is az szolgált arenául) nem kellett kötéllel fogni a közönséget. Az ilyenféle barbár művészet élvezésére, csak *szem* kiván atik és nem *szív*; a magyar művelt közönség legnagyobb része pedig igen jól lát, mert van szeme; de a valódi szépet fölismerni és átérezni nem képes, mert oda szív kivántatik és helyes képzettség.

Augusztus 1-ére volt kitüzve Szekrényesy uszása a Balatonon Füredről-Siófokig. Délelőtti 8—9 óra közben, mikor az uszásnak kellett volna kezdődnie, nagy néptömeg lepte el a balatonparti korzót; de a Balaton hullámzása miatt az uszás elhalasztatott 5-ére, a mikor szinte elmaradt a viz alacsony hőfoka miatt.

Ugyanaz nap délután kezdődött az itt időző magyar főurak által az Eszterházy-féle kertben rendezett galamblövészet, mely másnap folytatódott és este (4-ikán) kedélyes bankettel ért véget. Az e czélra alkalmazott galambok száma 500 volt.

Ugyancsak 1-én tartatott meg a diszes gyógyteremben az Anna bál is, mely ugy fényre, mint anyagi és egyéb sikerre felülmulta a legközelebbi saisonokban tartott akár melyiket. A bevétel az eszplánádon e czélra fölállitott páholydijakat is beleszámitva, közel 800 forint volt. A bál kezdődött esti 9 órakor és végződött általános jókedv között reggeli 6 órakor.

Athleticai klub balaton-füred-fülmei nagy táv-gyalaglása mint halljuk szept. első napjaiban kezdődik.

A saison a szőlőcura tovább élvezhetése végett 12 nappal, azaz okt. 1-ig meghosszabbittatik. A szinházban Károlyi szinigazgató nemsokára egy uj eredeti darabot fog szinre hozni. Czime: „Miért usszák át a Balatont."

A fürdő-vendégek száma 1660 körül van jelenleg. Egyebekről közelebb.

Füredi Pista

*) T. levelezőnk itt talán nagyon is szigorunn biralja a mi városunk kedves szülöttjet, kiről sok szépet olvastunk mar fővárosunk lapjaiban.

Szerk

Helyi és megyei hirek.

Jókai Mór Nagy-Kanizsán.

Jókai Mór, a nagy-kanizsai választókerület szabadelvü pártjának képviselő-jelöltje vasárnap délután két órakor érkezett Hegedüs Sándor képviselő ur kiséretében városunkba.

A kocsik fellobogózott imposans sora ment ki a vasuti indóházba Jókai Mór ünnepélyes fogadtatására. Mikor a vonat az indóházba ért, dörgő éljenek hangzottak fel. Jókait az indóházban Hertelendy Béla, a végrehajtó bizottság elnöke, a választók nevében a következő szavakkal üdvözölte. — „Nagyságos képviselő ur! Midőn személyesen van szerencsém üdvözölni nagyságodat, nem mulaszthatom el a nagyságod pártján levő összes választók nevében mindenek előtt köszönetet nyilvánitani azon odaadásért, hogy kerületünk képviselői jelöltségét elfogadni méltóztatott, s egyuttal kegyes volt e lépése által kedélyeinket nemcsak megnyugtatni, hanem nekünk egyszersmind egy irányt kijelölni, mely nagyságod multjában s jelenlegi politikai pártállásában garantiát nyujtott arra, hogy e választókerületnek biztos vezérczillaga leend azon magasztos czémnél, melynek valósitásában nagyságod fogja kerületünket oly irányban képviselni, hogy e haza és kerület lakói boldogok legyenek és a haza felvirágozzék.

Midőn tehát a választók nevében ismétlem, hogy „Isten hozta", felkérem nagyságodat és kiséretét, hogy párt-gyülekezetünkben velünk együtt részt venni sziveskedjék." Hosszan tartó, lelkesült éljenzés követte szavait. A zaj lecsillapulta után Jókai meghatottan válaszolt, mire az impozans menet, több mint negyven fellobogózott kocsi bevonult a városba.

Már 4 óra előtt megtelt a „Szarvas" vendéglő diszterme százakra menő közönséggel, a karzatot pedig diszes hölgykoszoru foglalta el. A középkarzaton volt a szónokok számára elrendezve a hely, itt végezte munkáját a gyorsiró — Kele Antal ur is.

A pártértekezlet 4 órakor vette kezdetét, ennek lefolyásáról melléklettünk ad be és részletes felvilágositást, itt veszik oldásoink egyszersmind Jókai Mór és Hegedüs Sándor beszédjeit egész terjedelmükben.

Nyolcz órakor nagyszerü fáklyásmenet indult a főutczán végig és állott meg a „Szarvas" vendéglő előtt, lelkesülten éltetve Jókait és Hegedüst. Simon Gábor ügyvéd ur gyönyörü beszédben üdvözölte Jókait, a fölötte sikerült beszéd egyes helyeinél egetrázó éljenek hangzottak fel. Simon Gábor beszédjére Jókai válaszolt, röviden és szivesen, megköszönve az öt kitüntető bizalmat; — a közönség Hegedüst is akarta hallgatni, — s Hegedüs, ki délutáni beszédje által egészen népszerüvé tette magát, kilépvén az erkélyre, igazán lelkes szavakat intézett a közönséghez, melyet ez gyakran zajos éljenekkel szakitott félbe.

Kilencz órakor kezdődött a 120 terü tékü bankett, mely kedélyesen emelkedett hangulatban folyt le. Az első pohárköszöntöt *Glavina Lajos* a koronás királyra és családjára mondá; a közönség felállva adott hódoló tiszteletének kifejezést az alkotmányos király iránt. A másodikat *Kovács János* mondotta a miniszteriumra és annak elnökére *Tisza Kálmánra*. E lapok szerkesztője *Jókai Mórt* köszöntötte fel, kinek sokoldalu fáradhatlan tevékenységét jellemezte a haza és nemzet szolgálatában. Jókai röviden és szivesen válaszolt éltetve a választókat. *Simon Gábor* Hegedüs Sándorra emelte poharát, Hegedüs nagy tetszést keltő szavakban a vidék derék iparos és gazda-választóira. A vidék választói nevében egy derék gazda ember Jókaira, mint leendő képviselőre. Hegedüs igen szép szavakkal a nőkre szóltak még Kovács János, Hertelendy Béla, egy kis-kanizsai választó Nagy-Kanizsa város derék polgármesterére; Hoffmann Mór Jókai nejére, Laborfalvi Rózára, mint a nemzetnek felejthetlen művésznőjére, Wolheim Ernő, Ebenspanger Lipót s más mások. Hertelendy Béla 11 óra tájban még néhány bucsuszót intézett a távozni készülő Jókai Mórhoz és Hegedüs Sándorhoz. A jelenvolt választók éljenei közt hagyták el ezek a termet, többek által kisérettetvén az indóházhoz, hol szivélyesen elbucsuzik a közeli viszontlátás reményében.

— **Déry Gyula ur**, az „Ellenőr" tudósitója tegnap (kedd) óta városunkban időzik. —

— **Tegnap**, hétfőn éjjel jött meg Verhovay Kanizsára. Fáklyával, zenével fogadták, s nagy lelkesültséggel hozták be az „Oroszlán" fogadóba. A közönség hallani kivánta; de mig átöltözködött Szalay Imre intézett néhány szót a választókhoz. A gyönge argumentátiók valami nagy benyomást aligha tettek a közönségre. Utánna Verhovay szólott, a kapubejárat előtt egy asztalon állva. A kiváncsiság nagy közönséget vonzott az „Oroszlán" elé, de a legnagyobb része alighanem csalatkozva ment haza, hogy nyugalomra hajtsa fejét. Ma d. u várják Irányit, a függetlenségi párt ezen, kétségenkivül érdekes alakját.

— **Lapunk egyik** kereskedő barátjától a következő sorokat kaptuk: *Szalay Imre* képviselő ur tegnap (hétfőn) este tartott beszédjében, melyben a kormány bünéül rótta fel a Romániával kötött gabonaszerződést a többi között azt is mondotta, hogy ez a szerződés Bécs javára megkárositja Magyarországot, mert a gabona szállitása Czegléd tól Bécsig drágább mint Bukresttől Bécsig. Tessék ezt az alábbi összállitást Szalay ur állitásával egybehasonlitani. A gabona szállitása Czegléd tól Bécsig 10000 kg. szállitásoknál pr. 100 kg. bezárólag a szállitási adót, rakóköltségeket és biztositást ft 1.01 kr. Ennek ellenében a hajószállitás Bécsig legalább 2500 mm szállitásánál pr. 100 kg. bezárólag e szállitási adót, azonban kizárólag a rakódási költségeket Galatz- és Braila tól . . . . . 2 frt 51 kr.

Turn Magurellától	2 „	40 „
Lompalankától	2 „	26 „
Calatattól	2 „	17 „
Turn Szeverintől	1 „	92 „
Verceserovától	1 „	80 „

A vasuti-szállitás Bukresttől Bécsig pedig . . . . . 3 frt 25 kr.

Ime igy hirdetik a népnek az igazságot!

— **A következő sorokat** vettük: Mind azon t. ismerőseimet és barátaimat, kiket elutázásom előtt személyesen fel nem kereshettem, fogadják e helyen az „Isten hozzád"-ot azon kérelem kapcsában, hogy tartsanak meg engem szives emlékezetükben továbbra is. *Ollop Ernő.*

— **Gyászhir.** Plosszer Ignácz urát és családját fájdalmas veszteség érte. Derek és szorgalmas fiuk, Plosszer Antal, végzett kereskedelmi akadémiai tanuló e hó 8 án 18 éves korában elhunyt. Fogadja a mélyen sujtott család őszinte részvétünk kifejezését és leljen némi vigaszt az általános részvétben. A kiadott gyászjelentés igy hangzik: Ploszer Ignácz, neje és gyermekeik szomorodott szivvel jelentik szeretett jó fiuknak, illetőleg testvérüknek Plosszer Antal végzett kereskedelmi akademiai tanulónak 19 évi aug. 8-án estve 7 órakor élete 18-ik évében a haldokló szentségek felvételével hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült testemei augusztus 10 d u 5 órakor tétetnek örök nyugalomra; — az engesztelő szent mise áldozat aug. 11-én d. e. 10 órakor a Szent-Ferenczieik templomában fog az Urnak bemutattatni. Nagy-Kanizsán, augusztus 9-én 1880. Béke hamvaira!

— **A hordóhitelesités ügyében.** Lapunk ügyelmes olvasói talán még emlékezni fognak a hordók hitelesitéseről s az ezt illető anomáliáról szóló czikkünkre, melyben lapunk egy barátja kimutatta tarthatatlanságát azon állapotnak, hogy az egyenlő mérték daczára az Osztrákországban hitelesitett hordóknak itt ujból kelle hitelesittetnie és viszont. Ez ügyet Tarnóczy Gusztáv az időben országgy. képviselő interpellatio tárgyává tette. A kormány pedig megigérte, hogy az ügyet tanulmányozandja. Erre vonatkozólag a „Pester Lloyd" aug. 6 számában a „Bud. Corr" következő hirét olvassuk: A magyar kormány szándékozik a métermértékről szóló törvényt oda módositani, illetőleg a törvényhozás elé oly javaslatot terjeszteni, mely szerint a kereskedelem érdekében megengedtessék, hogy Osztrák-országban hitelesitett hordók Magyarországon és a Magyarországon hitelesitettek Osztrák országban mint szállitási eszközök használtathassanak. Midőn a kormány e szándékát és lépését, mely vidékünk borternelésére nézve oly nagy fontosságu, örömmel üdvözöljük, constatáljuk, hogy a kereskedelmi miniszter ur a hozzá intézett interpellatio folytán enquete egybehivására inditva érezte magát, mely kimeritően és tüzetesen foglalkozott a tárggyal, s habár az eredmény kissé sokáig váratott magára, — a jó sohasem jön késő n

— **Ujlaky József**, mint a mérsékelt ellenzék képviselőjelöltje, a választás előtt 24 órával visszalépett s ezt a pártok elnökeivel következő levélben közölte: „Lovagias kötelességnek tartom a pártot 24 órával megelőzőleg azon elhatározásról értesiteni, hogy én utóbb közlendő okok miatt — ezuttal a küzdtérről visszalépek. Nagy-Kanizsa, aug. 11. 1880. *Ujlaky József*, a mérsékelt ellenzéki párt jelöltje.

— **A magyar** orvosok és természetvizsgálók idei szombathelyi vándorgyülésére vonatkozólag az egyesület pénztárnoka, *Sztupa György*, a következő figyelmeztetést teszi közé: A magyar orvosok és természetvizsgáldk Szombathelyen tartandó nagygyülésére már többen jelentkeztek és a 6 frt tagsági dijat már be is küldötték, de a jegyeket csak akkor küldhetem el, ha az összes vasuti igazgatóságoktól az igazolványokat megkapom; addig kérek egy kis türelmet. Továbbá figyelmeztetésül jelentem, hogy aug. 16-án már Szombathelyre utazom és igy mindazokat, kik a vasuti engedményt élvezni kivánja, felkérem, hogy magukat aug. 14-ig beiratni sziveskedjenek, sőt a lakások rendezése véget saját érdekökben minélelőbb juttassák hozzám kivánalmaikat, hogy az a lakást rendező bizottságnak időről időre megküldhessem.

— **A magyarországi aratás** eredményéről a „Földmivelési Érdekeink" egy előkelő kereskedőháznak a következő nyilatkozatát közli: A mint az eddigi jelekből itélni lehet, Fehér-, Baranya-, Somogy- és Tolna megyékben, a Tisza felső vidékén, továbbá azon a vidéken, melyen a magyar államvasutak északi része húzódik, ezenkivül az u. n. tótságban és a Csalóköz-szigetén a buzaaratás középszerünél jóval nagyobb eredményt bir felmutatni. E mellett a gabonából, burgonyából, mindenféle hüvelyes veteményekből, kukoriczából és szénából szintén részint igen jó eredményt várnak, részint már nyertek is, vonatkoztatva ezt azon vidékre is, hol különben a gabonát illetőleg silányabb az eredmény. Ide tartoznak a Bánság, Békés-, Aradmegyék, a Bácska s részben Pestmegye. Itt a termés állása nem oly kitünő s az aratók sok üres kalászt találnak, — a gyakori nagy zivatarok pedig megdöntötték a gabonát s igy nyomott szemekkel találkozhatni. A szép vörös szin, mely egyes magvakat különösen kitünteti, ez idén ugy látszik csak ritkán fog előfordulni, mert a burát sokhelyt még zölden fkaszálták le, mi a minőségre kedvezőtlenü olyt be. Különben a mag általán sima tal pintatu, kemény és szép világos szinü. Égett kevés jön elő, annál gyakrabban az összenyomott, de még az ilyen minőség is mindig jó lisztet fog szolgáltatni. A sok szántóföldön előforduló üres kalászokat ugy látszik a rozsda és köd fogta meg. Egyébként a

---

azon előnyök birtoka, melylyel az ismeretlen megörveendeztetni vélé.

„Widen, kincsem! Rózácska! Istenem, szegény jelöltünknek oka van, örülni, nézzétek e ruhát, nézzétek!" és a tanácsosné fölemelé az öltönyt, kivette M. kezéből a bankjegyet és odanyujtá férjének. De mind ez, bár teljesen illetlen, mégis oly igaz jóakaratról tanuskodott, hogy M. ellentállás nélkül engedett. — Rózsa csak az irott sorokra nézett. — „Mit gondolsz?" kérdé a tanácsosné: ismered e kézirást? Örvendenék, ha megtudnám, kitől ered. — Láttad ezelőtt, kedves Rózsám?

Nem, nem emlékszem," válaszolt lassan. De M., ki mozdulatait követte azt találta, hogy csak azért kerülte, gondolatának kifejezést adni, hogy az adományozó nevét ne tegye ki a különféle mondogatások tárgyává. —

(Folytatjuk.)

A gyülölt ohajtottak.

Szalay Sándortól.

II.

Ama bizonyos „zöld papiros."

(Folytatás)

Ilyen gondolatokon tépelődött Kazimér ur, forgatván egyszersmind az 5 eszének malomkövet azon sententiákon, melyek összeröfve, az ő fiának elmondandó oratiót fogják képezni.

Minek kellett a pénz? — Ez volt a gordiusi csomó, a kérdések kérdése, a mit Kazimér ur nagyságos elméje fel nem bir oldani. Milyen boldogitó egyszerüség és milyen egyszerü boldogság! Boldog falusi rövidlátás! Hivta volna csak magához azt a legrongyosabb hordárt, a ki mámoros képpel dülöngeskedik valamelyik utcza-sarkon, még az is megmagyarázta volna a dolgot. Az is megoldta volna gordiusi csomót, hogy hát a nagyságos urfi szerelmes.

A szerelmes embernek pénz kell, akár boldog, akár boldogtalan. Ingyen nem lehet az ideálok világába emelkedni: annál kevéssé ott élni. Pénz kell a menyországi gyönyörhöz, pénz kell, ha onnét lehullottunk, a feledéshez is.

Kazimér ilyenre nem is gondolt, az okozattal félig a meddig megközelitette az okot, mert igy kiáltott fel:

„Ez a gyerek megint pingál!" Talán Galilei sem mondta ki nagyobb hévvel és önérzettel, hogy „mozog a föld", mint ő ezt.

És valóban nyomon volt.

Most csak azt kellett volna kérdezni magától inductive, hogy hát miért pingál megint? Aztán, hogy mit vagy kit pingál?

Ezeknek a kérdéseknek a nyomán a kellett volna kutatni; s kiült hogy a gyerek pingál, mert szerelmes; szerelmes mert lányt pingál.

A kocsi egyszerre megállt. Az öreg Jancsi, a mig az ő ura nyomot talált, elvesztette a magáét. Otször, hatszor is keresztül ment egy-egy utczán, de czélhoz nem ért.

„Az urát — gondolta — minek háborgassa? Hadd pingáltason! Majd csak eszére tér egyszer. Hanem az utolsó körforgásnál mégis rálelt arra a boltra, a hova az ura bevolt; azért állt meg; ott majd csak utba igazitják.

Az alázatos Ábrahám rögtön a kocsinál termett, hogy talán valami „geschäft" van. —

Hanem a Jancsi megelőzte a szóban. „Halja Izé! elbolondultunk mi is ebben a maguk tanájában. Csak azt mondja meg nekem merre van a „vörös ökör?

A nagyságos ur csak ekkor ébredt fel a merengéséből. Majd meg fenakadt mérgében. —

„Kérem nagyságos uraság! — hizelgett Ábrahám — azonnal egyik üzleti szolgámat rendelkezésére bocsátom."

„No hát ne csak a szájával, hanem a lábával is dolgozzék" igazitá rendre a hajlongó Ábrahámot az öreg János; aztán kifáradt négyesével megfordult.

III.

A festő és műve.

Hagyjuk Pesten a nagyságos urat, mogorva kocsisával; majd valahogy csak e igazodnak a ház-tömkelegekben. Olyan nyomasztó az a fővárosi lég, még ha a betük közül jő is az emberhez.

Künn a szabadabb légü mezei élet, honnét nem kell elkivánkozni levegő-változtatásra, az a lélek igazi hazája.

Fenn a Kárpátok merész bércze kebében fekszik csinos mező-városka; nem sokkal kiterjedettebb egy jó nagy falunál.

A város, gyönyörü határával, egy völgyben fekszik. Körülötte a magas, fenyves bérczek — mint egy harczkészen álló testőrcsapat — meredeznek. — A vidék annyira festői, hogy a bérczek tetejéből nézve, szinte bele szédül a lélek.

A várostól alig negyed órái távolban gyógyfürdő van, hova nem annyira a betegek, hanem az egészségesek mennek élvezni; a honnét azután igen sok felépült, beteg szivvel jő meg, s igen sok egészséges szivü hoz magával halálmagot.

De ez a doktorok dolga; bölcselkedjenek ők róla; mi csak példával bizonyitunk

D...ben nyaranta igen sok fürdő-vendég tartózkodott. A fürdő-helyiségnél csupán a nell-betegek tartózkodtak. A szórakozó vendégek — sokkal több amannál — többnyire a városban tartózkodtak. Ez a körülmény a várost nyaranta zajjossá tette. Több hazai és külföldi előkelő család, de többnyire a festők látogaták e helyett.

Azon évben, melyből történetünk ered, egy előkelő s gazdagnak látszó — de a mellett életmódjában egyszerü magyar család vonta magára a fürdő-közönség figyelmét.

(Folytatása köv.)

Egy császár szerelme.

(Beszély.)

Irta: **Fridrick Ferencz.**

Szép regg derült Szt.-Ilona szigete fölött. *Napoleon Bonaparte* egy sziklavölgy felé vevén sétáját, egy szegényes gunyhóhoz ért, melyet kert vett körül. Itt egy fiatal leány öntözgeté virágait. A lányka vidám és élétfriss volt, miként virágai, tekintete igéző, mozdulatai kellemet és egész jelensége erkölcsösséget árult el. Napoleon e kedves jelentőségtől vonzatva, a kert sövényéhez közeledvén, üdvözölte a leányt.

A leány, meglepetve az idegen alaktól, feltünő elfogultsággal viszonozta köszöntését.

„Hogy hivják, kedves gyermekem?"

„*Izabellának.*"

„Mint látom, igen kedveli a virágokat."

„Hisz szeretnem kell! — Ez keresményem."

„Hogy-hogy?" kérdé *Napoleon.*

„Virágeladásból élek. Naponként néhány csokrocskával megyek a városba, ezekkel tetszést aratok, szivesen vétetnek meg."

„S hol atyja és anyja?"

„Fájdalom! — ezek nincsenek többé!"

„Hogyan? Tehát egyedül van itt?"

„Egyedül s elhagyatva szeretteimtől! Atyám az angol hadseregnél altiszt volt, anyám hollandiai születésü volt. Ezelőtt Londonban laktunk. Ma három éve, hogy atyám azon parancsolatot kapta, hogy rögtön Indiába menjen. Szegények voltunk. A szülők eladták csekély vagyonukat, s aztán elhagytuk a hazát, elhajóztunk ujabb rendeltetésünk helyére. A csillagok azonban mást jósoltak, mint a mit mi reméltünk; czélunk elérése akadályokba ütközött. Atyám átkelés közben halt meg, anyám pedig ugy megbetegedett, hogy azon szigetet, melynél élelmi szerért kötöttünk volt, ki el sem tudta hagyni. Itt kellett maradnunk. Anyám nagyon is soká betegeskedett, s betegsége napról-napra növekedett, mit még sulyosabbá tett azon fájdalom, melyet atyám halála okozott szenvedő szivének — mert férjét igen szerette. Csekély pénzünk már fogytában volt. Helyzetünk mindinkább szomorubb lett. Beállott a nyomor s majd alig tudtam magamon segiteni. A jó isten azonban megkönyörült ki nem érdemlett sorsunkon, s küldött egy részt, vevő barátot. Egy gazdag ur, ki midőn sirva látott a városban segélyért esdeni, részvéttel volt irányomban. El kellett beszélnem sorsunkat, mely öt mélyen meghatotta. Megajándékozott bennünket e gunyhoval. Hála a mindenhatónak igy tehát hajlékunk volt szél és vihartól mentek. Ekkor azután kereseti forrás után néztem, mit virágapolásban véltem leginkább fellelhetni. Ehhez értelmem volt, mert a virágoknak mindig nagy barátja voltam. Sikerült is e törekvésem, hogy anyámmal kis kertem nyujtotta keresétből megélhessünk, persze csak szegényesen. Igy telvén el két év, midőn Isten szenvedő anyámat magához vette . . . Szegény anyám! Halálos ágyán arra intett: hogy jó legyek és csak Istenben bizzam, ki ezután is gondoskodni fog rólam. Megfogadtam jó anyámnak, hogy szava szerint fogok cselekedni. Azután igaz anyai szeretete jeléül még egyszer s utoljára megszoritá kezemet — s aztán már egyedül valék! . ."

(Folytatása köv.)

Kapzsi ur.

Csunya vén mogorva ur
Ez a Kapzsi ur,
Aszalódott, sovány mint
Hegedün a hur.

Nem tett nagyot, nem is tesz
Soha Kapzsi ur,
Mint a vakand egész nap
Kincsei közt tur.

És hogy mégis oly hires
Ez a Kapzsi ur;
Oka az, hogy zsebében
Sok az ifur.

Rédey István.

kalászok teltek, erősek, 4 hüvelyk hosszuak s egy-egy kalász 30—45 magot ad. A rozsból közép termés lesz. Némely helyeken egészen kikelt, csakhogy a dudva és rozsda igen ártott a termésnek, s a mag igen barázdás. De emellett igen szép, teljes mag is jön elő. Pestmegye kerületeiben és a Nyirségben igen panaszkednak az elszalmásodás miatt, mig ellenben a tótságban és a magyar északi vasut vidékein jobb a termés. Miután pedig Észak Németországban rossz rozstermés van, a magyar productum igen jó kiviteli czikk lesz, különben máris nagy figyelemben részesitik. Bátran mondható, hogy ez idei aratás kétszer annyit eredményezett, mint a mult évben, mig ellenben a készlet teljesen elfogyott. Minőség 72.75 kilo. Árpában általában jó az eredmény, melyett ma már biztosan annak tekinthetni. A sörfőzésre való árpa semmi kivánni valót sem hagy hátra, s ritka szép. A minőségi suly 63—64 kilóra rug hectoliterenkint, a mi azonban itt kevesebbet nyom a latban, mert a sulyt nagyrészt a mag burka és nedvessége idézi elő. Takarmányárpa sovány, de nehéz, nagyrészt sárga, de legnagyobb részt fehér. A készlet teljesen elfogyott, miután a hosszu tél miatt sok takarmányra volt szükség. A zabban teljes az eredmény. A tengeri-termés sok reményre jogosit. Minthogy azonban a kukoriczatörés csak szeptemberben lesz, a valószinü eredményről ma még semmi biztost sem állithatni. Mindazonáltal jó eredményre van kilátás. A repeze sok vidéken kiteleit, a hol ellenben a tagy nem pusztitotta el teljesen. 2—4 métermázsát szolgáltat holdankint. A minőség kitünő. Vadrepcze tömegesen nött, mig a bánáti repczéből jóformán semmire sem számithatunk.

— **Közgazdaság.** Az „Azienda Assicuratrice" Triesztben e hó 4-én tartotta közgyülését, mely elhatározta a részvénytőkének 30 millió frankra (12 millió arany forintra) felemelését 40% befizetéssel, továbbá az ujjonnan kibocsátandó részvények átvétele végett egy külföldi pénzcsoporttal kötött előzetes szerződés végleges keresztülvitelére egy teljhatalommal ellátott bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Brandeis Jakab, Gosleth Emil és Sienkiewicz Dénes. A napirenden levő többi tárgyak szabályszerü elintézése után dr. Raicich ur igazgatóvá, s a 40 évi szolgálat után visszalépő Wortmann György ur helyébe az „Azienda" vezértitkárává Sienkievich Dénes ur választatott meg.

Irodalom.

Előfizetési Felhivás Sárosy Gyula összes müveire. Sárosy Gyula a magyar költészeti irodalomban kiváló helyet biztositott magának; lánglelke, kitünő nyelvezete és gémusának merész föllengezése maradandó becsü müveket teremtett, melyek vagy szétszórtan láttak napvilágot, vagy részben az idők nehéz sajtóviszonyainál fogva meg nem jelenhettek, de ezer meg ezer kézirati másolatban keringtek a hazában. — Nálánál senki sem dicsoitette nagyobb áhitattal és erősebb phantáziával a magyar szabadságot, melynek zaklatott és üldözött élete oly korán esett áldozatul. Az „Arany trombita" az 1848-ki esemenyek nagy legendája, mely őt az akkori költészet apostolává avatta, mint Kossuth Lajost a politikai téren, kinek úgyszólván sugalmazása nevezett műnek igazgató iránya, a melyek részleteit Sárosy Gyula ama lázas időszakban templomok szószékein kitünő szavalattal, érczes hangon olvasá fel a nép előtt. A „Gyémánt trombita" az 1849-iki április, 14-ikének apotheózisa, mely a nemzeti függetlenséget ünnepli. A „Fátyolozott trombita" a Haynau rémidő és az ötvenes évek gyásza Jeremiás rendítő nyelvén és látnoki jövendöléseivel. Egyéb nagyobb és kisebb költeményeinek bűbája, ritka magasztossága és philosophia alkotása őt legjelesebb költőink diszes koszorujába helyezik. Ezen kivül emlitendők drámái, melyek közül Monti Vincze „Aristodém" czimü művének kitünő forditása még nem látott napvilágot. Sárosy Gyula nagy szenvedések és mártyromságok között tünt el a költészet egéről, melynek egyik fenylő csillaga volt; miért is megérdemli, hogy nemcsak összes müveit, hanem életrajzát is lehető részletességben ismerje a halás utókor. Sárosy Gyula összes müvei, az eddig kezembe került kéziratokhoz képest, 3 kötetben fognak megjelenni, még pedig a következő beosztással: I. „Arany Trombita", „Fátyolozott Trombita" és egyéb hazafias költeményei, köztük számos eddig kiadatlan. II. Vegyes tartalmü költeményei, köztük a „Két művész" czimü költői beszély és számos egyéb oly vers, mely az 1858-ik kiadásban nem foglaltatik. III. „Aristodem" czimü olaszból forditott verses drámája, humuristikus felolvasása az őt érzékről, levelei és végül terjedelmes életrajza. Ha pedig — a mihez reményt tartok — előkerül néhány lappangó műve, nevezetesen a „Gyémánt Trombita" és „A királyné titka" s „Az idegenek Aradon" czimü drámái, akkor a 3 kötethez még egy negyedik is járul. Minthogy erre azonban biztosan nem számithatván, meg sem igérhetem, egyelőre csak a nevezett 3 kötetre nyitok előfizetést. Előfizetési ára a három kötetnek (egy-egy 16—18 iv) csinos kötésben és a szerzo fenynyomatu arczképével 6 frt, melynek fele az aláiráskor, másik fele pedig az első kötet átvételekor lefizetendő. Az első kötet az ősz elején fog szétküldetni, 10 előfizető után tisztelet-példány jár. Hazafias tisztelettel felkérem Sárosy Gyula barátait, tiszteiőit, s általában költészetünk kedvelőit, hogy ezen — a költő legmaradandóbb emlékét képező — vállalatomban úgy lappangó művei, levelei stb. beküldése, valamint előfizetők gyüjtése által támogatni szivveskedjenek. Budapest Váczi-utcza 1. sz. Aigner Lajos kiadó.

— **Előfizetési Felhivás** Mikó Izidor összegyüjtött Társadalmi rajzaira. A legszebb s egyuttal legnehezebb feladatok egyike: hétről hétre, de sőt napról napra kileseni, kiérezni azt, a mi az olvasó-közönséget leginkább érdekli, és azt aztán oly talpraesettem, oly szellemdúsan megirni, a tárgyat, látszólag könnyedén csak felületét érintve, mégis kimeriteni, ugy hogy az olvasó mulatva jusson a mosolygó felszin alatt rejlő igazság gyöngyéhez, — hogy olykor elvont tárgy ismetetét szivja be a bugyogva játszi habokkal, melyekből bágyadt ajkkal csak élvezetet remélt. Ily szép és erynedetlen működés gyümölcseit nyujtjuk az olvasóközönségnek, midőn Mikó Izidornak, számos hirlapnak, de kivált a „Főrósi Lapok"-nak kedvelt tárczairójának válogatott legjobb tárczáit „Mindenütt és sehol" czim alatt összefoglalva közrebocsátjuk. A mű tartalma a következő: I. Múzsák ábainál. Novellista ezer bajban. Mikor a szerkesztő vezérczikket ir. Irófele. (Rajz a vidékről.) Előfizetés és előfizetők. Egy modern könyvtár. II. Egy boldog ember otthona. (Rajzok a szobából.) Otthon. Hannibál. (Rajz egy madárról.) Ebéd után. Búcsú a kandallótól. III. A társaság hóbortjai. Résztvevő keblek. Jótékonykodás és jótékonyság. A váczi-utczán. A levélhordó. (A fürdői életből.) Vasárnp. Péntek. A párbajról. A párbaj és a nők. IV. A festett világból. (Theatralia.) Mindenféle közönség. A rizspor birodalma. A paradicsomban. A primadonna. V. A parketen (Barangolások frakban.) A fényüzes és a nők. A fináncz. Egy báli tudósás története. Karnevál pletykái: A farsangi iskolában. Álarcz alatt. Akik nem tánczolnak. Fiamma. (Genre.) Az udvarlásról. Aprosságok. Az utósó napok. Egy kis morál és a farsang. Farsang a bőjtben. VI. Lajth án túl. (Egy érzékeny utazó leveleiből.) E gazdag tartalom egy 16—20 ives kötetet kepez, a mely izléses kiállitása (velinpapirosra, Elzevirbetükkel) és diszes bekötese által, minden családi könyvtár diszére fog válni. Az őszkor megjelenő kötet ára fűzve 2 frt., diszes kötésben 3 frt. 10 előfizetés után tisztelet példány jár. Midőn Mikó Izidor ez első művét számos barátai s a könynyed, de a mellett magvas olvasmányt kedvelők becses figyelmébe ajánlanám, vagyok Budapest, Váczi-utcza 1. tisztelettel Aigner Lajos kiadó.

Közgazdaság.

Értesités

a keleti marhavész állásáról, s egyéb ragályos és járványos állati betegségekről, folyó évi julius 31-től augusztus 7-ig.

1. Magyarország területe vészmentes
2. Horvát-Szlavonországban teljesen megszünta marhavész.
3. A horvát-szlavon katonai határőrvidéken uralg a marhavész az ogulin-szluini kerület Ogulin nevü községében, valamint a bánó kerület Vidusevac nevü községében.
4. Fiumében és vidékén az állategészségügyi állapot teljesen kielégitő.

Kelt Bpesten, 1880 évi jul. hó 20-án

A földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium állategészségrendőri osztálya.

A „Baranyamegyei Gazdasági egyesület"

által ez évben rendezendő szántásverseny s kisebb gép és eszközkiállitás programja.

Czél.

A mezőgazdasági munkálatok legfontosabbika a szántás lévén, az egyesület ezen verseny által oda kiván hatni, miszerint a munka minősége minél helyesebben ejtessék meg s igy a jobb szántás a nép közé szivárogjon, mig másrészt a hazai gyártmányu czélirányos gazd. kisebb gépek és eszközök bemutatva, terjedést nyerjenek.

Hely és idő.

A szántás verseny és gépkiállitás szinhelye közvetlen Pécs közelében a székesegyház tulajdonát képező „*meszesi pusztán*" leend. A megtartás napjául f. 1880. szept. 13. tüzetett ki.

Résztvevési feltételek. A) *A szántásversenynél.*

1. A szántásversenyben résztvehetnek a megye területén lakó kisebb földbirtokosok (földművelők) általában; ellenben uradalmak, nagyobb földbirtokosok és bérlők cselédei csak az esetben, ha gazdájuk az egyesület tagja.

2. Részt venni csak is vas ekével lehet.

3. A kisbirtokosoknak szabadságukban áll akár ló, akár kettős ökör fogatot használni; a cselédek azonban csupán kettős vagy négyes ökörfogattal vehetnek részt.

4. Minden résztvevő tartozik magát a biráló bizottságnak alárendelni, melynek határozata ellen fellebbezni nem lehet.

5. Az ökörfogattal szántók a lófogatoktól elkülönitve külön-külön osztályt képeznek; ugyszintén a cselédek versenye is.

B) A gépkiállitásnál.

1. A kisebb gép és eszköz-kiállitásban részt vehetnek saját gyártmány vagy készitményeikkel mindazon gyárosok és iparosok, kik az ország területén üzleti helyiséggel birnak.

2. A kiállitott tárgyak nem dijaztatnak ugyan, hanem elismerő oklevéllel tüntettetnek ki.

3. Szántásversenynél kiosztandó jutalmak a kiállitott kisebb gép és eszközök közül fognak vásároltatni, ha ezek a kiállitóktól méltányos áron beszerezhetők.

4. Az ujabb és még kevésbé ismert gépek és eszközök munkaeredményének bemutatására alkalom fog nyujtatni, ha az illető kiállitók ebbeli kivánságukat bejelentés alkalmával nyilvánitják.

6. A kiállitás helyisége szabad és fedetlen tér leend, melyért azonban az ugynevezett térdij nem fizettetik.

Bejelentési határidő.

Valamint a szántásverseny- ugy a gép és eszköz kiállitásban való részvétel az egyesület titkári hivatalánál (Pécs siklósi utcza 31 szám) legkésőbb augusztus 20-ig bejelentendő.

A szántás-verseny módozatai.

1. A versenytér kisebb részletekre fog felosztatni s folyó számokkal láttatik el. Minden versenyző a verseny megnyitása előtt sorshuzás utján nyeri a neki kimutatandó térséget, melyet az illető azonnal el is foglalhat.

2. A szántás megkezdése előtt a biráló bizottság az eke összeállitását vizsgálja meg s állitja a versenyzőket munkába és pedig ugy, hogy két egymás mellett versenyző egyszerre ne indulhasson.

3. Minden versenyző a tett első fordulás után tartozik a biráló bizottságot bevárni, hogy ott a barazda egyenességét, szélességét és tisztaságát megitélhessék. S csakis ennek engedélye folytán indulhat tovább és végezheti be a neki kimutatott térséget.

4. A szántás mélysége 16 cmt. (6 hüvelyk szélessége 21—24 cmt. (8—9 hüvelyk) és megengedtetik az első forduló után a kellő mélység megtartása végett, netalán szükséges igazitást az ekén eszközölni.

5. A kimutatandó tér két végén védő barázda fog huzatni, melyen tul a földet fölhasogatni nem szabad.

6. A verseny csak a munka minőségére terjed ki s igy az idő, mely alatt a szántás befejeztetett, számitásba nem vétetik; nehogy elhamarkodás által a munka minősége szenvedjen.

7. A munka folyama alatt ostor használata megengedtetik ugyan, de erős csattogatás vagy lármázás már azon oknál fogva is tiltva van, mert ezáltal a szomszéd versenyzők munkájukban háborgattatnának.

(Folytatása következik.)

A zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesitője

Jegyzőkönyve

a Zalamegyei gazdasági egyesület Zala Egerszegen 1880. évi május hó 14-én s folytatva tartott közgyülésének

(Folytatás.)

A gazdaközönség az egyesület közlönyében ismételten felhivatik, hogy a nála készletben levő eladó magvakra vonatkozó adatokat a „Magyar Föld" czimü lapban leendő dijmentes közzététel végett saját érdekében az egyesülethez beküldeni szivesskedjék; — egyesületi titkár utasittatván, hogy a beküldendő adatokat haladéktalanul a nevezett lap szerkesztőségéhez juttassa. — Egyszersmind a hirdetménynek a megyében leendő közzététele végett megyei alispán ur a körirat másolata, a jelen végzés és hirdetmény megküldésével megkéretni határoztatott.

Végre a „Magyar Föld" czimü közgazdasági napilap f. 1880. évi junius hó 1-től kezdve az egyesület részére megrendeltetvén, pénztárnok ur az előfizetési összegek megküldésére utasittatik.

55.103.—1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ügyi kir. miniszterium 9677. 880. sz. a. felhivja az egyesületet, hogy amennyiben területén oly kitünő gazdaság, nagy gazdaságok léteznek, melyek nagyobb jövedelmezése nagyrészt a terjedtebb állattenyésztésnek köszönhető, röviden bár, de körülményesen leiratva, illetőleg a küldött leirási lapokat az érdeklett gazdaságtulajdonosa vagy bérlője által betöltetve, — ismertesse meg, illetve a betöltött iveket terjessze fel.

Az egyesület sajnálatát fejezvén ki a felett, hogy nagyrészben hazánk közjogi állásának téves irányban fejlesztéséből eredett közgazdasági viszonyaink, s ebből folyólag mezőgazdászatunknak az állam részéről majdnem teljesen elhagyatott volta oly s majdnem már elviselhetlen sulylyal nehezednek a birtokos osztályra, melyek annak állapota javulását, s a kérdett irányban ohajtott emelkedését lehetetlenné teszik, — ezen, csakis az állam által orvosolható országos viszonyokban rejlő akadályok miatt oly kitünő gazdaság a megyében eddig nem létesülhetvén s a leirat értelmében eljárni nem lehetvén, a leirat az irattárban elteendő.

56.113.—1880. Az országos magyar gazdasági egyesület 322. 1880. sz. a. a gazdasági egyesületek országos szövetkezése alapelveit tudató körirata több példányát megküldi.

A közös czél elérésére a szövetkezést ezen gazdasági egyesület kivánatosnak, és a sikeresb működhetés tekintetéből kivánatosnak találja, a határozott nyilatkozatot azonban az esetre fenntartja, midőn a szövetkezés részletei s azzal netán egykekötött terhek tüzetesen megállapitva leendenek. Erről a megkereső országos gazd. egyesület értesittetni határoztatott.

57.36.—1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelem ügyi kir. miniszterium 1780. 1880. sz. a. előleges értesitése, hogy Gráczban a f. é. szeptember havában nagyobbszerü gazdasági és iparkiállitás fog tartatni.

Tudomásul vétetett.

58.67.—1880. Székásmenti gazdasági egyesület, mely első Fehérmegye négy alsó járására, u. m.: a kis-enyedi, balázsfalvi, alvinczi és m.-igéni járásokra s Vizakna városra terjed ki, alapszabályai egy példányát megküldi, és az egyesület eddigi évkönyveit s alapszabályait megküldeni kéri.

Az egyesület a gazdasági egyesületek jegzékébe bevezettetni, az alapszabály az irattárban eltétetni, a zalamegyei gazdasági egyesület alapszabálya egy példánya azon értesités kiséretében — hogy az egyesület működése eredményeit nem évkönyvben, hanem esetenkint a „Zala" czimü lapban szokta közzétenni — megküldetni határoztatott.

59.71.—1880. A magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdij-egyesületének alapszabályai egy példánya, továbbá a felhivás és aláirási iv az egyletbe lépés czéljából megküldetvén.

Az alapszabályok az irattárban eltétetnek, a felhivás az egyesület közlönyében közzététetik, az aláirási iv pedig a belépni akaró aláirók részére az egyesület helyiségében nyitva tartatik.

60.88.—1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszterium 7428. 1880. sz. a. kelt körrendelete, melylyel értesit, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara 1879. évről szerkesztett jelentésében kiemeli azon körülményt, hogy Erdélynek egyes részeiben a fülemülék külföldi madárkereskedők által vásároltatnak össze, és szállittatnak ki, főleg Alsó-Ausztriába nagymérvben, s kéri egyszersmind ezen kereskedés eltiltását s hogy ennek következtében a törvényhatóságokat felhivta, hogy a mennyiben a rovarral táplálkozó énekmadarak pusztitása a mezőgazdaság hátrányára szolgál, ezen üzlet korlátozása érdemében saját hatáskörében intézkedjenek.

(Vége következik.)

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról hova:

honnet:

Vonat szám		Óra.	Perc.	Idő.
207	Székesfehérvár, Mohacs, Dombovar	5	10	reggel
215	„ „ „	2	30	delut.
209	„ „ „	11	1	ejjel
202	Buda-Pestre (gyorsvonat)	5	55	reggel
204	„ (postavonat)	2	6	deiut.
212	„ (vegyes vonat)	11	20	ejjel
313	Bécsbe (Szombathely, Sopron-felé)	6	15	reggel
301	„	11	50	ejjel
215	Sopronba	3	40	deiut.
205	Pragerhof, Kottori, Csáktornya	4	55	reggel
203	„ „ „	2	47	deiut.
201	„ „ (gyorsv.) „	10	50	ejjel

Érkezik Kanizsára:

210	Zakany felől	5	27	reggel
316	„ „	1	41	déb.
208	„ „	11	1	ejjel
211	Buda-Pestről (vegyes vonat)	4	15	reggel
203	„ (postavonat)	2	5	deiut.
201	„ (gyorsvonat)	10	30	ejjel
302	Bécsből	4	1	reggel
314	„	10	15	ejjel
316	Sopronból	12	5	déb.
202	Pragerhof felől (gyorsvonat)	5	37	reggel
204	„ „	1	20	deiut.
206	„ „	10	50	ejjel

Felelős szerkesztő:

HOFFMANN DOR.

Egy jó karban levő zongora eladatik. bővebb felvilágositást Fischel Fülöp könyv- kereskedésében nyerhetni,

FISCHEL FÜLÖP

évek óta fennálló és a legjobb hirnévnek örvendő

könyv-, mű- és hangjegykereskedése,

Nagy-Kanizsán

ajánlja a nagyérdemü közönségnek dúsan felszerelt nagy raktárát, ugymint:

Pompás diszművek magyar, német és franczia nyelven. Gyönyörü képes-könyvek magyar, német és franczia nyelven.

Ifjuságiiratok

mindkét nembeli ifjuság számára magyar, német és franczia nyelven.

Elegans levélpapirok és boritékok csinos tokban, szines monogrammal.

Mindennemü köszöntőjegyek nagy választékban.

Ajánlom továbbá;

Nagyszerü papirraktáramat

melyre nézve azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a különféle papirok árát

20 %-kal leszállitottam.

Minden kiállitáson az első érdemérmmel kitüntetve.

Exhat érem Paris 1878.

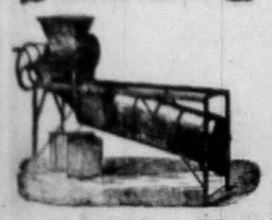

Brogle J. és Müller

gép- és rosta-lemez gyára

Budapesten.

a Margit-hid közelében, készit **Trieuröket** (konkoly választó) 6 különféle nagyságban.

Trieur hengereket malmok számára.

Koptatókat,

Szelelő rostákat,

Szitákat és rostákat cséplőgépek számára. 702. 25—50.

Gracz.

Kitünö ellátás. Egy tisztességes családnál, tanuló-ifjak jó családból teljes ellátást nyerhetnek; ugyanott magyarul és németül beszélnek. Zongora szolgálatra áll.

Értekezni lehet S. S. Schiller-ut, 6. sz. földszint balra. 267, 1—2

Öveger polg. mérnök elismert legjobb, hideg vizzel könnyen mosható.

Copir-maszsza pr. ko. 1 fr. 60—2 fr. 20

(viztartalom szerint) alkalmasban a cs. kir. belügyi ministeriumnál, déli vasutnál, állami vasutnál, czukorgyárban, alsó-ausztriai ipartársulatnál, gyesztetnél, mérnökegyletnél és sok masnal, szamos elismeres irasok magánosok részéről megtekinthetők.

Anilin festék 20 szinben teljesen szinesett tervek részére 25 krtól. Geiger csak autographe-tintája szer fekete levyomatra sejtő nélkülegy aredetről az eljárási módozattal 6 frt, henger 1 frt 60, fekete festék 80 kr; festék pleh 1 frt.

Negativ-nyomás-festés — 1 millió levyomat, eljárási módozattal 6 frt; a tinta maga 50 kr. (751. 4—5.)

Raktár: Bécs IV. Alleegasse 3.

Több kiállitásnál kitüntetett.

BUDAPESTI BUTOROK.

Asztalos és kárpitos butorok

több száz szoba berendezésére

legjobban és mellett és csakis solid és ízléses készitményül nagy választban

STEINBACH SANDORNÁL

kárpitos és butorkészitő (2—10)

Budapesten, Ferencz-József-tér 6. sz.

A láncz-hid szélénél.

Kiházasitás berendezéseknél különös tekintetbe-vétel. 785, 1—10

Az ujonan mérnökelt árjegyzék ingyen.

BUDAPESTI BUTOROK.

Több kiállitásnál kitüntetett.

Marczaliban a nagyvendégfogadó bor- és egyedüli sörmérési joggal jövő évi márczius 1-től fogva három évre bérbe adatik. Az ezen bérletre vonatkozó feltételek Lengyel és Kráuz czégnél Marczaliban, mint tulajdonosoknál — bővebben megtudhatók. 759, 4—4

Mell- és tüdőbetegeknek

725. 9—26

Wilhelm-féle

SCHNEEBERG NÖVÉNY ALLOPJA

Wilhelm Ferencz, gyógyszerész Neunkirchenben (A.-Ausztria)

25 év óta a légzőszervek megbetegedése ellen, torok- és bronchialkatarhalis, kehe, rekedtség és egyéb torok- és tüdőbetegségek ellen a legnagyobb gyógyerővel és hatással.

Különben figyelemre méltó ezen szörp évszerül ködös és hideg időjárásnál.

Rendkivül kellemes izénél fogva gyermekeknek is hasznos, a tüdőbetegekre nézve azonban szükséges; azonkivül szükséges szer énekeseknek és szónokoknak fátyolozott hang és rekedtség ellen. — Számos bizonyitvány megerősiti a fentebbi állitást.

Megrendelhető Nagy-Kanizsán **Práger Bé a** gyógyszerész urnál.

A t. cz. közönség egyenesen a Wilhelm-féle Schneeberg növény-allopot kérje, miután ez csak tőlem készittetik tisztán, s a Büttner Gyula jelzése alatt előforduló Schneeberg növény allop-féle gyártmányok csak utánzások, melyektől különösen óvok.

A Magyar-franczia biztositó részvény-társaság

tisztelettel alólirt igazgatósága ezennel jelenti, hogy **Zala, Somogy, Baranya** es **Vas** megyék részére kiterjedő hatáskörrel

N.-Kanizsán vezérügynökséget

állitván fel, annak vezetését

Gutmann S. H. urra

ruházta, kit egyszersmind a tüz-, szállitmány- és jégbiztositási ágazatokban jogérvényes biztositási **kötvények kiállitására, károk felvételére** ugymint ezek **azonnali kifizetésére** is felhatalmazott.

Budapest, 1880. januárban.

A Magyar-franczia biztositó-részvénytársaság igazgatósága:

Schweiger. Moskovicz.

A Magyar-franczia biztositó részvény-társaság

igazgatóságának fenntebbi közzétételére hivatkozással alólirott tisztelettel jelenti, miszerint a

Nagy-Kanizsai vezérügynökség

vezetését elvállalta s a vezérügynökségi irodát megnyitotta, hol is biztositási ajánlatok elfogadtatnak s a biztositási üzletre, vagy a társaságra vonatkozó minden féle felvilágositások legkészségesebben megadatnak.

Biztosit pedig a társaság

a) **tüzveszély és robbanás** által okozott károk ellen;
b) **jégkárok** ellen
c) **szárazon** vagy **vizen szállitott javak** károsodása ellen;
d) **az ember életére** minden ismert módozat szerint.

A ***Magyar-franczia biztositó részvénytársaság,*** melynek **20 millió frankot, azaz 8 millió arany forintot** tevő alaptőkéjéből a részvényesek által mindjárt kezdetben **10 millió frank, azaz 4 millió arany forint** készpénzben befizettetett, s részint a főváros legelső pénzintézeteinél, részint pedig magyar államértékekben és elsőbbségekben lett elhelyezve, f. é. október 14-én tartván alakuló közgyülését, melyen a társaság ügyvezetésének élére következők választattak meg.

Választmány.

Elnök: Bittó István, ő Felsége val. belső titkos tanácsosa, a Lipót-rend nagykeresztese, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Alelnökök: Báró Bánhidy Béla, földbirtokos, orsz. képv. stb. Bpesten.

Bontoux Jenő, a párisi Société de l'Union génerale elnöke stb. Párisban.

Választmányi tagok.

Robert Morin marquis de Banneville, az osztrák déli vasut igazgatósági tagja stb. Párisban.

Neuwelt Ármin kir. kereskedő. tanácsos nagykereskedő.

Lovag zápori Regenhart Ferencz, az Albrecht-vaspálya elnöke stb. Bécsben.

Sváb Károly földbirtokos, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Báró Tinti Károly cs. kir. kamarás, az oszt. déli vasut alelnöke, az osztrák urakháza tagja stb. Bécsben.

Felügyelő bizottság.

Beck Nándor, a magyar jelzálog-banknak igazgatója.

Lánczy Leo, a magy. ált. földhitel részvény-társaság igazgatója Budapesten.

Lewin Jakab, a kereskedelmi akadémia igazgatója Budapesten.

Serrebource Jos. Mária Emil, a párisi Société de l'Union génerále vezér felügyelője Párisban.

Igazgatóság.

Igazgatók: Dr. Hiller Albrecht, köz- és váltó-ügyvéd Bécsben.

Kistenmacher Károly a „Hoffmann József" nagykereskedő czég főnöke Budapesten.

Schweiger Márton kir. kereskedelmi tanácsos Budapesten.

Vezérigazgató: Moskovicz Lajos Budapesten.

Tekintve a társaságnak fenntebb kitünetett tőkeerejét és az üzletvezetés élén lévő, hazánkban is nagyobbrészt ismert és köztiszteletben álló egyéniségeket, bátran elmondható tehát, hogy nem volt még az egész monarchiában biztositó társaság mind ez ideig, mely a biztositó közönségnek annyi garantiát nyujtott volna, mint amennyit neki e társaság, mindjárt kezdetben nyujtani képes, s a midőn a társaság ezen eddig páratlan tőkeereje és az élén álló egyéniségek jelleme egyrészről teljes biztositást nyujt arra nézve, hogy a társaság üzletvitele a méltányosság, a pontosság és a legszigorubb becsületesség minden követelményének mindenkor és teljesen meg fog felelni, másrészről a szakvezetés avatottsága az iránt is kezességül szolgál, hogy a társaság a dijtételek megszabásánál is kellő tekintettel fog lenni a verseny jogosult követelményeire.

A midőn tehát tisztelettel alólirott a biztositó t. közönség bizalmát az általa képviselt társaság iránt ujból felhivja és kéri, megjegyzi egyszersmind, hogy a vezérügynökségi területen a vidéki ügynökségek szervezése teljes folyamatban van, és hogy tüzbiztositási ajánlatok a már felállitott ügynökségek által készségesen elfogadtatnak,

N.-Kanizsán 1880. májusban.

maradván teljes tisztelettel

A Magyar-franczia biztositó részvény-társaság

vezérügynöksége N.-Kanizsán.

Gutmann S. H.

Kerületi ügynökségek:

Zala Egerszegen:	Fischer Miksa urnál.	Csáktornyán:	Hirschmann A. urnál.
Keszthelyen:	Puly János „	A.-Lendván:	Tausz Ferencz „
Sümegen:	Epstein V. A. „	Csabrendeken:	Löb Ignácz „

(1—1) 32—52

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál, Nagy-Kanizsán, 1880.

34. szám. Nagy-Kanizsa, 1880. szerdán, augusztus 18-án. VII. évfolyam.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosház utcza. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmények: 5 hasábos petitsor egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdij 30 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLŐNYE.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Uj városház utcza 513. sz.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el:

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyilttér: Petitsora 10 kr.

A Zala meyyei gazdasági egyesület 1880-ik évi szeptember hó 6-án délutáni 4 órakor Zala-Egerszegen saját háza termében rendes

közgyülést

tart, — melyre a tagok ezennel meghivatnak.

A közgyülés tárgyai:

1. az 1880-ik évi május 11-iki közgyülés 9-ik szám alatt hozott végzésével kiküldött bizottság javaslata, —

2. az 1881-ik évi költségvetés tárgyalása,

3. a nagy-kanizsai gabonavásár rendező bizottság beterjesztendő jelentése,

4. folyó ügyek.

Kelt Zala-Egerszegen 1880-ik évi augusztus hó 12-én.

Arvay István, m. k.
ügyvezető elnök.

Népnevelési egyletek.

Megkaptuk gróf Zichy Jenő „Inditvány s tervjavaslat a népnevelési egyletek tárgyában" czimü füzetét.

Soha alkalmasabb időben nem kerülhetett volna kezünkhöz a nemes grófnak ezen jó érzés sugallta terve, mint most, mikor a nagykanizsai választás alkalmával egy kerület szép számu népségét volt alkalmunk látni leszavazni, s volt alkalmunk meggyőződni róla, menynylre indokolt népünknél még azon ohaj: Népnevelés, jöjjön el a te országod! pedig elcsépelték már a népoktatási törvény megalkotása óta elégszer, s azt hinné az ember, hogy 13 év után már talán van valami nyoma is annak a sok jó törekvésnek, mely az utóbbi évtizedben e téren mutatkozott. Mert, ha anyagilag szegény is a nép, ha elemi csapás és mindenféle bármi néven nevezendő baj nyomja, ezeknél nagyobb, ezeknél elijesztőbb, ezeknél szomoruabb az ő tudatlansága, az ő lelki sötétsége, az ő szellemi hátramaradottsága. S mely alkalommal lehet erről jobban meggyőződni, mint akkor, mikor egy nagy kerület jó módu birtokosának nagyobb része a szavazó urnához megy s ott látja őket az ember, nem abból itélvén, hogy kire szavaz, hanem arról, hogy *miképen* szavaz, miképpen viseli magát; micsoda feltogást tanusit e nevezetes actusnál. És valóban elszomorodik az embernek lelke, látva ezen rendkivüli hátramaradottságot, mely legtöbb esetben nagyon is érthetővé lesz, ha az ember a tanitóját nézi meg, ki vele együtt jön be szavazni. Oh! szegény magyar nép, hogy a te boldogitóidnak oly kevés érzéke van bajaidnak ez oldala iránt! Hogy azok, kik téged felvilágositani hivatvák, hogy azok, kiknek erkölcseid nemesitésére, modorod pellérozására, szellemed kimüvelésére kellene közremunkálni, maguk is lelki vakságban szenvednek, s hogy szenvedélyeidet felizgatni képesek ugyan, de ha már czéljaiknak szolgáltál, benne hagynak a sötétségben s boldogitásoddal nem törődnek semmit. Anyagi bajaid csak kisebb részét képezik nyomoruságodnak, mert „elvész azon nép, mely tudomány nélkül való" lelked kimüvelése nélkül pedig nem tudsz magadon segiteni.

Ilyen viszonyok között, mikor az 1868-ki 38-ki törvényczikk annyi üdvös intézkedése még a gyakorlatban kivíve nincs, sőt mikor maguk a tanitók is oly kevéssé vannak tisztában a törvény rendeletével, hogy kisebb gondjuk is nagyobb annál, mintsem hogy, mint a nemzet igazi, hű napszámosai arra törekednének, hogy a szellemi sötétségben tapogatódzó, annyira hátramaradt népet a legszükségesebbekkel megismertetnék s kötelességüknek az irányban tennének eleget, hogy e nép az alkotmányos élet ujabb 14-ik esztendejében legalább egy kis felfogással birna polgári jogainak és kötelességeinek mikéntjére nézve, szükséges, hogy a társadalom nagyobb mértékben. mint eddig, vegye kezébe és gondjai alá a népnevelés ügyét. Oly polgároktól, kik az alkotmányos gyakorlat legelemibb dolgaira nézve is teljesen tudatlanok, nem függhet, nem szabad függni a haza felvirágozásának, jólétének kérdése. Igen helyesen mondja Zichy Jenő az emlitett füzet előszavában: „Népünket, *megtartva benne a jót*, teljesen regenerálnunk kell. Nyugoti szomszédaink a müvészet, tudomány, ipar és gazdaságban oly óriásilag haladnak előre, hogy nekünk, ha nyomukban kivánunk jutni, nem elég csak egyes pontokon tudósok- s egyéb kiváló alakokkal birnunk, emelnünk s gyarapitanunk kell magát az egész nemzetet, képzés által minden egyest oda vinni, hogy emberi méltóságát és rendeltetését felfogva, birja eszét s szivét tanácsadóul venni, s tudjon saját lábán állani s járni, Elérve ezt, magyar államiságunk neves tényezőt fog képezni Európa hatalmasainak nagy concertjében; — s fajunkat sem kellend mindvégig oly remegve féltenünk az elpusztulástól."

„Fáj, de hazám és népe iránti szeretetem sokkal lángolóbb, hogysem reá ne mutassak a sebre, ki ne mondjam, miszerint én sajnosan azt látom, hogy a nép javára czélzó népiskolai törvényeink még sokáig nem lesznek teljesen végrehajtva, nem foganatositva több egyéb oknál fogva azért, mert sokhelyütt oly vastag közönynyel találkozhatni, melyen bár a legüdvösebb intézkedéseknek is hajótörést kell szenvedniök."

S mivel erről önmagunk is meggyőződve, közöljük Zichy Jenőnek alapszabálytervezetét egész terjedelmében; szóljanak hozzá, akik erre hivatvák, és létesitsék mindenütt, kik velünk együtt azt hiszik, hogy létesitésük csak üdvös eredményeket szülhet.

A „Népnevelési egyletek" alapszabálytervrajza.

I. Az egylet czélja.

1. §. Az 1868. évi XXXVIII. és 1876. XXVIII. törvényczikkek lehető gyors, biztos s legszélesebb alapon való végrehajtása érdekében oly társulatot szervezni, mely a fenálló törvények, ugy az ezekből folyólag kiadott miniszteri utasitások és a hitfelekezetek önkormányzati jogainak tiszteletben tartása mellett hazánk népnevelési ügyét minden kivánatos mód-, s eszközzel gondozni s előmozditani törekszik.

E végből megalkotandó nagy társulás utján kiváló gondot kiván forditani:

a) a tankötelesek rendes iskolába járására; főleg pedig az ismétlő tanfolyamok törvényszabta, általános életbeléptetésére;

b) a szegényebb sorsu iskolások az egyleti vagyon- vagy esetleg más forrásból ruhanemüek- és taneszközökkel való ellátására;

c) az ingyen oktatás áldásainak megnositására; vagy hol ez lehetetlen, mérsékelt tandijak szabására;

d) a vak-, süketnéma- és tompaelméjü gyermekek kellő oktatásának közvetitésére;

e) a magyarnyelvnek az idegen ajkúak közötti meleg ápolására;

f) népnevelési intézetek, de különösen a kisdedóvodák minél tömegesebb felállitására s szervezésére;

g) a vidék viszonyaihoz mérten a gazdasági gyakorlatok, — továbbá a fa- és selyemtenyésztési —, nemkülönben a házi-ipar oktatás felkarolására;

h) az ifjusági- és népkönyvtárak felállitására s használatba vételére;

i) előnyösnek mutatkozó felolvasások s mintatanitások rendezésére;

j) az iskolai takarékpénztárak szintugy az állatvédelem szövetségének terjesztésére;

k) az ipar- és egészségügyi törvényeknek a népneveléssel összefüggő rendeleteinek szigorúan pontos betartásának előmozditására;

l) a kisdedek rendszerinti nagy elhalálozását előidéző okok felkutatására s üdvös ellensulyozására; gyermekmenhelyek létesitésére;

m) mindinkább terjedő párbaj mániának — s egyéb erkölcsi sülyedések megakadályozására, lehető kiküszöbölésére; — végre

n) hogy alkalmazást csak tanképesitett s oklevéllel biró tanerők nyerjenek; kiknek mig törvényes kötelességük valamely tanitóegylethez tartozni s az országos tanitói nyugdij-alapra befizetni, iratkozzanak egyszersmind be az Eötvös-alap tagjai közé; s

o) hogy a tanitók egyleti életök terén üdvösen munkálkodjanak; szakkérdéseknél befolyásuk biztosittassék; elfogadható javaslataik illetékes helyen figyelembe vétessenek; általában pedig, hogy érdekeik megóvassanak s jogaik kellőkép megvédessenek,

II. Az egylet szervezete.

1. §. Tagja lehet az egyletnek mindenki, legyen ez felnőtt férfiu vagy nő, ki a népnevelés ügyét szivén hordozva, buzgalommal kiván az egyleti czélok megvalósitására törekedni.

A lakóhely nem képez akadályt az egyletbei belépésre.

2. §. Az egyletnek vannak alapitó-, pártoló- és rendes tagjai. — Alapitók, kik egyszer-mindenkorra az egylet pénztárába legkisebb összegként 10 osztr. ért. frtot fizetnek. Pártolók, kik az egylet czéljainak előmozditására évenként legalább egy frtot fizetnek. Rendes tagok azok, kik legalább 30 kr. évi dij lefizetése mellett személyes közreműködésükkel is mozditják elő az egylet czéljait.

A „Zala" tárczája.

Dalok

I.

Ha látná a rózsabimbó
Arczodat, szép angyalom!
Elhervasztná, megölné őt
A szégyen és fájdalom.

És ragyogó szemeiket
Behunynák a csillagok,
Hogy ne lássák szép szemedben,
Angyalom, mily tüz ragyog — — —

S ajkadat ha dalra nyitnád
Csodabáju szép leány:
Fejet hajtna a csalitban
Csattogó kis csalogány...

S ép, a ki úgy égek érted,
Én kérdem csak szüntelen:
„Van-e menny, ha minden angyal
Mint te, kincsem, szivtelen!?"

II.

Fölsóhajtok, ha ősszel a
Virág, levél sárgul
S dércsipetten, haldokolva
Hull alá az ágrul...

Fölsóhajtok minden csendes,
Holdsütötte éjjel,
Ha az ágról hull a csillag
Halványuló fénynyel . . .

Fölsóhajtok, — és szivemben
Újra kél a bánat
Ez szerszer megsirátom
Hűtelen babámat!

III.

Ide temessétek!
Itt leljem a sirom,
Hol a bánat könnyét
Oly gyakorta sirom;
Itt született a vágy:
Le a sötét sirba;
Itt bucsuztam tőle
Legelőször sirva.

Szép leány! ha nem zeng
Több dalt hozzád a lant,
Én akkor itt nyugszom
Mély siromban alant;
Rám találhatsz könnyen,
Fejfámra lesz irva:
Itt bucsuztam tőled
Legelőször sirva.

Rózsavölgyi Soma.

A gyülölt ohajtottak.

Szalay Sándortól.

III.

A festő és műve.

(Folytatás)

Ennek a családnak három tagja volt; egy éltes ur, vele körülbelül egykoru asszonyság és egy gyönyörü fiatal szőke lányka, alig 17 éves; szende liliома az első ábrándok tavaszának. A fürdővendégek névsorából csak annyit lehetett tudni, hogy ez az elzárkozott 3 tag a Köröskényi-család. — A család feje Köröskényi Árpád, komoly családfentartó, ki a világ gyönyörelvel igen szép keveset törődött; egész lényében volt valami nem mindennapi; a világ bohózatos czifrajságaival, külső mázokkal igen keveset gondoló méltóság. — Ez különösen akkor volt észlelhető, mikor a körülbelül 50 évet keresztül-tiport ur magánsétáit végezte. — Akkor rendesen maga elé nézve, gondolatokba mélyedten haladt tova; a külvilág minden zaja, a járó-kelő közönség, a bámulók, kiváncsiak tömege nem volt képes zavarni elmélkedésében. Ő akkor nem volt sem a világé, sem önmagáé, hanem volt egy eszméé, egy gondolaté, melyen évek hosszu során csüngött, melyet, ha elszakitottak volna lelkétől, talán utána költözött volna ez is.

A jó öreg fanatikus tudós volt; kiváló kedvelője a természettudományoknak és mindenekfelett az astronomiának. Sokat tanult, sokat olvasott, kutatásaiban még többet tapasztalt; és e folytonos tanulmányozás közben különösen két dolog ragadta meg lelkét: *a naprendszer és a földnek egy ujan bekövetkezendő processusa.* Ezekkel nem volt tisztában. Miként lehetne észszerüen vagyis inkább — ő szerinte — kézzelfoghatólag igazolni azt az elméletet, hogy a most csak delejes erővel összetartott világ-egyetem egykor egy szorosan egymáshoz tapadt, óriási test volt? És a második kérdés: mi fogja előidézni a földnek egy uj processusát és ezen processus minő eredményeket fog szülni a természet mind a három országában? Ezzel tépelődött, s egyébbel semmivel. Folytonosan tanult és irt. — Hogy mit? az nem a mi dolgunk.

Az ő szeretett hitestársa, az ő párja volt a szó szoros értelmében és passiv-értelemben. O sem törődött a világgal, szerette a magányt, de nem azért, hogy elmélkedjék. Mit törődött ő a naprendszerrel! Hát mi csuda az, ha a nap jó megmelegiti az embert? Azért van. Ha lenyugszik, fel is kel; ez mindennapi dolog. Csak a bolond avatkozik a jó isten dolgába.

A földnek bekövetkezendő processusát illetőleg meg annyit tudott az ő általa folyton bujt szent könyvekből, hogy „ezer bételik, de kétezer nem". No hát, minek e fölött okoskodni? Kétezer esztendő előtt elkövetkezik a végitélet; akkor meggyulad a föld; a mi meggyulad és el nem oltják, elég; és a mi elég annak vége lesz. Ehhez nem kell commentár. És ha valaki az ellenkezőt állitja, hazudik, mert nem ugy van a sz. irásban! — Köröskényi kedves hitestársa, aki egyébként a a legjámborabb emberi vagy hát asszonyi tulajdonokkal volt felruházva a természettől, igy gondolkodott, illetőleg hitt, mert gondolkodni a sok szentirási olvasgatás közben egy részt rá nem ért, más részt nem is mert, s a mi főkép állt: nem is birt. — Az ő tudománya a „szentek élete" és néhány áhitatos könyv volt; azokon tul a világ hiuságaival semmit se törődött, még a férjével sem; mert borzalmas gondolkodása még a férjét is a világi romlottság egyik elősegitő eszközének tartotta. — És igy a szent könyvek őt egy uj salvator anyjává nem tehetvén, magtalan maradt.

Az isteni alkotványok két ilyen különös példánya között élt az a harmadik, az a 16, 17 tavasznak gyönyörüen fejlett és remekké nyilt virága. Olyan volt ez a kis ábrándos lányka, mintha csak mosolygásra, mintha csak vigasztalásra volt volna teremtve. Szemeiben egy csendes, szüzi álom — az ifjukor ábrándja — élt; a hallgatag, mosolygó ajak többet beszélt bármely szerelmi költeménynél. Ennek is volt egy kedves foglalkozása; ő is szerette a magányt; de az ő magányában voltak társalgói, akik egy nagy mindenséget, egy óriás világot tártak fel előtte. Minél tovább társalgott velök, annál jobban oszlott lelkéről az a titokzatos homály, mely eddig eltakarta önszivét, hogy azt meg ne ismerhesse. — Apró kis gyémántkiadásu könyvek voltak az ő társalgói, a mikbe az általa félistenekül imádott költők az emberi sziv minden kincsét, különféle érzeményeit rakták le. — Csakhogy ezekkel csupán titokban társaloghatott. Köröskényiné a szent könyvekből magába szivott áhitatos gondolkodás következtében istenkáromlásnak, a tiszta, szüzi erkölcsöt megrontó dolognak tartotta minden fiatal leány részéről a regény- és költemény-olvasást, szinházlátogatást. Igy azután az oldala mellett nőtt fiatal leányka csak lopva szivhatta lelkébe azt a tenkölt gondolkodást, csak titokban lopta be szivébe költőinek müveiből azokat a nemes érzelmeket, mik egész lényének oly eszményiséget adtak.

A lakház, melyet Köröskényiék kibéreltek a városnak egyik félreeső utczájában volt. Még ebben is különczkődött az öreg ur Minél nagyobb csendben akart élni, hogy elmélkedésében semmi ne zavarja. Ennek a jó Köröskényinek azután mindegy volt odahaza, vagy a fürdőn. Az ő élvezete a tudomány volt.

A lakhelyhez igen szép berendezésü kert is tartozott. Ez a kert volt Köröskényinek elmélkedési magányában legkedvesebb helye és a fiatal lánykának, Köröskényi Vilmának társalgó terme, a hol kedvelt költőivel megosztotta gondolatait. Sürü lombu hárs alatti gyeppamlagon ülve, Petőfit olvasgatá egyik alkonyi órában a fiatal lányka.

A könyvet be-becsukta közönkint s merengve nézett, hol maga elé, hol a távolba, mintha várna valakit, a kinek jönie kell; s a ki még se jött meg soha; a ki volt valahol, de a lányka maga sem tudta hol, a kinek léteznie kellett, mert ábrándja megteremté; a kinek neve nem volt; a ki sokáig névtelenül hordott szerelemnek első tárgya, test nélküli eszménye volt. — Ezt az eszményt látta a fiatal lányka ébren és álmaiban, merengett rajta földöntuli gyönyörrel; pedig nem létezett sehol.

És hátha?!

Az emlitett alkonyi órában igy merengve találjuk Vilmát.

(Folytatása következik.)

A tanár és védenczei.

Regény.

Irta: Flygare-Carlén Emilia.

Forditotta:

FRIEDMANN ALAJOS.

X.

A csomag. — Jóslatok. — Kis jelenet az előszobában. Beszélgetés a jegyesek közt.

(Folytatás.)

„Igen, legyen az bárki" szólt Widen asszony, „a ruha mégis csinos!" Hogy job-

3. §. Egylet lehetőleg minden községben alakul; a hol pedig több helység egy körjegyzőséghez tartozik, a körjegyzői területen szervezetik egy-egy népnevelési egylet

4. §. A minden egyes helyen megalakult egylet választ magának egy évre 1 elnököt, alelnököt, jegyzőt, pénztárnokot, ellenőrt, s az egylet kiterjedése s tágjainak számához képest egy 6—12 tagu választmányt.

5. §. A községi egyletek megválasztottjaiból (1 tag) szervezkedik a járás (szolgabirói) népnevelési kör; a járási körök megválasztottjaiból (2 tag) a megyei, — s a megyei népnevelési körök kiküldöttjeiből (1—1 tag) az országos népnevelési bizottság.

A választásnál tekintet forditandó a szakképzettségre.

Vénnőkről a megyei választmány gondoskodik.

6. §. A helyi egyletek évenként négyszer, a járási körök kétszer, a megyei- s országos bizottságok pedig évenként egyszer tartanak gyülést. Szükség esetében, vagy 10 tag irásbeli kivánságára az elnök többször is hivhat össze ülést.

A járási ülések megelőzik a megyeit, — a megyeiek az országos gyülést.

7. §. A járási-, megyei- és országos bizottságok saját magok választják körükből 3—3 évre a szükséges tiszti személyzetet s a választmányt. A választás módozatát ők magok állapitják meg.

8. §. Az egylet megbizottjai által felügyel s tudomást szerez magának arról, vajjon a népnevelési intézetek erkölcsi- és anyagi javára tett intézkedései, eredeti szándoklata- és meghagyása értelmében nyertek-e megoldást? s midőn nemes czéljai szem előtt tartása mellett csakis hazai népnevelésünk mielőbbi felvirágzását óhajtja elérni, egyszersmind bizton reményli hogy az állami-, községi- és felekezeti tanhatóságok örömmel üdvözlendik működését, s hogy üdvös czélzatai támogatására saját hatáskörükben viszont ők is készséggel megteendik mindazt, mire nézve az egylet részéről megkerestetnek.

9. §. Az országos népnevelési bizottság kiegészíti magát egy állandó központi választmánnyal Budapest székhelylyel, a melylyel a vidéki népnevelési egyletek mindenkor érintkezhessenek.

10. §. Az egyletek javaslatai, határozatai az illetékes hatóságokkal az elnökség utján közöltetnek.

Hivatalos, tanügybeni levelezések portomentességgel volnának felruházandók.

III. Az egylet teendői.

1. §. Odahatni, hogy a népnevelésügy rendezésére hozott törvények s arra czélzó felsőbb intézkedések a hivatalos közegek támogatása által keresztülvitessenek; első rendben pedig, hogy a tanulás s tanitás szükséges eszközei mindenütt beszereztessenek, hogy az iskolalátogatás, a szülőknek az egyletbeli tömeges belevonásának segélyével, egészen törvényszerü alakot nyerjen.

2. §. A létező népnevelésügyi hiányok felderitése, czélszerü javaslatok készitése, s ezeknek a megyei elnökségek utján a közoktatásügyi miniszterhez való felterjesztése.

3. §. A népiskolai életbe vágó adatokat összegyüjteni s kimeritő, teljesen megbizható tanügyi statistikát szerkeszteni.

4. §. Elősegiti a tanitónők alkalmazását, s ezzel egyidejüleg rajta van, hogy a női kézimunka lehetőleg mindenütt tanittassék. —

5. §. Pártolja s alkalmazza a vándor szaktanitókat.

6. §. Tekintettel arra, hogy hazánk első sorban földmüvelő ország, kiváló gondot fordit a gazdasági iskolakertek berendezésére. Figyelme tárgyául teendi egyuttal a méhészetteli foglalkozást.

7. §. A vidékek viszonyaihoz képest, gondoskodik szőlészeti-, ugy az ipar társulatokkal egyetértőleg ipartanfolyamok berendezéséről.

8. §. Különösen felügyel arra, hogy a kihasitott faiskolák czéljuknak megfelelőleg használtatnak-e? s termelnek-e azokban átlag időről-időre annyi kiültetendő fát, menyi a jogosult várakozást kielégiti?

A selyemtenyésztésnek megfelelő vidékeken meghonositása szempontjából sürgeti az eperfa ültetéseket.

9. §. Tervez — s résztvesz iskolai ünnepélyek rendezésében; a kiválóan szorgalmas s kifogástalan viseletü tanulókat erejéhez mérten jutalmazza; az ügyöket teljes odaadással, eredménydusan szolgáló tanitók s iskolai előljárók neveit pedig a közoktatásügyi miniszterhez felterjeszti.

10. §. Szövetség utján megakadályozza mindkét nembeli ifjuságot az erkölcsre veszélyes helyek, pd. faluhelyeken a korcsmák látogatásában. Gondot fordit arra, hogy a szeszes italok élvezete, különösen pedig a testet-lelket ölő palinka ivás, pénzzel való játszás s egyéb ilyetén nem a gyermekeknek való dolgok köztük el ne harapódzanak; gátot igyekszik egyszersmind vetni a faluhelyeken divó s sok bün szülőjeül szolgáló magán legeltetésnek is.

11. §. Rajta van, hogy az ifjusági- s népkönyvtárak munkái a községben szivesen és haszonnal olvastassanak; hol olyanok még nem léteznének, felállitásukat elősegiti könyvek vásárlására pedig az egylet pénztárából évenként bizonyos összeget utalványoz. —

12. §. Működését oda irányozza, hogy a népnevelési intézetek számára minél több segélyforrást: nemeskeblü jótevőket, adományozókat, végrendelkezőket megnyerjen.

13. §. Népnevelési viszonyaink emelésére a népiskolai hatóságokkal egyetértőleg versenyt indit; igy pd. rendez tanügyi kiállitásokat, lényegesebb szakkérdéseknél pályázatokat hirdet sat.

14. §. Fent elősoroltakon kivül megtesznek a „Népnevelési egyletek“ a magok körében mindent, ami által hazai népnevelésünk egészséges alapon fejleszthető, sikeresen támogatható s haszonnal előbbre vihető; mit, hogy egyesült erő által annál biztossabban elérjenek, összeköttetésbe lépnek a gazdasági-, ipar-, vörös-kereszt- s jótékony nőegyletekkel, felhiván czéljai támogatására ezek mindarra nézve, mi illetékességi keretökben a népnevelésügy javára s előmozditására megvalósitható.

Kelt Székesfehérvárott, 1880 julius 18-án.

Közérdekűek.

A kormány — a mint a „Bud. Corr.“ értesül — az őszön a törvényhozás elé törvényjavaslatott fog terjeszteni, mely följogositja az államot, hogy azon garantirozott vaspályákat, melyek részvényeik és elsőbbségeik kamatait saját fölöslegeikből nem fedezhetik, bármikor átvehesse.

—

Mint a „Gyorsfutár“ könyomatu lap értesül, a kormány a költségvetési javaslatot már október havában a ház elé szándékozik terjeszteni, ugy hogy az már novemberben tárgyalható lesz. Ugyanazon lap arról is szerzett tudomást, hogy a főrendiház reformálásáról és a polgári házasság behozatáról szóló törvényjavaslatokon már dolgoznak az illető miniszteriumokban.

—

A járásbiróságok által követendő büntető eljárás szabályozásának kérdésében az igazságügyi miniszteriumban tartott értekezlet minapi ülésén a fellebbezésről szóló intézkedések vétettek tárgyalás alá.

A járás biróság által hozott birói határozat ellen fellebbezésnek van helye, kivéve, ha azt a rendelet kilejezetten kizárja.

A királyi ügyésznek az ügyészi törvény által megállapitott felebbezési joga érintetlenül marad.

A felebbezésnek halasztó hatálya van, kivéve, ha a vádlott felmentetik, mely esetben a királyi ügyész, vagy a vádlott által bejelentett felebbezés daczára azonnal szabad lábra helyeztetik a vádlott.

A tárgyalás további folyamán kimondatott, hogy a járás biróság által hozott itélet azonnal foganatba veendő. Felebbezés és a rendeletben egyenként megjelölendő esetekben a biróság a büntetés megkezdésére halasztást engedhet.

Tárgyalás alá vétettek még ezeken kivül az igazolásra vonatkozó határozatok és kimondatott, hogy a felebbviteli határidő elmulasztása esetében igazolásnak van helye.

—

Trefort Ágost miniszter a legközelebbi ülés szak megnyitásával terjedelmes jelentés kiséretében a tanulmány-alapra vonatkozó összes okmányokat a képviselőház elé fogja terjeszteni. A jelentés, melynek czime: „A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter kezelése és felügyelete alatt álló alapitványok és alapitványi alapok jogi természetének megvizsgálására vonatkozó irományok“ — 88 különféle okmányt tartalmaz, melyeknek legelseje II. Ferdinand király 1625 évi decz. 11-ről kelt királyi levele, utolsója pedig a közoktatásügy miniszternek 1872. febr. 18-ról kelt jelentése. Ezenkivül a jelentés mellékleteként „A m. kir. vallásalap jogi természetének megvizsgálására szolgáló vezérokmányok“ czimü füzetben a vallásalapra vonatkozó 47 legfontosabb okirat fog a képviselők elé terjesztetni. (Bud. Corr.)

Levelezés.

„Miért úszszuk keresztül a Balatont.“

Balaton-Füred, 1880. aug. 13.

Ez a czime az uj darabnak, melyet Károlyi Lajos szintársulata tegnap B.-Füreden bemutatott. A darabot Szekrényessy Kálmán irta s létrejöttének kapcsolatban áll szerzőnek a Balatonon át tervezett, sport körökben nagy szelet vert uszásával.

Viz volt okozója, viz lett következménye is.

Ez a dramolettnek nevezett darab, már csak egyfelvonásos voltánál fogva sem lehet egészen correct és cselekménye teljes s a szó szoros értelmében nem is egyéb: *nullánál*; nincs bene semmi gondolat, semmi élénkség; nincs se meséje, se technikája, se plasztikája. Az egész mű nem más, mint egy különböző szavakból összetákott unalmasság, melyet legfölebb a rosz alvóknak ajánlhatunk mákony helyett. Se füle, se farka: mintha csak a szerző előbb csinálta volna meg a végét, mint az elejét. — Kritikailag vele foglalkozni tehát nem csak hogy haszontalan munka volna; de még csak nem is lehetséges, s hogy mégis megemlékezünk róla, azt csak a közönség kedvéért teszszük, mely mindig figyelemmel szokta kisérni a szini s egyéb irodalmi ujdonságokat.

Helén, özvegy herczegné (45 éves), berlini palotájában estélyt ad, melyre többféle notabilitások hivatalosak. Ezek közt van egy Dezső nevü hirlapiró (33 éves), ki nem egyéb, mint a szerzőnek saját — énje —, s még más öt személy az arisztokráczióból (két nő, három férfi). Ez a hét személyből álló társaság (természetesen jelenetekben) egy mellék-teremben először a politikáról diskurál s mindenek fölött dicséri a herczegnőt, ugy szemében, mint háta mögött; mivel az kitünő diplomata hirében áll, a minek ugyan nem adja jelét; — majd később áttér a muszka szociál- és forradalmi eszmék analizálására. E diskura képezi a darabnak két harmadrészét, mely boszantó üres és unalmas. A közönség egymásközött hangosan kezdett el beszélgetni, hogy elne aludjék. Közben, megszakitásképp, egy hosszu dialog folyik a herczegné és a hirlapiró közt, a melynek voltaképen a szelekvény kezdetének kellene lenni, mert ebből tudjuk meg, hogy a herczegné a hirlapirót, mivel az polemizálás közben mindig diadalmaskodik fölötte s ki férfiasságával nem szünik meg dicsekedni, — meggyőzve, lábai előtt szeretné látni; de ugy, hogy ezt az állapota valami önmaga, t. i. a hirlapiró által elkövetett ostobaság, férfiui gyengeség idézze elő. És ezt az óhaját többszörösen nyilvánitja is a hirlapiró előtt. —

Hogy pedig a herczegnének ezen vágya teljesüljön, ott fogja 6 barátját még egy csésze theára az estély után, mikor aztán a herczegnének a szóba került uszás folytán az a hóbortja támad, hogy szeretné a Pejpustavat átuszatni valakivel és siker esetén ő azt a valakit gazdagon megjutalmazná. Rögtön kész az ostobaság, mert egy nő kivánságáért a hirlapiró tüstént vállalkozik a merész expeditióra, csakhogy azzal a módositással, hogy a Peipus helyett a Berlinhez közelebb eső Balatont uszsza keresztül, a mibe mindnyájan belecgyeznek; — és ezért, ha ugyan élve kieviczélhet a hullámokból, a jutalma lesz a herczegnőnek az uszás napján viselt — kesztyüje. Persze, hogy kéz nélkül. — Ime a darab vázlata.

Az ujdonság kirére a szinház meglehetősen megtellett, páholy is csak 4 maradt üresen. De tapsot a közönségtől az egész felvonás alatt nem lehetett kicsikarni, bár Bizai eléggé volt rajta. A darab végeztével a szerzőt mégis kihivták s csak azért is, hogy legalább megadják a módját.

Füredi P.

Helyi és megyei hirek.

— **Koronás királyunk** Ő Felsége I. Ferencz József 50-dik születésnapját fogja ünnepelni e hó 18-án. A magyar nemzet, melynek alkotmányos királya iránti hűsége és törhetlen ragaszkodása minden időkben páratlan volt, s mely kész volt a felséges királyi család örömében, bánatában mindig osztozni, ezúttal is kifejezést fog adni alattvalói hűségének s a felséges királyi ház iránti őszinte loyalitásának. Az ország minden részében megfogják ünnepelni ezen napot és a nemzet forró imában fog fordulni az egek urához, hogy Magyarország alkotmányos királyát, a minden magyar ember által kivétel nélkül szeretett fölséges fejedelmet az ur isten az élet legvégső határáig tartsa meg; s hogy vajha mentől előbb érje azon dicső pillanatot, melyben elmondhatja, hogy „népe boldogságán leli örömét.“ A magyar nép büszkén tekinthet alkotmányos fejedelmére s a magyar népet és nyelvét szerető fejedelemasszonyra. Vajha mindkettő megérné Magyarország anyagi és szellemi teljes jóllétének hajnalát melynek fénysugarát csak a királyi korona dicső és szent fénye ragyogná túl. — E napon a helybeli plebánia templomban nagy isteni-tisztelet fog tartatni, melyre az összes tisztikar — és hivatalnokok — meg a sorezred és a honvédség legénysége diszben fog kivonulni. Ezután a tisztikar az izraelita imaházban tartandó isten-tiszteletnél jelenik meg. — A tisztikar részéről disz-ebéd leend a „Korona“ étermében.

— **Ma kedden** az állomáson lévő sorezred és honvédség tisztikara egyesülten nagy takarodót tartott mindkét rendbeli dobosok és kürtösök által. — Ötven fáklya világitott a menethez, — mely elindult a főőrségről és a Battyányi utczán át a „Korona“ vendéglő, majd a honvéd laktanya elé vonult. Az utczák pompásan kivoltak világitva s szép holdvilágos este lévén a főutczák hemzsegtek a közönségtől.

— **Hertelendy Béla** ügyvéd urhoz, mint a „Szabadelvü párt“ végrehajtó bizottsági elnökéhez következő levelet intézett Jókai Mór: Balaton-Füred, 1880. augusztus 13. Kedves Barátom! A midőn szives buzgalmadat a haza és az igaz ügy iránt érzékeny szivvel megköszönöm, sajnálatomat fejezem ki az iránt egyuttal, hogy fáradságunkat siker nem követte. Azt hiszem, hogy ennek legfőbb oka az én szemelyiségemben keresendő, ki mint már tényleg képviselő nem léphettem fel teljes igénynyel, — sokan, a kik ellenem szavaztak, azt gondolták, hogy hiszen ugyis ott ülök már, ha bukom sem bukom. Ez a bal siker le ne verjen bennünket, Kanizsának nem szabad a szélbalon maradni. Add át baráti üdvözletemet pártunk miden buzgó hű tagjainak s tarts meg szives baráti érzelmeidben, őszinte hived

JÓKAI MÓR.

— **(Verhovay urnak egy vlezcze.)** Komikus hatást gyakorolt Verhovay első beszédjéből azon passus, melyben miután Jókait dicsérte és mondá, hogy tőle tanulta a hazát szeretni arra az itéletre ragadtatá magát, hogy azok, kik Jókai mellett fognak szavazni, vagy akik Jókait annyira éltetik, nem ismerik munkáit, nem is olvasták azokat. Persze, hogy az ember Jókai müveit olvassa és ismerje, arra nézve okvetlen szükséges, hogy Verhovay urnak párthive legyen; az pedig igaz, hogy az ő vezérczikkeiben nem igen található fel Jókai stylusa.

— **A pápa-keszthelyi vasut** müszaki előmunkálatai néhány nap mulva teljesen elkészülnek, ekkor fogja a végrehajtó bizottság nagy gyülését tartani, melyen az aláirások is összeszámittatnak, a midőn kitünik, akar-e az érdekeltség vasutat épiteni, vagy sem? — Az Arad-Körösvölgyi vasut jeles épitője Boross képviselő még e hóban szintén megérkezik, s bejárja a müszaki vonalt egész hosszában, hisszük hogy mindenütt örömmel fogadják megjelenését. Igy irják ezt a „P. Lapok.“

— **Ahhoz meg már** éppen nem kell leleményesség amit egypár jómadár

---

ban meggyőződjék ujjaival dörzsölgeté a szövetet. — „Igen jeles minőségü, rőfe legalább tizenkét tallérba kerül.“

„És oly melléklet,“ vágott közbe a tanácsos. — Van oka kedves jelöltünk, szerencsecsillagát, dicsérni.

Miután a társaság a theát megitta volt, a nagykereskedő szobájába távozott, hogy a későn érkezett ujságokat olvassa. A gyermekek a karácsonyfa köré gyültek és miután a tanácsosné, a majdnem kiapadhatlan beszélgetési forrását az érzéketlen, csak fájdalmával foglalkozó Mannerstedt előtt kimeritette, fölkelt és Bern gazdaasszony szobájába távozott. — Ide érve, a holnapi napra való teendőket tudatta Bern asszonynyal, ámde ez csak mellékes oka volt idejövetelének; a főok a Mannerstedt czimén érkezett csomag tartalmának elbeszélése volt, tudakozódván ki lehet ugyan a szorgalom és becsületesség ama barátja.

Bernné szobája egyszerü és tiszta volt. Kis, ólivatu kerek pamlagán ült éppen. A pamlag előtt kis asztal állott, és rajta volt kiterítve a birtokosné, régi, hű kártyajátszmája. E mellett feküdt burnótszelenczéje, pézsmadoboza, és kávéscsészéje, továbbá zsoltárkönyve és jegyzéknaplója.

A tanácsosné, ki bizonyos esetekben igen beereszkedő volt, áte leneben helyet foglalt és miután Mannerstedt ruhája adakozójának kifürkészését illetőleg a jó Bernné mindent megtenni igért, a tanácsosné folytatá: „Nézze meg csak, mint fekszenek a kártyák ma házamat illetőleg. Közönségesen carreauom van, Rózsának adjon vöröset és kedvteléséből a jelöltnek treffe-t adjon.

Bern asszony fésre tolta a kávéscsészét, egyet szippantott szelenczéjéből, pézsmadobozához szagolt, megkeverte a kártyákat és leemeltette a tanácsosnéval. Nem sokára, komoly jelentőségteljes csendben a carreau minden hozzátartozójával ki volt rakva. A jósnő még egyet szippantott és kérdezett. Widen asszony mondá: „Nos!“

„Ne lássa csak“ kezdé Bern asszony, „éppen ugy áll a dolog mint már többször az egész télen át. — Borzasztó körülmény a házban, tivornya és idegen végtelenül, egy szőke, amint látszik koros ur miatt. Világos tehát, hogy itt nem lakomáról van szó, mert a kapitány még nagyon fiatal és ammellett barna. Minden után itélve, lakoma semmiesetre nem mutatkozik. Sajnos, ugy látszik, hogy a zajos vigságot, nagy gyász és csend fogja követni. Nézze csak nagyságos asszony, olvassa önmaga; ott fekszik treffe disznó; ez az 1. 2. 3. 4. sz. ház stb; itt van a 9. és ott 13. kártya. — Valóban, oly igaz mint nevem Brita Liza, hogy itt különös neme lesz a szomoruságnak; de ugy látszik sem betegség, sem haláleset nem lesz. Hogy mi leszen a szerencsétlenség azt nem birom kimagyarázni, de valami fontos leend. A nagyságos asszony részére a kártyák pompásan fekütsznek.

Itt közel kávé-látogatások végtelen sorban amott kellemes és örvendetes ujság sötét áruval. — Rózsa kisasszony részére a kártyák vidámságot, és örvendetest mutatnak; de oh Istenem! mily sötéten néz maga körül a kapitány! Mi lehet annak oka? — Igen, igen, nem akarok rosszat mondani, de mily különös! itt a kisasszony és a kapitányra nézve semmi sem akar találkozni.

A szőke ur — valóban ostobaság olyas valamiről beszélni — úgy néz ki, mintha közéjök akarna lépni. — Ami azonban világosnak tünik fel, az, hogy e házban oly hamar lakoma nem lesz.“

A tanácsosnénak nem nagyon tetszett az ujság, mit Bern asszony számára feltálalt. —

Folyton sohajtozott, de a nemes művészet rejtélyessége maradásra készteté még.

„Mannerstedt ur“ folytatá Bern asszony, „nagy, de még távoljövő szerencse küszöbén áll. Nézze csak!“ És itt ismét elkezde számokat mormogni. „Boru után derü. — Valóban a derék ifju jövője vidám szinben tünik fel előttem, bár sok tövissel fedett utat kell neki meghaladni mig czélját elérte. — Most összerakom kártyámat, megnézendő, hogy legközelebb nem mutatnak-e jobbat.“

Ez által vigasztalódva, a tanácsosné ismét kényelmesebb helyzetbe ült és feszült figyelemmel kisérte minden uj kártya kirakást. —

Ezalatt Ferencz és Rózsa egyedül maradtak az előszobában.

Néhány perczig szótlanul ültek, annélkül, hogy föltekintettek volna. Végre Ferencz megszólalt:

„Szabad-e kérdeznem, ismeri-e Widen kisasszony e sorok iróját?“ — és odanyujtá a papirost. —

„Igenis ismeren,“ felele Rózsa, „és önnek megnevezem a nemes férfiu nevét. — Ez Ling tanár keze irása. — Midőn pár nappal ezelőtt dolgozószobájában volt, figyelmesen néztem kéze irását.“

„Oh, lehetséges!“ kiálta Ferencz örömteljes megindulással, „hogy az öreg tudós figyelmével megajándékozott? Sokat gondolkoztam már arról, hogy — eljegyzése ünnepélye alkalmából, jóakarattal tekintett reám; de soha sem bátorkodtam reményleni, hogy oly nagy barátot és jótevőt leszek szerencsés benne birni. — Hiszi-e, hogy hálám kifejezését zokon venné? —

„Nem tudom, ez esetben mit tanácsolják önnek; jelleme igen különcz, de egyátalán nemes. — Ennélfogva nem lehet tudni, mint fogadná a hála nyilvánitást. Azonban úgy látszik, hogy a csomagnak önkezével történt czimzése által lehetségessé akarta önnek tenni, hogy az adományozó czimét megtudhassa. — Úgy hiszem tehát hogy az úr legjobban tesz, ha elmegy hozzá.“ —

„Akkor meg is történjék!“ — Kiálta Mannerstedt élénken. Bármint fogadja is, kötelességemet teljesitettem. Ha formaszerü és hideg, úgy rövid leszek. Oh, megtalálom a kellő hangot, azt remélem Isten segélyével; legalább meg kell kisérlenem.“ —

(Folytatása köv.)

Egy császár szerelme.

(Beszély.)

Irta: Fridrick Ferencz.

(Folytatás és vége)

Izabella elhallgatott, könnyek gördültek szemeiből.

Napoleon mélyen meg volt hatva.

„Szegény gyermek! Érzem fájdalmát sorsa hasonlit a magaméhoz. Nekem sincs már hazám, nekem sincs már családom!“

Mindketten lehajlott fővel állottak. A visszaemlékezés felébreszté lelkökben a szunnyadó fájdalmat.

„De mennem kell, kedves kisasszony, nemsokára ismét jövök. Mielőtt azonban elhagynám, kérem adjon virágaiból ezen boldog óra emlékeül.“

Izabella elsietett s csakhamar hozott virágai legszebbikéből.

Napoleon átvette azokat és öt darab aranyat tett a leány kezébe.

Izabella megijedt.

„Nem — mond elpirulva a pénzt szemlélve, nem uram, nem merem e nagy összeget megtartani. Egész életemben sem tudnék annyi virágot adni ezért.“

Napoleon mosolygott a leány e nyilatkozatán, megczirógattá rózsás arczát, szivélyesen bucsuzván tőle, eltávozott.

Ez idő óta Napoleon gyakran ellátogatott a virágáruló leány lakásába és mindig megajándékozta a leányt. Izabella nagyon kiváncsi volt az idegen kilétére, ki iránta már részvéttel viseltetett. Nem merészelte őt megkérdezni. Végre a városban tudomásul vette jóltevőjének kilétét és nevét.

Igyekezett ennek folytán vendégét a legszivélyesebben fogadni. Kunyhóját tőle telhetőleg, ünnepélyes szinbe öltö, ugy szinte maga is ünnepiesen öltözködött. Pompás virágcsokor diszelgett az asztalon, és hogy a leány látogatóját megvendégelhesse, kertje legszebb és legszamatosabb fügével és a kőzellevő sziklaforrás fris vizével tisztelgett.

Napoleon a leány szeretetreméltóságától elragadtatva, azt mondá, hogy ő csak azért jön, hogy Izabellát láthassa, és hogy azon forrásból, melynek vize neki kitünően izlik, ihassék s talán azért is, hogy virágiból egy-egy csokrot kapjon. Nagyon is örömmel jött, és nem mindig részesült ő, a katona, annyi kellemesben és kedvesben.

Izabella boldog volt. Már kora reggel az égboltot szokta vizsgálgatni, hogy ez tiszta és felhőtlen-e; és ha az vala, ugy Izabellára nézve örömnap volt, mert ekkor biztosan számithatott látogatója eljövetelére.

Egyszerre kimaradt a vendég. Két derült nap mult el és Izabella hasztalan várakozott — kimondhatlan bánat szállta meg lelkét, mert oly szivesen látott és oly édes örömmel várt vendége látogatása egyszerre elmaradt. A fájdalmas bizonytalanságtól szabadulandó a városba sietett. Itt azon lesujtó hirt hallá, hogy Napoleon megbetegedett. A leány meglátogatni akarta, beszélni kivánt vele; de azon gondolatra jött, hogy talán nem illik egy szegény leányhoz oly magasrangu urat látogatni. Vigasztalhatlan volt. Naponként el-el ment Longwoadba, csokrot vitt a betegnek, jelül annak, hogy ő nála volt, azután mindannyiszor szomoruan, bánatos szivvel vette utját visszafelé s midőn kunyhójába ért, az elhagyatottság fájdalmas érzete futotta át egész lényét, sirva fakadt, mert csak most tudta meg, hogy az, ki Longwoodban betegen fekszik, előtte többé nem idegen, hogy kedves neki annak képe, kinek emléke rája delejes hatást gyakorolva, szivét mindannyiszor kellemes rezgésbe hozza.

Már hetek óta nem látta Izabella Napoleont. Elgondolkozva ült egy délután kertecskéjében. Kezében fehér gyürüvirágot tartott, melyet szálonként szaggata szét e közbe eme szavakat susogva: „Ő szeret“... E pillanatban kocsi robogás hallatszott s midőn feltekintett a kocsi kertajtaja előtt állot meg.

„Ez ő!“ kiált Izabella és a kocsihoz sietett.

tett, mikor Hirschel Fülöp és Horváth Lajos urak házait tintával bemocskolják éjnek idején, oly formán, hogy egy egész üveg tinta dobtak az emeletig a falra, a hol az üveg eltörvén, a tinta végigcsorgott a falon. — Erélyes rendőrbiztosunk bizonyára kézrekeritendi e jó madarakat s a career hűvös árnyéka majd egy kissé lehűti a lelkesedéstől túláradó kedélyüket.

— **Posta.** Zalamegye Bucsu-Szt.-László községben f. évi aug. 16-val kir. postahivatal lép életbe; forgalmi körébe: Bucsu-Szt.-László községen kivül Bucsa, Hetés, Pölöske, Sándorháza, Szent-András községek továbbá: Barnak és Kaszáló puszták fognak tartozni.

— **(Ez sem rossz.)** A választás napján, illetőleg már éjjelén, mikor a választás már megtörtént, és a huszárok, kik egész napig áztak, hazatelé nyargaltak, egy félig részeg kofa ugrándozott az utcza közepén. Az egyik huszárnak feltünvén magaviselete oda szólt: Hát maga, minek örül? Holnap se adja el drágábban a csirkéjét.

— **Balaton-Füreden** a fürdővendégek névsorának 13-dik kimutatása szerint aug. 5-ig 1099 folyószámban 1839 fürdővendég jelentkezett. A kórház részére adakoztak Szénassy Károly 5 frt. Károlyi Lajos 2 frt. és Venos Imre 5 frtot.

— **Találkozik** egy falubeli zsidó Ungerpárti egy keresztény Jókai pártival és beszédbe ereszkednek. En csak arra vagyok kivánesi, mond a Jókai párti, a kanizsai, hogy Hirschel Herman urnak miért küldöttek olyan gyászjegyentést, mikor az csak a Jókai párti zsidó nagykereskedőknek szóllott és Hirschel Herman ur a legbuzgóbb Unger-pártiak egyike volt. — En megfogom azt magának magyarázni, mond a másik, H. ur az ő parteczéduláját bizonyosan más kézből kapta; az a ki küldte neki gondolta magában, hadd legyen igazolva itt is a közmondás: „Ha te ütöd az én zsidómat, én is ütöm a tiedet.“

— **Az igaz, hogy rég** hallottunk annyi szónoklatot, mint a mennyit a szélsőbal coriphäusai Kanizsán tartottak. Irányi egyszerűen, nemesen szól. Szalai Imre, mindig ugy beszél, mintha szónoklata előtt jóllakott volna, Verhovay pedig ugy, mint aki nagyon éhes; de népszónoknak egyik sincs teremtve, s csak ott képes talán hatni, a hol nem jön zavarba az argumentatiók miatt.— Az utolsó éjjelen Szalai Imre igen békéltetően beszélt, kivánjuk, hogy termékeny talajra találtak legyen szavai azoknál, a kikhez szóllott. Kár hogy Ujlaky visszalépett, talán mindkettőnek utolsó beszéde elmondatlan maradt volna. Sokat nem vesztettek volna párthiveik sem benne.

— **Nyilvános köszönet** az iskolai takarékpénztárak ügyében. A „Nemzetgazdasági egylet“ részéről tett felhivásra 222 tanitó küldötte be az ügy állását és fejlését kitüntető adatokat, melyek a vallás- és közoktatási miniszteriumhoz felterjesztve lévén, onnan a további intézkedés rövid időn váratik. Az adatokat beküldött tanitó uraknak a legmelegebb köszönetet mondja és az ügyet továbbra is buzgóságukba ajánlja a „nemzetgazdasági egylet“ igazg. választmánya. Korizmics László s. k. elnök.

— **Az „Apolló“** zenemű folyóirat aug. havi füzete következő tartalommal jelent meg: Melodrámák Vörösmarty Mihály „Csongor és Tünde“ cz. szinjátékához (vége) 13. Éj zenéje. 14. A manók marakodása. 15 Változási zene, szerzé Allaga Géza. II. A felébredt gyöngyvirág, magyar ábránd Müller Józseftől. III. Anna-polka, Duna Elemértől. IV. Dalra fiuk, dallama Palotásy Jánostól, férfinégyesre alkalmazta Riszner József V. Magyar dalok Magurányitól.

— **Káplány Géza,** kir. tanéki biró Erzsébetvároson (Erdély) előfizetést nyit „Tövisek és Vadvirágok“ czimü, egy kötetre terjedő költeményeire, melyekből lapunk mult számában mutatványul **Csalódások** czimü sikerült költeményt mé tónak találtuk a közlésre. A „Pesti Napló“, a „Magyarország“ fővárosi lapok is dicsérőleg nyilatkoztak K. G. költeményeiről; miért mi melegen ajánljuk azokat. Előfizetési ára 1 frt, mely a szerzőnek Erzsébetvárosra (Erdély) küldendő. Gyüjtőknek 10 példány után egy tisztelet példány jár. Megjelenési határidő 1880. október 28-án.

— **Rövid hirek:** Stefánia herczegnő nem jön Pozsonyba a 19. gyalogezred zászlószentelési ünnepélyére, — mint ujabban hirlik Rudolf trónörökös sem fog eljönni. — A felvidéken örvendetes módon terjed a magyarosodás. — A pozsonyi városi tanács egy állandó hid épitését határozta el. — Petőfi költeményeit japán nyelvre forditják. — A harmadik egyetem valószinüleg Pozsonyba fog felállitatni. — A bécsi gabonavásár igen jól van látogatva. — Az országos dalárda ünnepélyt Kolozsvárott nagy sikerrel remélik megtartani. — Reményi Ede egy 2000 dolláros hegedüt vásárolt. A hegedü neve Crown Prince. — A hires lövész dr. Carver Budapesten produkálta magát; a pestiek bámulták a lövésznek rendkivüli ügyességét. — Bezerédy Kristóf, ki két évre elitéltetett, ismeretlen helyre távozott; a belügyminiszter most ujra körözteti. — A nép költője Hazafi Veray János Veszprémben áru'atja most jótékony czélra készitett költeményeit. Csanády Virgil zenetanár Szathmártól Üzsóra 12 mértföldet 12 óra alatt akar gyalogolni. „A Szathmár“ nagyon valószinütlennek tartja a merész tervet. — A szinészeti iskolában a hó végén kezdődnek a beiratások. — Angliában ismét vasuti szerencsétlenség történt. — A keleti iparműkiállitást szeptember 1-jén fogják megnyitni. — Christina spanyol királynő lebetegedését a jövő hét első napjaiban várják. — Az utolsó két heti esőzések folytán a cseh folyók is rendkivül megáradtak, s a hegyekben majdnem lehetetlenné vált a közlekedés. —

Közgazdaság.

A „Baranyamegyei Gazdasági Egyesület“

által ez évben rendezendő szántásverseny s kisebb gép és eszközkiállitás programja.

(Folyt. és vége.)

8. A versenyzők tartoznak az előirt szabályrendeleteket megtartani; mert ellenkező esetben a versenytérről kizáratnak.

Felügyelet.

1. Felügyelők a versenyzőkhöz aránylag neveztetnek ki, és pedig oly formán, hogy egy felügyelőre legtöbbb 5 vesenyző (egy csoport) essék.

2. A felügyelők sorsolás utján fognak az egyes csoportokhoz beosztatni.

3. A felügyelők feladata leend: a) A versenyzőket a nyert egyes térségekbe beállitani. b) A rend és szabályok megtartására felügyelni. c) A szabályt figyelembe nem vevőket a biráló bizottságnál bejelenteni.

Birálat.

1, A biráló bizottság áll egy elnök, jegyző és 7 tagbál.

2. A birálat tárgyát képezi az eke helyes összeállitása, a barázda és forásatás egyenessége, — a föld tiszta levágása a barázda oldalán és fenekén, — a földnek tökélete, megforditása és foktetése, — helyes eltalálása a mélység és szélességének, — az utolsó barázdának tökéletes és tiszta kiszántása és a bevégzett munkának összhangzó kivitele.

3. A munka minőség és helyessége számokban fog kifejeztetni és pedig a ki a legnagyobb számot éri el az az első dijjat nyeri — a következő másod nagyobb tétel a második dijjat és igy tovább, mig a dijjak száma kimeritve lesz.

4. A számok a következők:

Az eke helyes összeállitása . . .	12
A barázda és forgatás egyenessége. . .	6
A föld tiszta levágása a barázda oldalán és fenekén	9
A földnek tökéletes megforditása és foktetése	6
Helyes eltalálása a kellő mélység és szélességnek	9
A utolsó barázdának tökéletes és tiszta kiszántása	6
A földnek tiszta meghagyása a védő barázdán tul	3
Az egész munkának összhangzó kivitele	15
összessen . . .	66

5. Egyforma számoknál, ha az egyike a versenyzőknek egyesületi tag, ugy ennek adatik az előny; másküllönben a dij odaitélése sorshuzás utján döntetik el. A kihuzott a kérdéses nagyob dijjat kapja, mig a másik a következő dijjat nyeri el.

6. Ha a dijjakra kellő számban érdemesek nem találkoznak, ugy az egyesület által megvett tárgyak elárvereztetnek s a bejött összeg, ugyszintén a készpénzben fönnmaradt dijjak egy a jövőben megtartandó kiállitás dijjaira tökésitettnek.

8. A birálóknak jogukban van a felügyelők jelentése folytán azon versenyzőket, kik a felügyelők megintése daczára az előirt szabályokat meg nem tartották, a versenyből kizárni.

Jutalmak.

1. A szántók jutalmazása 3 osztályban történik s minden osztályban 6 rendbeli dij osztatik ki.

2. Az első osztályba soroztatnak azon versenyzők, kik ökrökkel szántanak — a második osztályt képezik a lovakkal szántók, a harmadikat a cseléd szántók.

3. Az első és második osztályban a jutalmak azon kisebb gépek és eszközök lesznek nevezetesen: ekék, lókapák, töltögetők, rosták, szecskavágók, répa-apritók, kukoriczamorzsolók s több ilynemüek érték és ár szerinti sorrendben. A cseléd szántók jutalma készpénz leend és pedig az első dij 30 ft — a második 25 — a harmadik 20 — a negyedik 15 — az ötödik 10 — a hato 5 frt. Összesen 105 frt. o. é.

Kelt Pécsett, 1880. junius végén.

Liebbald Béni, a rendező bizottság jegyzője: *Nádossy Kálmán.* a rendező bizottság elnöke.

A zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesitője

Jegyzőkönyve

a Zalamegyei gazdasági egyesület Zala Egerszegen 1880. évi május hó 14-én s folytatva tartott közgyülésének

(Folyt. és vége.)

Megyei alispán ur megkéretni határoztatott a végett, hogy ezen körrendeletet évenkint a tavasz kezdetén közzététetni méltóztassék oly hozzádással, hogy a községelöljárók, a fülemüle s rovarral táplálkozó éneklőmadarak pusztitását, elfogdozását s külföldre szállitását szemmel kisérvén, ily eseteket azonnal bejelentsenek a végett, hogy a körülmények szerint az üzlet korlátozása iránt szükséges tntézkedések megyei alispán ur által megtétethessenek.

61. 91.—92.—1880. Magyar általános ipar-egylet alapszabályai egy példányát és az egyletbe lépésre felhivását megküldvén.

Tudomásul vétetett, az egyesület tagjainak pártolásra ajánltatik.

62. Árvay István ügyvezető elnök ur jelenti, miszerint boldogult Isóó Ferencz ur a kertészeti szakosztálynak éveken át fáradhatlan buzgalma pénztárnoka 1878. évi szeptember hóban sulyos betegsége, ugy családi viszonyai folytán a megye székhelyéről hosszabb időre lett távozása következtében a szakosztályi pénztárt, azon évről vezetett részletes számadásával együtt kezére adta, akép a rögtön közbejött ezen változás miatt egyideig a szakosztályi pénztárt kezelni kénytelenittetett.

A folyó 1880. évre azonban felhivása folytán Farkas Dávid ur volt szives a kertészeti szakosztály pénztárának kezelését eltogadni, kinek is a 390 frt 28 kr. pénztári maradványt a bemutatott megismervény szerint kézbesitette,

Isóó Ferencz ur 1878. évi január—szeptemberi számadását, valamint ennek általa vezetett s 1879. év végéig terjedő folytatását a hivatkozott nyugtákkal együtt megvizsgálás végett beterjeszti.

Ügyvezető elnök ur eljárása helyeslő tudomásul vétetett, a Farkas Dávid urnak átadott 390 frt 28 krt a bemutatott megismervény alapján nyugtattatik, Farkas Dávid ur a kertészeti szakosztályi pénztárnoki teendők teljesitésére a közgyülés által is felkéretik, a beterjesztett számadás pedig megvizsgálás végett Nagy Károly, Dr. Czinder István, Mayer Jakab, egyesületi tag uraknak kiadatik.

63. 118.—1880. Thassy Lajos pénztárnok ur jelenti, hogy 1879. év deczember hó utolján 5014, 8867., 23394. számu 100 frtos szőlővváltsági kötvények kisorsoltatván, 1880. julius 1-én kifizettetni fognak.

Pénztárnok ur utasittatik, hogy a 300 frtot felvévén, ennek a szükséglendő összegnek felhasználásával 350 frt. névértékü szőlővváltsági kötvényeket vegyen s azokat, mint alapitványi tőkét, kezelje.

64. 124.—1880. Pénztárnok ur kimutatása, melyszerint 1880. máj. 8-án a pénztárban volt 1 drb ezüst 2 frtos, 32 drb ezüst 1 frtos, 5 drb ezüst huszas, 772 frt 45 kr. o. é. készpénz.

Tudomásul vétetett.

65. 15.—1880. Györvidéki gazdasági egyesület átirata, melylyel az állategészségügy kezelésének sarkalatos megváltoztatása, tekintve átalakitása végett a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszteriumhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi.

Tudomásul vétetett.

66. 18. 1880.—117. 1880. Békésmegyei gazdasági egylet által a „Lábasjószág tartás“ felett nyitott pályázati és az állatkiállitási és lóverseny rendezési hirdetmény.

Tudomásul vétetett.

67. 64 1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelmügyi kir. miniszterium 5841 szám alatt kelt a törvényhatóságok közigazgatási bizottságaihoz intézett rendeletére, melyben előadja, miként azon körülmény, hogy találtattak oly szőlőtelepek, honnan évről évre az ország legkülönbözőbb részeiből hordottak és szállitottak részint gyökeres, részint sima szőlővesszők, melyek phylloxera lepetteknek constatáltattak; és különösen ama körülmény hogy több oly szőlő hová a phylloxera lepett telepekből vesszők vitettek; a káros rovar által szintén inficiálttnak találtattak, — elkerülhetlen szükségessé teszi, hagy az ország összes szőlői az 1880. I. czikkbe beiktatott nemzetközi egyezmény értelmében is — folytonos felügyelet és vizsgálat alatt tartassanak. —

Ezen állandó felügyelet a törvényhatóságok területén e czélból felállitandó egy, vagy a szükséghez képest több szakértő által eszközlendő. Ily szakértőkül első sorban vizsgálódásra hajlammal biró alkalmas ügybuzgó egyének kérendők fel, kik is a miniszterium kiküldendő szakközegei által fognak a phylloxera felismerésére szükséges utmutatásokkal elláttatni, s végre felhivja a megye főispánját hogy a tárgyban jelentését a felállitott szakértők megnevezésével mielőbb megtegye. —

Tudomásul vétetett.

68 65 1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelmügyi kir. miniszterium 5693 1880 szám alatt kelt rendelete, mely szerint a phylloxera vastatrix rovar fenyegető terjedése, megakadályozása czéljából az egész országban ugy a gyökeres, mint a sima szőlővesző valamint a szőlőtő minden részének — a szőlő gyümölcskivitelével — kereskedésbe hozatalát egyelőre teljesen betiltotta, és e czélból az összes vasuti és hajózási vállalatokat utasitotta, hogy a szőlőtőkének bármely alkatrészét is, kivévén az egészséges vidékről származó s nem szőlőlevélbe csomagolt szőlőgyümölcsöt szállitására el ne fogadjanak. —

Tudomásul vétetett.

69 68 1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszterium 6384 1880 szám alatt kelt leirata, s ezzel megküldött jelentés a culturmérnökök által foganatositott és tervezett talajjavitásokról az 1879 évben. —

Tudomásul vétetett.

70 70 1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszterium 5192 880. sz. a. kelt értesitése hogy Perusában olaszországban folyó év Julius hóban cséplőgépkiállitás fog tartatni.

Tudomásul vétetett.

71 90 1880 Bánfalva vidéki méhészegylet értesitése a f. é. május 30—31 napjain Szentesen tartott méhészeti kiállitásáról.

Tudomásul vétetett.

72 93 1880. Nedeczki Jenő ur értesitése hogy a Zalai bortermelés összegezésén s annak általa készitett munkálatain kivül semmi érdemleges irat kezein nincs, s nem is vett át olyant, mely a borászati szakmában az egyesületet érdekelné.

Tudomásul vétetett.

73 96 1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszterium 8301 1880 sz. a. kelt körirata melylyel Lukácsi Sándor által szerkesztett „Népkertésze“ f. évi 5. számát, mely az idei rendkivüli fagyokozta károk némi egyensulyozásául több gyakorlati utmutatást ad a gyümölcsfatenyésztéssel foglalkozóknak.

Tudomásul vétetett.

74 109 1880 Földmivelés-, ipar- és keressedelemügyi kir. miniszterium 4497 1880 szám alatt az egyesülethez intézett felhivása miként a hazai selyemtenyésztés emelése érdekében a miniszterium meghatalmazottjaként egyedül az ügy iránti buzgalma által vezéreltetve s dijtalannl működő Bezerédy Pál Hidjai (Tolnamegyei) birtokost, minden ezen érdeklett iparág fejlesztésére irányzott törekvési és intézkedéseiben támogassa.

Tudomásul vétetvén, a legkészségesb támogatás megajánltatik.

75. 86.—1880. Az 1879. évi budapesti termény- és lisztüzletről Lobmayer I. F.-től készitett jelentés.

Tudomásul vétetett.

76. 42.—1880. Löwinger Izrael ur az ellene követelésbe vett 30 frt tagsági dij hátralék tekintetében azon aggályát fejezi ki, hogy a követelés tévedésen alapulhat, minthogy állitása szerint kötelezettségeit pontosan szokta teljesiteni.

Löwinger Izrael ur a végzés megküldésével értesittetik, hogy miután ő az egyesületnek az 1872 évvel lejárt 6 éves időszak alatt tagja volt, s ha a hat év lejártával az egyesületi tag az egyesületből kilépést irásban be nem jelenti, az alapszabályok 14. §-a értelmében további hat évre tagja marad, Löwinger Izrael ur ily alapon az egyesületnek 1873—1878 évekre tagja volt, s a hat évi dijt be nem fizetvén, azzal nyilván tartozik, s ezen nyert felvilágositás folytán a 30 frt. befizetésére szorgoltik oly értesitéssel, hogy az 1879. évtől kezdve a tagok sorából már törölve lett. — Erről ügyvezető elnök és pénztárnok urak is értesittetnek.

77 87 1880. Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszterium 6764 1880 sz. a. az ország bortermelését borkerületek és borvidékek szerint feltüntető „Borászati Térkép“ egy példányát megküldvén.

Köszönettel fogadtatik, kifüggesztés végett vászonra huzva elkészitése elrendeltetik s a számla kifizetésére pénztárnok ur utasittatik. —

78 17 1880. A Erdélyi gazdák 1879 évi október hó 2., 3., 4., 5-én Sepsi-Szt.-Györgyön tartott V-ik vándorgyülésének jegyzőkönyve.

Könyvtárba tétetik.

79 21. 1880 Párisban 1878-ban tartott egyetemes kiállitásról az országos m. kir. statistikai hivatal által készitett: „Az állattenyésztést“ tárgyazó jelentésnek a Zalamegyei gazdasági egyesület mint az országos magy. gazd. egyesület tagja számára megküldött egy példánya.

Könyvtárba tétetik. —

80 23, 116 1880. Korizmics László előadása: „Vizeink ügyében“ és nyilatkozata: „a gabona termelés s növény mivelési, és állattenyésztési kérdések tárgyalásánál.

Könyvtárba tétetik.

81 91 1880. Felső Magyarországi szőlőszeti borászati és gazdasági lap 2-ik száma megküldve.

Könyvtárba helyezteték.

82 94, 115 1880. Gyümölcsészeti és kertészeti füzetek I és II-ik füzete egy példányban az országos magy. gazdasági egyesület által tagsági illetményül, második példányban előfizetésre megküldve.

A könyvtárba eltétetni rendeltetett.

83. 185, 186, 102 1880. Titkár jelenti hogy az 1879 évi november 24-iki közgyülés 73 sz. a. hozott végzése értelmében a földmivelés ipar és kereskedelemügyi kir. miniszterium által kisérlet tétel végett a Békésmegyei gazdasági egyesület által ide küldött Hohenheimi arankatisztitó rostát Szily D. Szekeres J. Szücs J. Königmayer J. és még Gráner Jakab urak vett használat után visszaszállitották, mely is az ugyan azon kir. miniszterium 8267 1880 sz. a. kelt rendelete folytán a kegyes tanitó rend urodalmi jószágkormányzóságához. Taszárra, vasuti állomás Báté elküldetett.

Tudomásul vétetik és jóváhagyatik, s minthogy a kir. miniszterium a gép működéséről tüzetes jelentést kiván, az illető urak szorgolólag felhivatnak, hogy észleleteiket, tapasztalataikat tartalmazó irásbeli jelentéseiket, melyek ügyvezető elnök ur által felterjesztendők lesznek — haladéktalanul beadni sziveskedjenek. —

84. A jegyzőkönyv hitelesitésével.

Dr. Czinder István, és Königmayer János urak bizattak meg, s teljesitésére felkérettek. —

Egyéb elintézendő tárgy nem lévén, a közgyülés befejeztetett.

Szigethy Antal
jegyző.

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról Nova:

honnét:

Vonat szám		Óra.	Perc.	Idő.
207	Eszék, Mohacs, Dombovár	5	10	reggel
215	„ „ „	2	30	délut.
209	„ „ „	11	1	éjjel
202	Buda-Pestre (gyorsvonat)	5	55	reggel
204	„ (postavonat)	2	6	délut.
212	„ (vegyes vonat)	11	20	éjjel
313	Bécsbe (Szombathely, Sopron-felé)	6	15	reggel
301	„	11	50	éjjel
215	Sopronba	3	40	délut.
205	Pragerhof, Kottori, Csáktornya	4	55	reggel
203	„ „ „	2	47	délut.
201	„ „ (gyorsv.) „	10	50	éjjel

Érkezik Kanizsára:

210	Zákány felől	5	27	reggel
316	„ „	1	41	déb.
208	„ „	11	1	éjjel
211	Buda-Pestről (vegyes vonat)	4	15	reggel
203	„ „ (postavonat)	2	5	délut.
201	„ (gyorsvonat)	10	30	éjjel
302	Bécsből	4	1	reggel
314	„	10	15	éjjel
316	Sopronból	12	5	déln.
202	Pragerhof felől (gyorsvonat)	5	37	reggel
204	„ „	1	20	délut.
206	„ „	10	50	éjjel

Szerkesztői üzenetek.

K. G. urnak, Abád-Szalók. Költeménye megjelent; munkáje e számban van ajánlva. Közreműködését szivesen veszem. A példány utnak indittatik.

S. M. urnak, Tapolcza. Helyi érdekü tudósitásokat szivesen fogadunk el öntől. Költeményei itt-ott egy jó gondolatot tartalmaznak, de a nyilvánosság elé még nem valók. Az utolsó költeménye pedig valahol eltévedt.

P. Gy. — V. A zongora érdekében eljárok; erre nézve megkeresek magánlevéllel. A gyülésen találkozunk, itt fontos beszédem lesz veled.

És csakugyan Napoleon volt, ki a kocsiból át üdvözölte. Arcza halavány és hervadt, alig ismerhetett reá, annyira változtak vonásai. —

Napoleon kiszállott a kocsiból és Izabella karjaira támaszkodva, a kunyhóba ment. Ott egy székre ereszkedék le s igy szólt:

„Ön oly kedves volt irányomban és oly boldog órákat szerzett nekem, hogy eljöttem önnek köszönetemet kifejezni. Ma éppen jó napom van, Isten tudja később megtörténhetett volna-e, mert igen betegnek érzem magamat.“

„Oh, ön ismét meggyógyul, hisz imádkozom naponként ezért a jó Istenhez.“

„Erőm már oda van — és itt,“ — kezét szivére tevén — „itt tüzként éget, mi életemet szintén elfogyasztja. Oh, adjon ama sziklaforrásból, ez üditőleg fog hatni.“

Izabella a forráshoz sietvén, gyorsan tért vissza, szeretetteljesen nyujtva át a gyöngyöző kristálytiszta vizet.

„Köszönöm. E viz balzsama fájdalmamnak, s keblem forróságát enyhiti. Oh, csak előbb jöttem volna ide! De most — most már késő.“

„Ha e viz oly varázserőt gyakorol, akkor szivesen viszek belőle mindennap a városba önnek. Tehetem ezt? Oh, engedje ezen szivbeli tettemet“

„Jöjjön csak kisasszonyom, jöjjön, én különben is itt ma utoljára vagyok. Eltem nem sokára véget ér. — S mig itt vagyok, örömmel óhajtom önnek vonzalmam örök emlékét átadni. Oh, szóljon, Izabella, mit tehetek önért, mit adhatok önnek hogy boldoggá tegyem?“

„Áldását, uram, az ön áldását! rebegé Izabella, és sokagva borult Napoleon lába elé. Az ön áldása egyedül óhajom, az egyetlen kérelmem, egyetlen boldogságom.“

Dicsfény sugárzott Napoleon arczából. Mindkét kezét a ifju leány fejére tevé, igy szólt megtört hangon: „Áldom önt, Izabella legyen boldog ön!“ Azután ő is könnyezett. Kiséretének intett és visszatért a városba. Keblét egy fehér rózsa diszité.

Ezután egy nap sem mult el, hogy Izabella a sziklaforrás fris nedvével nem kedveskedett volna Longwoodba, s mindannyiszor azon kellemes érzéssel távozott, hogy a beteg az ő vizétől uj élteröt és teljes felépültet nyerendi. Szegény Izabella! Hiába buzgott ezen jámbor hit keblében, a beteg állapota napról-napra aggasztóbbá vált, ugy annyira, hogy midőn egy izben ismét a városban volt, azon fájdalmas hirt hallá, hogy Napoleon életéhez való minden remény elveszett és hogy ennek földi pályája nem sokára véget ér, —

Izabella nagyon elszomorodott — majdnem kétségbeesett. Elfojtva bensö fájdalmát, melyet esen reá nézve lesujtó hir benne gerjesztett elhatározá, hogy beteg jóltevőjét meglátogatja, tőle örökre bucsut veendő.

De minő látvány tárult fel előtte?!

A szobában siri csend uralkodott. Napoleon halottas ágyban feküdt, körülötte szolgái, kik lehajtott fővel és könybe borult szemekkel álltak itt. A haldokló császár az ablakok felnyitását parancsolá, azott ablakokét, melyek Frankhon irányában voltak. Üdvözlő bucsuszavakat küldött hazaföldjére Fájdalmai már elhagyni látszák . . Mintha még mosolygott volna . . .

De hirtelen görcsös rázkodás futotta végig tagjait, eszmélete tünni látszott, szemei megmeredtek — még egy végvonaglás és Napoleon megszünt élni.

Izabella térdére rogyott; gyorsan ragadá meg Napoleon mereven lecsüggő kezeit — s megcsókolni akará. De feje lehajlott, ajka elhalaványult, a szempillák lecsukódtak és lerogyott az ágyra mintha ellenállhatlan álom karjaiba esett volna.

— Szegény Izabella nem ébredt fel többé! . . . —

Jó házból való tanulók

kik a helybeli iskolák valamelyikét látogatják, az alulirottnál jutányosan felvétetnek **teljes ellátásra**.

Szülők vagy gyámok szíveskedjenek egyenesen hozzám fordulni.

Dr. Engel Armin,
Nagy-Kanizsán, uraságí épület I. em.

Felelős szerkesztő:
HOFFMANN MÓR.

HIRDETÉSEK.

Grácz.

Kitűnő ellátás. Egy tisztességes családnál, tanuló-ifjak jó családból teljes ellátást nyerhetnek; ugyanott magyarul és németül beszélnek. Zongora szolgálatra áll.

Értekezni lehet S. S. Schiller-ut. 6. sz. földszint balra. 267, 2—2

Egy jó karban levő zongora eladatik, bővebb felvilágositást Fischel Fülöp könyvkereskedésében nyerhetni.

Civil-Ingenieur Th. Geiger's
Organische Copirplatte
für Patent-Autographie
gibt *1000 schwarze Abzüge ohne Presse* mit Druckerschwärze und Walze von Einem mit schwarzer Tinte geschriebenen intact bleibenden Originale. (760 5—5)

Negativdruck und Anilienverfahren.
Ein pat. Verfahren 5 fl. min. auch auf den Chromografen Hektogr. ausführbar; mein Apparat sammt Zugehör 7 fl. min.

Allgemein anerkannt beste, leicht abwaschbare
Copimasse per Kilo fl. 1.60 bis fl. 2.20 (nach Wassergehalt), in Verwendung beim k. k. Ministerium des Innern, Finanzministerium, Südbahn, Staatsbahn, Nordwestbahn, Niederöst. Gewerbeverein, Ingenieurverein u. v. A.; zahlreiche Anerkennungs-Zuschriften von Privaten liegen zur Einsicht auf.

Anilin-Tinten in 20 Farben für vollständig colorirte Pläne von 25 kr.

Wer viele lichtechte schwarze, zur Vorlage an die Behörden geignete Abzüge haben will, wende sich daher an die Niederlage: Wien, IV., Alleegasse Nr. 3.

Minden kiállitáson az első érdemérommel kitüntetve.
Ezüst érem Páris 1878.

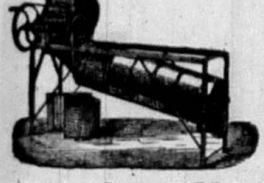

Brogle J. és Müller

gép- és rosta-lemez gyára
Budapesten.
a Margit-hid közelében, készit
Trieuröket (konkoly választó) 6 különféle nagyságban.
Trieur hengereket malmok számára.
Koptatókat,
Szelelő rostákat,
Szitákat és rostákat cséplőgépek számára. 702; 26—50.

Több kiállitásnál kitüntetett.

BUDAPESTI BUTORÓK.

Asztalos és kárpitos bútorok
több száz szoba berendezésére
a legolcsóbb ár mellett és csakis solid és megbizható készitményű nagy készletben

STEINBACH SÁNDORNÁL
kárpitos és bútorkészitő (2—10)
Budapesten, Ferencz-József-tér 6. sz.
A lánczhid szélénél.

Kiházasitás berendezéseknél különös tekintetbe-vétel. 765. 1—10

Az árusok mindenkit dicsérnek ingyen.

Más kiállitásnál kitüntetett.

BUDAPESTI BUTORÓK.

Tavaszi cura. — Nyári cura.

WILHELM-féle

köszvény- és csuzellenes

vértisztitó-thea

Wilhelm Ferencztől
gyógyszerész Neunkirchenben (A.-Austr.)

Alapos gyógyulást eszközöl csúz, köszvény, gyermekágyasok lábbetegségeiben és idült makacs bajokban, mindig evesedő sebeknél, valamint minden nemű és bőrkiütési betegségeknél, pörsenéseknél az arczban vagy testen, sipoly és bujakóros daganatoknál, a máj- és lépdugulásnál, aranyeres bántalmaknál, sárgaság, heves idegizom- és könyökfájdalmakban, gyomorfájás, szelek bántalmai, altesti dugulás, vizelési bajok, magömlés, férfigyöngeség, női folyás stb. ellen. Görvély és mirigydáganatot tartós használat folytán alaposan gyógyit, mivel enyhe oldó és vizelethajtó szer, ami ezernyi elismerő irat által bizonyittatik. Bizonyitványok kivánatra ingyen.

Egy 8 adagra felosztott csomag 1 forint bélyeg és csomagolás külön 10 kr.

Óvakodjék mindenki hamisitványok vásárlásától és mindig csak az ismert törvényesen védett „Wilhelm-féle köszvény- és csúz-ellenes vértisztitó theát" kérje.

Kapható **Práger Béla** gyógyszertárában Nagy-Kanizsán.

(724 9—26)

Őszi cura. — Téli cura.

Árlejtés.

A zala-egerszegi kir. ügyészség részéről közhirré tétetik, hogy a felügyelete alatt álló központi börtönben, valamint a tapolczai, sümegi és alsó-lendvai kir. járásbirósági fogházakban letartóztatott vizsgálati és elitélt egészséges ugy beteg fogolyok és rabok élelmezése, — együttesen, vagy a körülményekhez képest elkülönitve; — nemkülönben a központi börtönökhez szükséglendő ágybavaló zsupszalma szállitása az 1881-ik évi január hó 1-ső napjától, azon évi deczember 31-ik napjáig terjedő időtartamra, a nagyméltóságu m. kir. igazságügyminisztérium által 1872. évi julius 22-én 11216. sz. alatt kibocsátott szabályrendelet értelmében, folyó 1880-ik évi szeptember hó 11-ik napján, délelőtti 10 órakor Zala-Egerszegen a kir. ügyészség hivatalos helyiségeiben, hol a feltételek előre is megtekinthetők, irásbeli ajánlatokkal is egybekötött nyilvános árlejtés utján a legkevésbért vállalkozóknak ki fog adatni; melyre vállalkozók azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, miszerint:

1-ör. Kikiáltási ára, ugy a központi, mint a járásbirósági börtön- és fogházak részére egy rendes étadagnak $11\frac{65}{100}$ kr., ehhez járó 56 degrból álló egy kenyéradagnak $6\frac{40}{100}$ kr., összesen $18\frac{05}{100}$ kr.

2-or. Az orvosi rendelés folytán betegek számára kiszolgáltatandó kórházi étkekért vagy italokért, vállalkozó részére azon ár fog fizettetni, mely a m. kir. ig.-miniszt. számvevőség által, a kiszolgáltatandó czikkek közép árának arányához képest készitett étkezési táblában megállapitott adagonkinti összegekből a vállalkozó leengedése után fennmaradand.

3-or. Árlejteni kivánók kötelesek 800 frt, azaz nyolczszáz frtot készpénzben, vagy tőzsdei áron számitandó államkötvényekben, a szóbeli árlejtés megkezdése előtt, az árlejtés vezetőjének kezeihez ovadékképen letenni; irásbeli zárt ajánlatokhoz pedig ugyanazon összeg csatolandó.

4-er. Az ágyszalma szállitásra vállalkozni szándékozók is tartoznak, — irásbeli ajánlatukhoz zártan, vagy a szóbeli árlejtés megkezdése előtt 15 frtot, mint a vállalati összeg valószinü 10%-kát óvadékképen letenni.

5-ör. A vállalatok után járó összes illetékek és bélyegek költségei vállalkozókat fogják terhelni.

6-or. Az élelmezési vállalkozó részére járó összeg havonkint utólagosan; az ágyszalma szállitásra vállalkozó részére a szükséglendő mennyiség teljes beszállitása után egyszerre, — az igazságügyminiszt. számvevőség helyesbitési jogának fentartása mellett, bélyeges nyugtára fog a kir. ügyész által kifizettetni.

7-er. Azon esetben, ha vállalkozó a szerződésileg felvállalt kötelezettséget nem pontosan, s nem a szerződés határozatai szerint teljesitené, a kir. ügyésznek joga leend, a szerződést azonnal megszüntetni, s az élelmezést magán-alku, vagy ujabb árlejtés utján másnak adni; mely esetben vállalkozó az általa letett biztositék elvesztésen felül, az államnak köteles lesz mindazon kárt megtériteni, mely mulasztása által a kincstárra hárul.

Kelt Zala-Egerszegen 1880. augusztus hó 12. napján.

REMETE SÁNDOR,
kir. alügyész.

A Magyar-franczia biztositó részvény-társaság

tisztelettel alólirt igazgatósága ezennel jelenti, hogy **Zala, Somogy, Baranya** és **Vas** megyék részére kiterjedő hatáskörrel

Nagy-Kanizsán vezérügynökséget

állitván fel, annak vezetését 689 33—52

Gutmann S. H. urra

uházta, kit egyszersmind a tüz-, szállitmány és jégbiztositási ágazatokban jogérvényes biztositási kötvények kiállitására, károk felvételére, ugymint ezek **azonnali kifizetésére is** felhatalmazott.

Budapest, 1880. januárban.

A Magyar-franczia biztositó részvénytársaság igazgatósága:

SCHWEIGER. MOSKOVICZ.

A Magyar-franczia biztositó részvény-társaság

gazgatóságának fenntebbi közzétételére hivatkozással alólirott tisztelettel jelenti, miszerint a

Nagy-Kanizsai vezérügynökség

vezetését elvállalta s a vezérügynökségi irodát megnyitotta, hol is biztositási ajánlatok elfogadtatnak s a biztositási üzletre, vagy a társaságra vonatkozó mindenféle felvilágositások legkészségesebben megadatnak.

Biztosit pedig a társaság

a) **tüzveszély** és **robbanás** által okozott károk ellen;
b) **jégkárok** ellen
c) **szárazon** vagy **vizen szállitott javak** károsodása ellen;
d) **az ember életére** minden ismert módozat szerint.

A ***Magyar-franczia biztositó részvénytársaság,*** melynek **20 millió frankot, azaz 8 millió arany forintot** tevő alaptőkéjéből a részvényesek által mindjárt kezdetben

10 millió frank, azaz 4 millió arany forint

készpénzben befizettetett, s részint a főváros legelső pénzintézeteinél, részint pedig magyar államértékekben és elsőbbségekben lett elhelyezve, f. é. október 14-én tartván alakuló közgyülését, melyen a társaság ügyvezetésének élére következők választattak meg.

Választmány.

Elnök: Bittó István, ő Felsége val. belső titkos tanácsosa, a Lipót-rend nagykeresztese, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Alelnökök: Báró Bánhidy Béla, földbirtokos, orsz. képv. stb. Bpesten.

Bonteux Jenő, a párisi Societé de l'Union génerale elnöke stb. Párisban.

Választmányi tagok.

Robert Morin marquis de Banneville, az osztrák déli vasut igazgatósági tagja stb. Párisban.

Neuwelt Ármin kir. kereskedő. tanácsos nagykereskedő.

Lovag zápori Regenhart Ferencz, az Albrecht-vaspálya elnöke stb. Bécsben.

Sváb Károly földbirtokos, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Báró Tinti Károly cs. kir. kamarás, az oszt. déli vasut alelnöke, az osztrák urakháza tagja stb. Bécsben.

Felügyelő bizottság.

Beck Nándor, a magyar jelzálog-banknak igazgatója.

Lánczy Leo, a magy. ált. földhitel részvény-társaság igazgatója Budapesten.

Lewin Jakab, a kereskedelmi akadémia igazgatója Budapesten.

Serrebource Jos. Mária Emil, a párisi Societé de l'Union générále vezérfelügyelője Párisban.

Igazgatóság.

Igazgatók: Dr. Hiller Albrecht, köz- és váltó-ügyvéd Bécsben.

Kistenmacher Károly a „Hoffmann József" nagykereskedő czég főnöke Budapesten.

Schweiger Márton kir. kereskedelmi tanácsos Budapesten.

Vezérigazgató: Moskovicz Lajos Budapesten.

Tekintve, a társaságnak fenntebbb kitüntetett tőkeerejét és az üzletvezetés élén lévő, hazánkban is nagyobbrészt ismert és köztiszteletben álló egyeniségeket bátran elmondható tehát, hogy nem volt még az egész monarchiában biztositó társaság mind ez ideig, mely a biztositó közönségnek annyi garantiát nyujtott volna, mint a mennyit neki e társaság mindjárt kezdetben nyujtani képes, s a midőn a társaság ezen, eddig páratlan tőkeereje és az élén álló egyeniségek jelleme egyrészről teljes biztositást nyujt arra nézve, hogy a társaság üzletvitele a méltányosság, a pontosság és a legszigorubb becsületesség minden követelményének mindenkor és teljesen meg fog felelni, másrészről a szakvezetés avatottsága az iránt is kezességül szolgál, hogy a társaság a dijtételek megszabásánál is kellő tekintettel fog lenni a versenyjogosult követelményeire.

A midőn tehát tisztelettel alólirott a biztositó t. közönség bizalmát az általa képviselt társaság iránt ujból felhivja és kéri, megjegyzi egyszersmind, hogy a vezérügynökségi területen a vidéki ügynökségek szervezés teljes folyamatban van, és hogy tüzbiztositási ajánlatok a már felállitott ügynökségek által készségesen elfogadtatnak,

Nagy-Kanizsán, 1880. májusban.

maradván teljes tisztelettel

A Magyar-franczia biztositó részvény-társaság
vezérügynöksége N.-Kanizsán

GUTMNAN S. H.

Kerületi ügynökségek:

Zala-Egerszegen:	Fischer Miksa urnál.	**Csáktornyán:**	Hirschmann A. urnál.
Keszthelyen:	Paly János „	**A.-Lendván:**	Tausz Ferencz „
Sümegen:	Epstein V. A. „	**Csabrendeken:**	Löb Ignácz „

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál, Nagy-Kanizsán 1880.

35. szám. Nagy-Kanizsa, 1880. szerdán, augusztus 25-én. VII. évfolyam.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosház utcza. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmények: 5 hasábos petitsor egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdij 30 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ,

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Uj városház utcza 513. sz.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el:

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyilttér: Petitsora 10 kr.

A Zalameggyei gazdasági egyesület 1880-ik évi szeptember hó 6-án délutáni 4 órakor Zala-Egerszegen saját háza termében rendes

közgyülést

tart, — melyre a tagok ezennel meghivatnak.

A közgyülés tárgyai:

1. az 1880-ik évi május 11-iki közgyülés 9-ik szám alatt hozott végzésével kiküldött bizottság javaslata, —

2. az 1881-ik évi költségvetés tárgyalása,

3. a nagy-kanizsai gabonavásár rendező bizottság beterjesztendő jelentése,

4. folyó ügyek.

Kelt Zala-Egerszegen 1880-ik évi augusztus hó 12-én.

Árvay István, m. k.
ügyvezető elnök.

A nagy-kanizsai gabona- és borvásár.

(Augusztus 23-án.)

A zalamegyei gazd. egyesület 1880. évi május 11-én tartott közgyülésén a nagy-kanizsai V. gabona és borvásár megtartását elhatározta. A rendező bizottság által ez a mai napra kitüzetvén, d. e. 9 órakor Glavina Lajos ur a gazdasági egyesület és rendező bizottság elnöke, a vásár szinhelyén megjelenvén örömmel üdvözli a tekintélyes számmal megjelent közönséget, örömmel emliti fel, hogy a nagymélt. földmiv. ipar és keresk. miniszter úr a vásáron a folyó évben is magát képviseltetni s nagys. Balás Árpád urat — kit bemutatván a közönség szivélyesen üdvözölt, miniszteri biztoskép kiküldeni méltóztatott; örömét fejezi ki, hogy msgos Ürményi József ur, Zalamegye főispánja és tekintetes Svastics Benó ur e megye alispánja, mint vendégek megjelenni méltóztattak, kiknek üdvözlését a közönség élénk éljenzésben fejezé ki. Előadván hogy a Zalamegyei gazd. egyesület a nagykanizsai V. gabonavásár rendezését elhatározta, mert erre őt azon felfogás inditotta, hogy a nemzetközi és vidéki gabonavásárok czélja, miszerint a kereskedést gyorsitó terményeknek a forgalomba hozását közvetitsék, elő mozditsák, mert mint a tapasztalat szerint a kereskedelem alakult, azon körülmény kedvező előnyül szolgál, hogy mielőtt az amerikai és orosz gabona az európai nagypiaczokra megérkezik, termékeinket eladásra állithatjuk, de természetesen csak ugy, ha a termelők felfogják azon érdeket, hogy termesztményeiknek eladásra elkészitésével iparkodjanak mert az esetben ha áll az, hogy Magyorország kivitele 7—8 millió mm; mig Belgium, Hollandia, Schweicz, Németorszag, szükséglete 50—60 millió mm., ugy hazai terményeinknek, ha azokat az amerikai és orosz gabona megérkezése előtt szállithatjuk piaczra, biztos és előnyős értékesithetését reméljük és eszközölhetjük, mely czélra éppen a nemzetközi és vidéki gabonavásárok nevezetes tényezőül szolgálhatnak. Előadván továbbá, hogy az idei termésről a biztos részletes statistikai adatok a folyó évben is hiányzanak, azonban a beérkezett adatok és a köztapasztalat szerint — mint általában az országban fél termés — Zala és Somogy megyékben jó féltermés eredményeztetett; a mi a mennyiséget és minőséget illeti egy 1200 □° holdon 7 mm, buza, sulya hectoliterként 78—80 kgr., igy a mult évinél meny nyiség és minőség tekintetében jobb és pedig a mennyiségre nézve holdonkint 2 mm. több; — Rozs ugyan 1200 □° hold. 5 mm., mult évinél $1\frac{1}{2}$ mm. több, sulya 68-71 kgr; Árpa holdanként $7\frac{1}{2}$ mm., mult évinél több $1\frac{1}{2}$ mm., sulya 65—70 kgr. igy a mult évinél 2 kilóval sulyosabb; — Zabtermés holdankint 8 mm., a mult évinél 2 mm. több, sulya 38—42 klgr. igy a mult évinél 2 kilóval kevesebb a sulyt hectoliterként értve: a zabtermésnél mutatkozó ezen hiányt, a beállott hosszantartó esőzések okozták.

A kukoricza termés, ami t. i, megmaradt, mert sok helyen ki sem kelt — jó eredményre nyujt kilátást, valamint a burgundi- és burgonyatermés is jónak remélhető; a szénatermés, egyáltalán a takarmányfélék általában jók voltak. A bortermésre már most ki lehet mondani, hogy a mult évinél $\frac{1}{3}$—$\frac{2}{3}$-dal kevesebb leend, a minőségre nézve pedig, ha az esős időjárás meg nem szünik és kedvező időjárás nem következik, szintén silányabb leend s ezek előadása után a gabona- és borvásárt megnyitottnak nyilvánitotta.

A vásár általában kevésbbé volt népes, mint az előző években, különösen hiányoztak a távolabb vidékekről látogatók, ugy, hogy előzetesen belépti jegyre egy megrendelés sem tétetett, de teljesen hiányzottak a termelők is a gabnára nézve, mig ellenben jeles ó és uj, faj s közönségesebb uj borokat is nagy készletekből állitották ki a termelők is eladásra.

A vásár tartama alatt gabonára 53 bejelentett ügylet köttetett, melylyel eladatott:

buza	29,100	mm.	9.80—11 10
rozs	3,300	„	8.80— 9.10
árpa	15,500	„	6.60— 9.00
zab	600	„	6.25— .–
— liszt	467	„	— —.—
tengeri	1700	„	7.75 – 8.50
(tavali) bab	700	„	9.10—.—
repcze	200	„	11.20—.—

Bor 1879-iki 250 hktl. 850—900.

Mezőgazdasági gépek, hajtó és egyéb szájjáruk, mérlegek, cementgyártmányok és nyers anyagmustrák is eladásra kiállitva voltak. — A vásár tartama alatt 40 távsürgöny adatott fel csak itt a vásár helyiségben, mi a vásár iránti érdekeltséget tanusitja. Befolyt belépti jegyekért 258 frt, géphelyiségekért 32 frt, gabona-asztalok után 52 frt, borasztalok után 8 frt, eladott mustraborokért és palaczkokért 14·42 kr., összesen 364 frt 42 kr., a melyről ugy a rendezésre utalványozott 500 frt előlegről a részletes számadás a rendező-bizottság által beterjesztendő leend.

Eddig a hivatalos jegyzőkönyv; de tisztünket csak félig teljesitenők, ha csak e jegyzőkönyv puszta közlésére szoritkoznánk. Dicsérettel és elismeréssel kell megemlékeznünk mindazokról, kik a borvásár létesitése körül fáradoztak: A rendező-bizottság fáradhatlan buzgalmu elnökéről *Glavina Lajos* urról; annak derék és tevékeny alelnökéről *Kovács János* urról; titkárjaról *Blau Lajos* urról és mindazokról, kik tevékeny részt vettek a szükséges munkálatokban.

A zalamegyei általános tanitó-testület nagygyülése.

(Augusztus 25- és 26-án.)

A zalamegyei általános tanitótestület ez évi közgyülését 25-én és 26-án tartja meg. 25-én lesz az előértekezlet, 26-án a közgyülés. Zalamegye néptanitói tehát ismét összegyülnek, hogy egymással tanácskozva, értekezve, fontos tanügyi kérdések felett üdvös eszmecserébe bocsátkozva, a tanitó állására vonatkozó kérdéseket megvitatva, üdülést meritsenek azon téren való további munkálkodásukra, mely hivatásukat képezi.

Mi üdvözöljük Zalamegye tanitóit akkor, mikor közös tanácskozásra gyülnek össze Keszthelyen, üdvözöljük őket, mint a megye derék szorgalmas napszámosait, kikre a nemzeti élet fontos teendője van bizva; azon teendő, mely népünket a tudatlanságból kiemelve, emberhez méltóbb életre van hivatva tanitani.

A megye néptanitóira a megye népének korszerü felvilágositása van van bizva; de e szellemi felvilágositás másodrendü dolog azon teendője mellett, mely morális nevelését czélozza. A népnevelés ügye lassan halad előre; valljuk meg, hogy azon rózsás remények, melyeket az 1868-ki 38. t. cz. megteremtése után népnevelésünk emelése iránt tápláltunk, nem teljesültek; és be kezdjük látni,

---

A „Zala" tárczája.

A gyülölt ohajtottak.

Szalay Sándortól.

III.

A festő és műve.

(Folytatás)

Azon sorokat olvasta Petőfiből: „Temetésre szól az ének." Mikor befejezte, bánatosan csukta be a könyvet, a félbenhagyott hely lapjai közé mutató-ujját téve. Gondolkozott. Arczán annyi különös érzelem tükröződött; merengő, kék szemeibe észrevétlenül könyek gyültek, mintha látta volna a temetési menetet a siró kisérettel; eszményi fájdalmában — mit minden fiatal szivnek az első ábrándok korában éreznie kell — mintegy önkénytelenül susogta az utolsó sorokat:

„Akárki, már nem földi rab,
Nálam százszorta boldogabb!"

Ugyanekkor a harangok megszondultak és siró hangjaik bánatosan szálltak tova; a távolból alig hallhatóan szürődött át a légen temetési szertartás szomoru szolozsmája. — Vilma tovább merengett.

Alig nehány pillanat multva a szomszédos kertből lágyan szegő fuvolahang hallatszott; pár moll-accord játszása után a fuvolista Petőfink fenti dallamositott költeményét kezdé gyönyörü rezgő hangon, lassu ütenyben játszani.

Vilma megreszent.

Mintha szivébe markoltak volna, ugy érezte. Mennyei hangokat vélt hallani attól jőve, kiről álmodott. Mintha az a kép szólt volna hozzá, az az eszmény, a ki neki mindensége volt, a kit nem látott soha, a kit folytonosan várt, a kivel nem beszélt, és a ki nélküle élni.

Az első meglepetésben nem mert arra tekinteni, a honnét a hangok jöttek; de már a következő pillanatokban leküzdte félénkségét, s lassan felemelkedve, szivdobogva közeledett a szomszédos kertet elkülönző élősövényhez. A sövény bokrozata itt-ott ritkásabb volt; s az egyik nyiláson a tulsó kert jó részét lehetett látni.

Vilma átnézett. Abban a pillanatban szivéhez kapott; arcza elhalványult, szemei kigyultak, ajka lihegett, minden idege reszketett; a kit látott, fiatal, alig 22 éves ifju volt, az ő eszményének megtestesülése. — Hollófekete, gündör haja művészi rendetlenségben folyta körül magas, nagy értelmet tanusitó homlokát, s megsimult a férfias vállakon; fekete, mandulametszetü szemeiből nagy és roppant lélek-erő sugárzott; tojásdad, olajbarna arczát selyemfinomságu szakál ivezte; piros, merészséget eláruló, kissé duzzadt ajkai felett vékony bajusz tanuskodott a teljes férfias fejlettség hiányáról; termete közepes és kerek-karcsu volt.

Szegény Vilma szeretett volna elfutni; félt attól a kedves alaktól és ellenállhatlanul vonzódott hozzá; nem tudott tőle megválni; valami kimagyarázhatlan szédület fogta el. Mig a fiatal lányka eszményén merengett, az alatt a szomszédos ház előtt, melyben minden kétségen kivül az a szép fuvolista lakott, négyes fogatu kocsi állt meg. A szép termetü négy telivérről csak ugy szakadt a hab; alig hogy megálltak, daczára nemes tüzöknek, mind a négy szegény pára lekonyult fövel ereszkedett egyik hátulsó lábára.

Borzasztó utat tehettek meg etetés nélkül.

De az ur azzal keveset törődött. Haragos képpel szállt le kocsijából. Hát uramfia, ki áll előttünk? Egész nagyságában és elviszhatlan mérgességben nagyságos Eöry Kazimér ur, Z... község egyik királya és többrendbeli javadalmaknak örökös ura.

De hát mi ez? A nagyságos ur csak nincs olyan állapotban, hogy levegőt kellene változtatnia. Hisz ő maga a legkirivóbb és vidéke levegőjéről minden jót és kitünőt mutató bizonytvány! Erszénysorvadásra csak nem jött, mint a hogy az egészségesek idejövetelét nevezni szokták. Majd mindent megtudunk.

„Jancsi, eredj a korcsmába! Majd utánad megyek."

Azzal fordult és egyenesen bement a házba. A bemenetnél egy szolgával találkozott.

„Hallja-e izé, — igen is kérem — itt lakik valami nagyságos Eöry Sándor urfi?" — kérlé a szembejövőtől.

„Hát kérem alássan, itt bizony semmiféle nagyságos urfi nem lakik, hanem egy pictor, a' van itt; különben a flótázás is mestersége."

„Micsoda? pictor?"

„Hát persze hogy pictor! Ha leakarja magát az ur pingáltatni, ugy lepingálja, hogy maga is megörül neki. De pénzért bizony nem dolgosik, hanem az inasa ugy beszéli, hogy szebbnél-szebb képeket pingál; mindenik más forma; de valamennyien egy selyemcsélő van lepingálva, ha száz volna is."

„Hol van a szobája?"

„Csak tartson az ur itt jobbra, ott lakik. Két szobája van. Egyikben ő lakik, a másikban meg az inasa."

Eöry Kazimér ur minden szó nélkül hagyta ott a faképnél utbaigazitóját; egyenesen az ő képe fia lakásához közeledett. Mindent tudott már. Volt Pesten a lakásán. Ott megtudta, hogy a' bizony többet forgatja az ecsetet, mint azokat a derék és bölcs törvénykönyveket, a melyekre a mi „tejjel, mézzel folyó" Magyarhazánk alkotmánya van fektetve. Mig ő azon boldog meggyőződésben volt, hogy fia az universitásban izzadva hallgatja a tudós és a bölcsességbe kopaszult professorait, az alatt a „bizonyos zöld papir"-ra tett beiratási beleegyezésel szerzett pénzen a d... fürdőbe utazott. Nem is a fürdő, mint jobban az utazási és a festészeti tanulmányozás utáni vágy ragadta őt.

Kázimér ur csak furfangos uton egyik barátjából vette ki fia hollétét; mert az a kópé elővigyázatból incognitoban utazott és tartózkodott a fürdőn is.

(Folytatása köv.)

A tanár és védenczei.

Regény.

Irta: Flygaré-Carlén Emilia.

Fordította:

FRIEDMANN ALAJOS.

X.

A csomag. — Jóslatok. — Kis jelenet az előszobában. Beszélgetés a jegyesek közt.

(Folytatás.)

Mannerstedt e szavai után ismét csend állott be és sokkal nyomasztobb volt, mint első izben, mert akkor határozottan tudták, miről beszéljenek. Most azonban fiatal — zavarban levő párunk nem tudta a beszéd fonalát fölvenni; de hogy valami még is szivükön feküdt, világos volt. Azon gondolat azonban, hogy oly szabad pillanatra mint a milyen a mostani hevényében nem számithatnak, Rózsában bátorságot keltett a tárgyra térésihez, a zongorához ment tehát, egy abban levő fiókot felnyitott és kivett belőle egy csomagot, melnek megpillantásakor Mannerstedt egészen mást érzett, mint az előbbinél —

„Oly jelentéktelen valami," szólt Rózsa, miközben odanyujtá neki, „de minden öltést magam vartam rajta."

Hevesen, lángoló arczczal és szikrázó szemekkel, bontá fel a csomag borítékát és ajkaihoz szoritá a tárczát, melyet már előbb Rózsa kezében láttunk. Az akkori tartalma azonban kivétetett belőle. — Mannerstedt a hímzés egyik felét figyelemmel nézte; és mennyire dagadott kebele a legboldogabb érzelmektől, midőn tekintete azon jelenetre akadt, ahol is ő a lovat tartá, mikor Rózsa a bérkocsiból kiugrott. Ferencz nem mert e pillanatban az ajándékozóra nézni; a tárczа másik felét szemlélve, a sötét alapon ez egyszerü szót: „*Hála!*" olvasta.

„Oh Rózsa," rebegték ajkai és tekintete az övét keressé. „Hála iránt am, ki önnek köszönheti azon kevés világos boldog órákat, melyeket itt éltem, igen, éltem legboldogabb óráit! És ezen életet tevé hozzá és megragadá Rózsa kezét, szivesen feláldozném e pillanatért! Oh Rózsa, hogy oly kimonhatatlan boldoggá akar tenni!"

„Mért ne akarnám, jó Mannerstedt?" válaszolá deli mosolylyal, és ekközben gyöngéden visszavoná kezét, „ha oly csekélység szerencsésse teszi? Hiszen tudja, hogy jó résztvevő barátnéja vagyok, és mindig leendek; és ha bár a viszony, melyet kötöttem nem engedi a gyakori érinkezést, jóakaratom és benső, meleg részvétem, minden körülmények közt kiserendik, arról meglehet győződve, ebben erősen bizhatik.

„Mit kivánhatok még?" szóla Mannerstedt és daczára azon boldogságnak, mely szivét átrezgé sohaj rebbent el ajkán. Annyit sem voltam bátor reményleni. Oh, Rózsában barátnét birni, most midőn ely egyedül állok, midőn szivem oly bensőleg vágyódik tudni, hogy létezik lény a földön amely barátságos kivánalommal, résztvevő érzelemmel viseltetik irányomban, valóban sok, és lelkem a légtiszátabb hálával van telve ezen boldogságért."

Mannerstedt hallgatott; Rózsa is csendes volt. —

Erzelmei sokkal hatalmasabbak voltak, miszerint az egyetlen módon, melyen meg volt engedve, nyilatkozhatott volna, és szerencséje vélt, hogy kis testvérei jöttek, hogy köztük valamely vitás ügyet egyenlitsen ki. Később a tanácsosné is jött. Sugárzó arczáról észre lehete venni, hogy kártyáiban szerencse fordult, vagyis hogy Bernné a nagyságos asszony iránti kiméletből, a bánatot örömre változtatta. —

hogy a népnevelés általánositása, és ez általánositás édes gyümölcsei mától holnapra nem teremhetnek meg, hanem hogy ezek csak a szakadatlan, szorgalmas munkának lehetnek üdvös következései. — Be kezdjük látni, hogy a szép szóval, a puszta lelkesedéssel mi népnevelésünk ügyét felvirágoztatni nem fogjuk. De ha vérmes reményeink nem ugy teljesültek, mint mi azt akartuk, kell-e azért elcsüggednünk? Korántsem! Az oly nagy munka, mint a népnevelés áldásos munkája időt, sok időt, és e mellett ernyedetlen buzgalmat követel.

Ennek a munkának kiváló tényezője maga a tanitó, kinek lelkiismeretes, buzgó és kitartó munkálkodásától függ legnagyobb részt az a siker, melyet annyira elérni óhajtunk.

Ugy látszik, hogy ezeknek egy része is hivatásának fontosságát felfogni nem birja, értjük különösen a falusi tanitók egy részét, kik a köznéppel élve, ennek művelését volnának különösen hivatva előmozditani. Nem kicsinyeljük a városi tanitó működését, nem tartjuk azt kevesbbé fontosnak, de bizonyos az, hogy a falusi tanitónak működése, már azon viszonynál fogva is, melyben a köznéppel áll, nagyobb fontosságu, mint amazé. A városi tanitó, lerakja tanulójánál a művelődés alapjait, ezzel munkája véget is ér, de a falusi tanitó a falu népe elött a lelkészen kivül az intelligentia egyetlen képviselője, a népnek majdnem mindene. Képzeljük el már most, mily üdvös tevékenységet fejthet ki az ily tanitó nemcsak tanulói, hanem a felnőttek körében is, hogyha öntudattal munkálkodva pályáján, a viszonyok, a melyekbe lépett megismerése után, igazi népboldogitó munkáját ugy teljesiti, amint azt az ügy buzgó hivatását ismerő tanitótól a nemzet valóban elvárhatja....

De minek kövessük tovább ezen gondolatfonalat. A tanitói egyesületek értekezleteinek egyik főbb teendője az, hogy ezen a nép művelődésére oly fontos osztály egyes tagjai egymást megismervén, nehéz hivatásuk teljesitésében egymást buzditsák, lelkesitsék.

A tanitó-egyesületeknek mindenesetre nagy hivatásuk van, de csak akkor, ha valóban egyesületek, ha valóban oly testületek, melyeknek minden egyes tagja ismeri fontosságát, s a maga részéről annak szilárditására mindent elkövet és megtesz, a mit körülményei szerint megtehet.

Ámde magyarországi tanitó-testületeink nagyrésze csak látszólagos életet él. A magyar ember hamar fellángol valamiért, hamar lelkesül, de lelkesültsége ép oly hamar le is lohad.

A zalamegyei tanitó-testület is azok egyike volt, melyek nagy biztatásokkal, nagy reményekkel léptettetének életbe. Az egyesület e reményt legalább eddigelé nagy részben meg nem valósitotta, és igy tulajdonképeni rendeltetésének nem felelt meg és nem is felelhetett meg egészen. Ne vádoljanak bennünket igaztalansággal, ez fájdalom, szomoru tény, s mig ezt önmagunk elismerni nem akarjuk, addig nem is lesz akaratunk segiteni a bajon. Néhány figyelemreméltóbb mozzanaton kivül évek hosszu során át a szokásos dictiókon kivül nem történt semmi; az ily egylet élete tehát csakis látszólagosnak nevezhető.

Nem történt pedig azért semmi, mert gyüléseinken a tagok fele, sőt harmadrésze sem jelent meg, a közöny pedig megölője, megrontója a legjobb dolognak is. Valamely egyletnek, testületnek, teljes életrevaló működése csak ott es akkor várható, ahol a tagok mind résztvesznek e működésben, nem ott, a hol a tagok nagy része a többieket is elszibbasztó közönyben távoltartja magát a közös munkától.

Ez volt mindig a mi testületünknek, egyletünknek megölő betüje. Széthuzás és visszavonás, kicsinyes érdekek, személyes ambitió, voltak tényezői annak, hogy testületünk nem haladhatott úgy, amint ezek közbejátszása nélkül haladhatott volna.

Ennek meg kell változnia, tért kell nyerni annak a rég elkoptatott eszmének, hogy csak egyesülve fogunk valamit elérni; mert többet ér az egyesülés testület nélkül, mint a testület mellett az egyenetlenség.

Egyesüljünk tehát végre ugy, hogy legyünk együtt abban a testületben mindnyájan, tartsunk össze, buzditsuk egymást hivatásunk teljesitésében és találjunk módokat szükség esetén bajaink orvoslására.

Üdvözöljük a testületet közgyülése alkalmából, és kivánunk sikert üdvös munkálkodásának.

Helyi és megyei hirek.

— **Tanügyi jelentés.** A nagy-kanizsai katholikus fögymnásiumban az 188⁸/₄ tanévre a nyilvános tanulók beiratása aug. hó 30. és 31-ik, valamint szept. 1-ső és 2-ik napján délelőtt történik; ugyanazon napok délutján pedig a pótló, javitó és fölvételi vizsgálatok fognak megtartatni. N.-Kanizsán, 1880 aug. 24-én. *Az igazgatóság.*

— **Értesités.** A nagy-kanizsai 6 osztályu polgári fi-iskolában a tanulók fölvétele vagyis beirása aug. 29-én kezdődik és tart szeptember 3-ig, naponkint délelőtti 9 órától 12-ig és désutáni 3 órától 5-ig a polgári iskola épületében (I. emel.) az igazgatói irodában; ugyanekkor tartatnak a felvételi és javitó vizsgálatok is. Nagy-Kanizsán, 1880. augusztus 22-én. *Morgenbesser János*, polg. isk. igazgató.

— **Értesités.** A nagy-kanizsai polg. isk. tantestület által felserdült leányok számára miniszteri engedélylyel rendezett tanfolyamra a beiratások szeptember 1 jétől egész 3-ig, mindig 9—12-ig és délután 3—5 óráig eszközöltetnek. Jelentkezhetni a polgári iskolai igazgatósági irodaban. Nagy-Kanizsán, 1880. aug. 22-én. *A polg. isk. tantestület.*

— **A nagy-kanizsai** izr. iskolánál a jövő tanév szept. 1-én kezdődik. A tanulók felvétele és a pótvizsgák augusztus 31-én és szeptember első 3 napján az iskola helyiségében történnek. — *Az igazgatóság.*

— **Az egyetemi** hallgatók Nagy-Kanizsán tartózkodó része szombaton f. hó 28-án zártkörü tánczvigalmat rendez, melynek tiszta jövedelme a helybeli kisdedóvó intézet javára fordittatik. — Kik még netán meghivókat nem kaptak volna, legyenek szivesek igényeikkel a két helybeli lap t. szerkesztőségeihez fordulni. *A rendezőség.*

— **Pozsonyból** aug. 21-éről irják: A tüzoltók mai közgyülése elhatározta, hogy 1882-ben megtartandó legközelebbi közgyülését *Zala Egerszegen* fogja megtartani.

— **Ő cs. kir. apostoli felsége,** sajátkezüleg aláirt N. levél által, *Ullmann István* cs. kir. nyugalmazott őrnagyot, „Szarvas" melléknévvel nemesi rangra emelte.

— **Szeptember hó vége felé a** belügyminiszteriumban Prónay államtitkár elnöklete alatt az ország legjelesebb alispánjaiból s a közigazgatási tudomány elismert gyakorlati és elméleti férfiaiból alakitandó enquête ül össze azon czélból, hogy a közmunka, beteg-ápolási, valamint a megyei tisztviselők által kezelt másodrendü dijak és járandóságok, miként való behajtásának és ellenőrzésének módozatát megállapitsák. Az enquête munkálata, mint a „Gyorsfutár" értesül, egy az egész országra hatálylyal biró miniszteri rendeletnek fogja alapját képezni, melynek czélja az, hogy az utóbbi időben elkövetett sikkasztási esetek megszünjenek.

— **Desits Adorján.** Szent-Benedek rendi áldozár, a Zalavári apátság tagja, hosszas betegeskedés után f. hó 18-án meghalt, s 20-án eltemettetett. Béke hamvaira!

— **Hymen.** Goldstein S. Gusztáv ur Brailából e hó 29-én reggeli 9 órakor vezeti oltárhoz a szép és kedves Weisz Gizella kisasszonyt. A legszebb áldás koszorozza a szép ifjuet! —

— **Vancsó Gyula** ügyvéd urnál — Budapest muzeum-utcza, 3. sz. a. — Kapható vagy utánvéttel megrendelhető: „A községi és gazdasági Tüzoltás könyve." Pályamü, itj. gróf Nádasdy Ferencz ur által kitűzött 20 db. arany jutalomra. Irták: Greszler Vilmos gazdász, Budapesten és Oláh Miklós tornatanár, Szarvason. Ára 50 krajczár. —

— **„Magyarország czimertára"** czimü munkára hirdet előfizetést Altenburger Gusztáv, czimer-buvár és Rumbold Bernát, czimerfestő, mely munka Magyarország és társországainak, országos, összes megyei és városi czimereit és a nevezetesebb községek pecséteit foglalná magában. A munka 15, havi füzetben jelenik meg. Az első füzet okt. 1-én. Egy füzet ára 2 frt. Az egész munka előf. ára 25 frt. Előfizetések IV., muzeum-körut 29. sz. alá küldendők.

— **Az „Ország-Világ"** legujabb füzete következő érdekes s változatos tartalommal jelent meg: Erős Kálmán házassága (elbeszélés.) Vértesi Arnoldtól. Lizi néni (rajz), Szépfaluditól. A buzás papné, Vargha Gyulától. Katona József kiadatlan drámáiról, Abafi Lajostól. A szivről (egy orvos csevegései), dr. Szatmáritól. Régi dolgok. A kolozsvári nemzeti szinház és Schwarczenberg Károly herczeg, Jakab Elektől. A háztartás kormányzata (gazdasági csevegés), Gelléri Mórtól. A Thermae Antoninianae Rómában, dr. Prém József-től. Az Erzsébet szegénypolóház és dr. Rózsay József, Zentay Dezsőtől. Rodey Lucia (franczia regény) fordija Veres Sándor. Levelezés, Fejérpataky László-tól. Parád (képpel). Fricsi várkastély (képpel.) A javas asszonynál (képpel). Betyár üldözés (képpel). A Thoroczkyak ős fészke Torockó-szt.-Györgyön, Nemes Ödöntől (képpel). Mesterséges napfény, Kolbenhayer Gyulától. Szinház. stb.

— **Rövid hirek.** Somoskeöy Gézáról levéltettek a bilincsek, de azért nagyobb számu börtönőrök őrzik őt, nehogy egy szerencsés pillanatban megugorjék. — Ada-Kaleh szigetvárát a törökök egészen kiüritették. — A somogymegyei független párt Lellén Szalay Imre képviselőnél értekezletet tartott, ahol az országos szervezkedés szükségessé kimondatott. — A komáromi iparkiállitást János főherczeg is megtekintette. — A pozsonyi tüzoltógyülés élénk részvétel mellett folyt le. — Méhészeti gyülés volt 24-én Báján. — Pozsony város tanácsa az ott felállitandó egyetem épitésére 100000 frtot szavazott meg. — Krisztina spanyol királyné s vele az egész udvar ismét visszatért Madridba La Granjából; Osi szokás szerint t. i. a királynénak La Granjában kell bevárni lebetegedését. — Lepére volt belügyminisztert vatikáni követté fogja kinevezni a franczia kormány. — A m.-vásárhelyi Bem-szobor leplezését, okt. végére tervezik. — A m. izr. orsz. tanitóegyesület ez evi közgyülését e hó 22-én és 23-án tartotta meg. — Egyetemes katholikus egylet van alakulóban, mely az egész világon adományokat gyüjt a szentszék számára. A tagok naponként félkrajczárt, havonként 15 krt. fizetnek az egylet czéljaira. — Nagy-Kövesen, árospatak mellett a tüz 138 családot fosztott meg hajlékától. Egy szép leány is a tüzbe veszett. —

Vegyes közlemények.

— **Küzdelem a medvével.** A „Magyarország"-nak irják e rémes esetet: A nagy magurai erdőségben (Beregmegyében) rendkivül elszaporodtak a medvék s főleg a kukoriczaföldeken okoznak nagy károkat. Remzovics Fedor, kinek földjét szintén dézsmálták a maczkók, szombaton este ki is gugolt fiával, egy alig 14 éves suhanczczal a barázdára, hogy meglesse az orzót. Végre ugy 9 óra tájban előczammogott a maczkó. A hatalmas állat két lábra állott és ugy tördelte szegény Remzovics Fodor kukoriczáját, Remzovics Fedor vállához kapta a kovás puskát és 25 lépésről beledurrantott a medvebőrbe. A nagy állat nagyot bődült, azután öles ugrásokal rohan a paraszt felé. Remzovics nem vette tréfára a dolgot. Szaladt, a merre látott. Csakhogy a medve elől nem lehet szaladni. A felbőszült maczkó az erdőszélén érte utól. Bevágta karmait Remzovics Fedor balczombjába s lábszáráról ugy lehuzta a bőrt husostól izmostól, hogy Remzovics Fedornak csak a csupasz szárcsontja maradt meg. A paraszt összeesett az iszonyu kintól. De abban a pillanatban összerogyott a medve is és a következőben már a fiu baltája hasitá ketté lapos koponyáját. Remzovics Fedor még az éjjel meghalt elvérzés következtében. Golyóját pedig a medve tüdejében találták meg.

— **A kalifornai aranybányák felfedezője.** Sutter János Ágost, mult hó 18-án halt meg Washingtonban, élete 77-ik évében. Sutter 1803-ban született Badenben a hasonnevü nagy herczegségben. Fiatal korában X. Károly franczia király svájczi gárdájában szolgált, a juliusi napok után New-Yorkba, utóbb Missouri és Oregon államokba, végre Sandvich és Alaska szigetekbe vetődött, hol mint Astor ügynöke működött, annak prémkereskedésében. 1847-ben oda hagyta Alaskát és Jerba Buenaba, a mai San-Fraciscoba kötött ki. A mexicói kormánytól alkalmazást kapott mint felvigyázó az indiánok felett és századosi rangot nyert. Sutter a Sacramento völgyben a Fourche folyó partjain az indiánok által várat épittetett, ott hol mai napon Sacramento city áll. Az indiánokat igen ügyesen tudta felhasználni a földmüvelésre, s gazdasága oly virágzóvá lőn, hogy a mexikóiak azt egy millió dollárért akarták megvenni. 1848. év tavaszán találta az első aranyat Fourche folyó medrében és ott egy fűrész-gépet is alkalmazott, melyet ő talált fel. — Sutter e kis darab aranytól, az elsőtől, melyet ő talált, halála napjáig sem akart megválni. Ezen darab nem nagyobb egy jókora mogyoronál. A kaliforniai bányász társaság 2000 dollárral kinálta volt meg őt ezért, noha a darab nem ér többet 10 dollárnál. Az arany felfedezését Sutter földjein a legnagyobb anarchia követté, mivel mindenünnét aranyásók özönlettek Sacramento völgybe. Mintegy 30 négyszög mértföldnyi területet foglaltak el és Sutter igy egész fekvő birtokát elvesztő. Az egyesült államok főtörvényszéke a területet a bányászoknak itélte oda és Sutter semmi kárpótlást, de még csak nyugdijt sem nyerhetett a kaliforniai kormánytól. — Sutter majdnem szegénységben halt meg, csak magán baráti segélyzéséből élt és mégtábornoki rangja után sem kapott nyugdijat, pedig a mexikóiak részére indián csapatokat toborzott és betanitott. Özvegye, egy leány és négy fia sirják elhunyát.

— **Egy király neveltetése.** Alfonzó spanyol király neveléséről a következőket irja a Theresianum ezidei évkönyve: „A tizennégy éves ifjut korán tevé érettté az élet iskolája s azért ő ismeretben és tapasztalatban sokkal felülmulta kartársait. E tulajdonságoknak természetesen árnyoldalaik is voltak, de nem jelentékenyek. Mihelyt tehát egyénisége ki volt tanulmányozva, s től vala ismerve, törekedni kellett, a szerencsésen megkezdett müvet hasonló szellemben folytatni, a hézagost kipótolni, a nevelést és oktatást összhangzó egészbe olvasztani, hozzá szoktatni a szellemet az önállósághoz, hogy itéletét inkább alkossa saját gondolkodása után, mint más gyámkodása nyomán, de mindenekfölött a kedélyét ostromló külső benyomások hatását tompitani, figyelmének tárgyait korához és müveltségéhez képest korlátozni, hogy a délvidéki képzelme által uralt lelke nyugodtabb és mélyebbé nőjjön. — E mellett a nevelőknek szem előtt kellett tartaniok, hogy ők nemcsak az embert, de a leendő uralkodót is oktatják, mert az életczél, mely folyton és biztosan lebegett a herczeg előtt, nemcsak lehető vala, de valószinü is. Az alkalmas eszközöket, a főnebbi czélok elérésére, a herczeg kedély állapotához mérten kellett megváltoztatni. Ámbár a neveléssel külön megbizott egyének minden kinálkozó alkalmat felhasználtak, hogy egy-egy szóval hassanak a herczeg lelkére, szivére a hosszadalmas előirások és tilalmak, erkölcsi prédikációk és utasitásokat használatlanul hagyták, hogy mozgásának megadják a lehető szabadságot. Annyival nagyobb mértékben hatottak rá tervszerüleg előkészitett külső események által, mire egy nyilvános nevelő-intézet kitünő alkalmakat nyujtott. Itt látta naponkint, hogy mindennek alá kell magát rendelnie a felsőbb parancsnak, hogy nem rang és külső előnyök, de érdem igényelhet tiszteletet és kitüntetést, hogy, ha magasabb czélra törekszünk, számos áldozatot kell hoznunk stb. E légkörben könnyen tanulhatta meg a lemondást és nélkülözést, hogy később aztán uralkodhassék, mások fölött. A herczeg ki tekintélyes német könyvtárt szerzett be, s vitt magával házájába, előszeretettel olvasta a német classikusokat; kedves könyvei közül, pl. Schiller „Don Carlos"-ából egész lapok vésődtek emlékezetébe. De ezen a téren „nagyon sok"-ról le kellett mondania, hogy maradjon ideje a természet könyvében lapozni, az emberekkel való bánásmóddal megismerkedni, hogy ott is megtalálhassa az igazságot... A zene részére fájdalom nem volt elég idő, de különös hajlam sem ...

— **Gazdáink** figyelmét felhivjuk a „Magyar Föld" czimü napilap ama intézkedésére, hogy gazdáktól mindennemü hirdetést dij nélkül elfogad. Aratás után vagyunk, itt van annak ideje, midőn a gazdának mindennemü terménye van eladó, midőn tehát pénzel, és vesz, vásárol állatokat, vetőmagot, gépeket stb. A „Magyar Föld" ingyenhirdetési rovatában naponta 80—100 hirdetés foglaltatik, mely a betöltendő gazdatiszti s erdészállomásokról a szolgálatot kereső egyénekről, eladó vagy bérbeadó földbirtokokról, borokról, magvakról, állatokról és gépekről stb. értesiti a közönséget. Leggyakorlatibb hasznát veszi a közönség a „Kerestetik" czimü rovatnak, melyben a birtokot, magvakat, állatokat, használt gépeket, venni szándékozók hirdetik az általuk keresett tárgyakat. E rovat ggélyével a gazda gyakran megtalálja közel és előnyösen a jó vevőt, holott különben eladó czikkeit talán távol városban kereskedőknél, vagy zsaroló közvetitő közbenjárásával kezdett elvesztegetnie. Viszont az eladóvá tett tárgyak közt a venni szándékozó válogathat, ismert forrásból közvetlen vásárolhat s itt is mekiméli a távol helyre vagy piaczra való költséges utazgatást és javára marad a kereskedő vagy közvetitő nyereség. Ugyanazért gazdáinkat saját érdekükben figyelmeztetjük, hogy eladni, vagy venni szándékolt tárgyaikról hirdetéseiket a Magyar Föld czimü napilapnak (Budapest, Koronaherczeg-utcza 3. sz.) beküldjék, hol azok, mint emlitettük, teljesen dij nélkül felvétetnek és közzététetnek. —

Ez azonban olyasmi, mit teljesen nem tudhatunk; minden esetre a tanácsosné közönséges szeretetreméltó hangulatban volt.

Azonban parancsot adott a vacsorát korán feltálalni, hogy az unalmas napnak vége vetessék.

Midőn Mannerstedt eltávozott és a mama és papa valamint a kis testvérek is nyugodni távoztak, Rózsa a zongorához ült, mert korláttá a lefekvést; de midőn a zongorát felnyitja, kis csomag papir ötlik szemébe. — Dobogó kebellel bontá fel a csomagot, a Mannerstedt igérte hangjegyek voltak; — azonban sokszor félénkebb lévén, mintsem szemelyesen bátorkodott volna szókat átadni, oly helyre rejté, melyről tudta hogy az kinek szánva voltak, bizonyosan mielőbb megtalálandja; Rózsa tuláradó örömmel felismeré azon kis lélekteljes pompás dalokat, melyeket Mannerstedt saját gazdag szivéből meritett. Azonnal megkisérlé eljátszani és az öröm, melyet akközben érzett, kimondhatlan volt. — Csak későn éjfél után zárta be a zongorát, és magával vitte a hangjegyeket, hogy azok szövegét ismételve á olvassa.

Másnap, ebéd közben, a kapitány és Mannerstedt is jelen lévén, elsőbbi a tanácsnéhoz mondá! „Segitsen néni Rózsát rá beszélni, hogy ma este jelen,en meg a tánczmulatságon; kétségbe vagyok esve, ha kivánságomat nem méltatja." —

„Hát Rózsa nem akar a bálba menni?" kérdé csodálkozva Wieden asszony. „Minő önfejűség ez? Hisz egészséges vagy és azután hatal hónynak öröme teljék ilyenben, ha csak különös kivételt nem akar képezni."

„Azt bizonyosan nem akarok" biztositá Rózsa; de egész nap roppant fogfájásban szenvedtem és fájdalmak kelszereződnének, ha oly könnyen kellene öltözködnöm, amint a bálhoz szükséges. — A tánczban elviselhetlen volna reám nézve."

„Fogfájás!" mondá a tanácsosné és orrát fintoritotta. „Fejfájást kellett vala mondanod, ugy előbb hittem volna, mert lelkemre! az éjjel csakugyan szépen ábrándoztál a zongorán. — Alig birtam elaludni és komolyan kivánom, hogy jövőre ilynemü ábrándozással megkimélj; mert ellenkezőleg a hangszert máshová kellene helyezni."

A tanácsosné nyilván igen ingerelt volt, különben nem szokta Rózsát ily komoly intéssel illetni Rózsa pedig szótlanul ült és égő pir boritotta arczát halántékig.

Az első szavaknál, melyeket Wiedenné a zongora és ábrándozás fölött nyillatkozott, Mannerstedt és Rózsa tekintete találkozott.

Szokott eddig nem érzett tüz lobbant fel szemében, midőn látá, hogy Rózsa, mély szokatlan mozdulat jelével gyorsan lesüté szép szemét, ahelyett, hogy mint máskor, szabadon nézen szemei közé. — Előtte ismeretlen érzelmék háborogtak e pillanatban keblében és erővel oly reménynek akartak utat törni, melyet eszé és félénksége egyenlő mértékben elutasitott. És most is, e fölizgatott kedélyhangulatban őszintén ohajtá, hogy ama remény, csak ábránd legyen. Azonban szerencse volt, hogy senkisem ügyelt Mannerstedtre. — Mindenki tekintete Rózsára volt irányozva, kinek égő arczát természetszetesen anyja szokatlan szigorának tulajdonitották.

Végre a nagykereskedő atyai méltósággal mondá: „Édes Marim, túlszigoru vagy. Eltelejtetted, hogy fiatal napjaidban magadnak is voltak szeszélyeid; ez, édesem, minden leány tulajdona, és Rózsa fogfájása bizonyosan enyhülni fog estig. — Még több órával rendelkezünk a bálig. Nem véled, gyermekem, hogy igaza van atyádnak? — Halljuk, hogyan?"

„Nem tudom legjobb atyám, de ha jobban iszek bebizonyitani akarom, hogy nem vagyok önfejű."

„Szép, szép," szólt a nagykereskedő nos, most jó uton van. Tudtam, hogy Rózsa okos leend.

Most felkeltek az ebédtől és a lakószobában a kávéasztal köré gyültek. Nándor arája mellett foglalt helyet és ugylátszék szándéka volt addig nem nyugodni, mig az meg nem igéri, hogy a bálon jelen leend. Nem sokára a tanácsos és neje eltávozott déli álmukat alvók és Mannerstedt is elbucsuzott. — Rózsa ma nem merészelte Mannerstedtet maradásra késztetni és Nándor kapitány örült, hogy végre egyedül lehet arájával.

„Sajnálom" szól, mihelyt a jelölt az ajtót betette, valóban mélyen bánom, kedves Rózsa, hogy szemrehányást szereztem neked az által, hogy a dolgot anyád előtt fölemlitettem.

„Megbocsáthatsz?"

„Szivesen," válaszola ő, bár jobb szerettem volna, ha egyszerüen tagadó válaszom mellett marad a dolog. —

Ajánlani akartam, hogy egy régen tervezett látogatást teendő, kisérnél el." —

„Hová, kincsem?" kérdé a kapitány kivánczian.

„Hát nagynénédnél, Borgensköld asszonynál. — Hilda, unokatestvéred, igen kedves és müvelt leány és már rég óta vágyódom közelebbi ismeretségére és barátságára, ha ugyan azt kiérdemleni szerencsés volnék; mindenesetre szándékozom, megkisérleni."

Ling kapitány, zsebkendőjével arczát törülé, köhögött, mintha fulladozném, de aztán egykedvüen szólt; „Borgensköld nénénél, kicsinyem? — Ó és a tanár nem a legjobb egyetértésben élnek; ennélfogva nem tudom, mitevő legyek."

(Folytatjuk.)

CSARNOK.

A megmenthetlenek.

Töredék.

„Ó mi szép az élet! ó mi édes a szerelem! Tekinteted varázsa megrészegit. — Egyetlen szavad lezárja ajkamat és bilincsre veri a szenvedély órait, mely belőlem kitörni készül, hogy megostromolja a széméremprint arczád liljomában. Szivem álmodik, és álma oly szép, oly édes: mert te vagy. Szemem

vak, nem lát semmit és még is mindent: csak téged lát s te minden vagy. A virág, melynek illata megbódít, — a csalogány, mely bűvös énekével a lelkesültség zenithjéig ragadja lelkemet, — az élet, melynek örökrabja lelkem, a halál, mely csontjaimat ki nem adja soha s minden, minden, mi nagy, szent, szép és magasztos volt, van és lesz mind a két világban!

Imádlak ébren, imádlak álmaimban, csak téged és senkit mást, a sírig, a siron tul. Hitem nincs más, csak mely istenségednek bödel, üdvösítetni csak általad kívánok. Záry ki menyországomból, taszits kárhozatra, ha megérdemlem; csak a te műved legyen, én áldani fogom sorsomat. S te nem hiszed? Mond, hogy csókoljam a föld porát: engedelmeskedem; mond, hogy pirosabb a rózsa, mint a vér: én rést vágok a szivemen, hogy megvizsgáljalak; s ne hidd, hogy drágább a halál, mint az élet: én meggyőzlek róla.

Kaczagj ki. Elj meg, ha gyönyört találsz benne: csak szeress. Egy könnycsepp hallásomon, egy nefelejcsszál sirom, igérd meg azt, s én epedve futok a halál elé s boldog leszek kimondhatatlanul. Csak egy biztató tekintet, csak egy néma kézszoritás, s én szivemet adom érette. Ó mily gazdag az élet, hogy ily drága kincset, hogy téged bir! szeretnék halál lenni, hogy elrabolhatnálak az élettől, hogy anyám lehetnél. Mi szép volna igy az élet! Elvinnélek messze honomba, fekete gyémántból készitetnék homlokodra tündöklő koronát s a világ fejedelmeit hoznám el szolgáidnak. Parancsodra kiáltanám a nap tüzét, a csillagokat lesöpörném az ég boltjáról s ekkor megjelennél te a fekete világban, szép arczod ragyogóbb volna a napnál, szemeid tündöklőbbek mint az esti csillag; és lenne ismét világosság, százszor szebbedb és százszor fényesebb az előbbinél.

Ha Rafael volnék, angyalnak festenélek, ha Jókai tollát vehetném kezembe merész fantaziával királynővé magasztalnálak, ha Petőfivel szivet cserélhetnék, lelopnám arczodra az örökifju hajnal biborát, a nap vakitó sugarait és istennővé varázsolnálak: ekkor elkérném Orpheus lantját, elszirnám rajt lángszerelmemet s te leszállanál hozzám a porba széditő trónusodról, hogy szeress hogy meghalhass velem!

Az ifju elhallgat. Setét szemében a szenvedély vesta-lángja ég s kigyult arczán a szerelem piros rózsái rengenek.

Mily bohó beszéd! Tele szóviraggal, jele merész képzelettel; de melyek bármily zavartak legyenek is, egyet világosan kifejeznek: az ifju szivnek rajongó szerelmét.

Nem vagyunk Granada tropikus legében, hol az Orinoko szöke habjaiban mosdik meg a nap, mielőtt a kordilerák fakó gerincein nyugalomra hajlik. A hol nem ismerik az alkonyt, s nem gyönyörködhetnek a hajnal szemérmes biborában, mert a nap és éj átmenet nélkül következik egymásra s közvetlenül lép egyik szélsőség nyomába a másik. A hol csodás tüneményekkel kápráztató arrebolokkal terhes a lég; a hol szilajabban dobog a szív, féktelenebb a szenvedély és csapongóbb a képzelet. — Nem vagyunk Arábia délibábos sikjain, a hol a szerelem lassu ösvénye elragadja a szíveket, hogy áldozatul vesse a pusztitóAzraelnek. — A hunnét a merengő arableány sóvárogva emeli ábrándos tekintetét a csillagos ég felé, hogy istenétől oltalmat és győzelmet könyörögjön a zsarnok csordáiva' küzdő kedvesének; vagy elandalog a rózsaligetek árnyában, hol a bülbül készíti mézét, s az ő ajkain is földöbrd Hafiz egy egy szerelmi himnusza a mig lelke Rusztem szerelméről álmodozik: — a sajka ott reng a Balaton fodros hullámain s a bennt ülők orczáit a Zala szellője csókolja pirossá.

Nyugaton a tihanyi halmok oldalai már az esthomály ködébe hajlanak, mig napkeleten a kénesei partok fehér falai kaczérkodva vetik vissza a nyugovó nap aranysugarait. Északon Zala csalogánya, Füred, pajzánkodik a nyugtalan tekintettel, mig délen Somogy kalászoczeánja bilincseli magához a lelket. Mi szép a természet azoknak, akik megértik!

A lyányka elereszti a kormányzsinort, tekintetét az ifju szemeibe meriti és egyik kezét hanyagul nyujtja a habokba, melyek zizegve sietnek oda, hogy megcsókolhassák. Ajkán gyenge mosoly születik; de melyben több az árny, mint a fény, több a bánat, mint az öröm és több a lemondás, mint a remény.

„Mi szép az élet? Mily édes a szerelem? — Ne higyj szemednek, ne higy szivednek, mert megcsal mindenik. Az élet virágcsokor; de melyben több a szironták, mint az ibolya s csak szemlélni szép, de állatát élvezni rosszabb, mint a halál, mert megmérgez, de nem öl meg. — csak kinoz. Ó, mennyi benn az ármány, mennyi benn a kígyó, mely fájára tekerődik s a boldogság gyümölcseit leszedi róla! A mit oly szépnek látsz rajt, az csak illuzió és az illuzió sohasem valóság, a valóság pedig oly rut, hogy megborzadunk tőle. A szépség rajt csak lárva s a mosolygó angyalarcz alatt vigyorgó őrdög lappang, mint lótus-levél alatt a Nilus szörnyetege. Ne higyj neki! Csak a halál boldogitha; azt inkább. Egyedül a kislelkűek, egyedül a gonoszok ragaszkodnak az élethez, mert szivük a megrögzött félelemé s szellemük oly törpe, hogy csak tekintetük határig bir hatolni és ott összeroskad. Ó a halál olyan csodálatos, olyan nagyszerű és oly jó! Amit az élet megtagad, azt megadja; a mi itt kin, az ott boldogság. Az élet teher, nehéz teher; a halál megszabaditt tőle. Jer a halálba! Az élet soha nem adó neked; a halálban bizni fogsz örökké. Jer a halálba! Itt hasztalan szeretsz s hiába szeretlek én is, szerelmünk átok, mely a kin poharát nyujtja: mert nem lehetünk egymásé soha, soha."

A lyányka elnémul, ajkain végigvonaglik egy fájó érzelem és fekete szemének éjszakáját megtelik hulló csillagokkal.

Az ifju átfonja a sokogó gyermek derekát s gyengéden oda vonja kebelére.

„Ó ne vesd meg az életet és ne átkozd a valót! A mit az élet pillanatja ád, ha elveszitjük, azt a halál végtelenje sem pótolhatja."

A lyányka fejét rázza, az ifju pedig beszél tovább:

„Ha szeretsz akkor boldog vagy, s ha boldog vagy, nem utálhatod az életet, mely a boldogságot adja."

„Szeretlek, és azért vagyok boldogtalan, mert szeretlek. A szív ha megizleli a gyönyört, neu. elég neki egy csepp, hanem tengert óhajt belőle."

„S micsoda gonosz szellem, melyik daemon sugja azt neked, hogy az első csepp után nem következik több, hogy boldogságunk mulandó?"

„A valóság és az ész; de a halál ellenkezőt igér . . . . . Egy arab költő mondja a tulvilágon azon érzelemmel ébredünk föl, s azon érzelem vezérel bennünket az örökkévalóság mesés birodalmán keresztül. Mit gondolsz, boldogok tudnánk-e mi igy lenni a másvilágon? — A tó oly csendes, a'modnak a habok s a hullámokban olyan szörnyüszép a béke!" —

„Hát oly setét felleg borult szerelmünk egére, hogy a remény csillagát örökre elfödi szemeink elől?"

„Remény! — milyen szép a remény; de nekem nincs s nem lehet reményem! Ma még szabad vagyok és tied, holnapután eskům másnak adja kezemet és szivem a kétségbeesés martaléka leend."

„Az apa nem tagadhatja meg szivét."

„Atyám büszke arisztokrata, anyám még gőgösebb: náluk szivet hasztalan keresnél. — Tudod-e mit tesz e szó *arisztokrata?* Ez azt teszi születés és vér, mely sohasem tagadja meg önmagát, s mely Herostratusa a szív templomának, melynek oltárköve alatt a tiszta szerelem boldogsága rejtezik. — Ó átok az élet annak, aki ily szülők gyermeke, ha keblébe az alkotó forró szivet adott!"

„Mily setét foltok a lélek tükrén s mily adáz a kéz, mely azokat odarajzolta."

„Engem csak egy ut vezet a boldogsághoz és az a — halál, ha te is tudsz szeretni ugy mint én; akkor elkisérsz engemet. — Vagy... vagy majd ha ősz szálakat ültet az idő barna fürteidbe, s az aggkor paródiájává tesz önmagadnak: akkor eljövendsz a partra kérdezősködni felőlem a hullámoktól — és a habok elfogják susogni neked, hogy Ilma boldog, mert álmai fölött forró szerelme őrködik s vigyáz reá, hogy hűtlenséged föl ne ébresztheese." —

„Hűtelen!?" — Hahaha! — Lehet-e hűtelen medréhez a tenger, hogy egy cseppig kikeljen belőle, és lehet-e egéhez a nap, hogy leszakadjon róla? — Veled megyek a halálba, s ha százszor visszajőnék, százszor elmennék utánnad; csak hogy veled lehessek. Ha üldözöttjei vagyunk az életnek, rejtsen el bennünket a halál, de oly mélyen, oly szörnyű mélyen, hogy az élet ránk ne találjon soha." —

„Soha.—" susogák a lyányka ajkai tompán és fájón, mint hattyudalt a panaszos visszhang. Aztán átkaro ja az ifju nyakát s görcsösen simul oda kebelére, mintha félne, hogy elveszik tőle. Fekete haja ugy omlik le felér kebelére, mintha az éjfélt látnák hanyatlani a dél karjaiba. Alattuk mozdulatlanul pihen a sajka, mint bölcső, midőn benn csecsemőjét már elringatta anyja. Fölöttük egy sirály kering s gyászos hangjával szétkiált a légben, mintha a szellő figyelmét fel akarná hivni a nagyszerű temetésre.

A lyányka szenvedélycsepp csókolja arczon kedvesét. Szemeiben mégegyszer föllobog csudás lángja a kialvó reménynek, aztán lecsukódnak gyönyörű szempillái és homlokán egy megkövült gondolatban vergődik a lélek, hogy búcsut vegyen örökre, mindörökre tőle. Lassanként lecsendesül keblének heves hullámzása s arczának biborát kisérteties halványság váltja föl, melyben a lemondás megrendittő kinyomata tükröződik. Ah mily rövid az élet a földön!

A kaktusz üde virága, mely egy perczel eléb kaczéran fürösztötte hiu fejecskéjét a napsugarakban; hogy elhervad, midőn a sivatag mennyasszonya a romboló Számum legelső csókját szirmaira leheli! Hogy lehet ily mostoha a végzet? Hogy lehet Szenegámbia völgyeinek virágszőnyegéből halotti lepel Grönland bérczeire? Vagy az élet csak guny a halál ajkain? —

Még egy csók, egy rántódás az izmokban és — meg ebben a sajká. A hullám kiárja karjait és átöleli a szerelmeseket, hogy elvigye őket abba a boldogabb hazába, a melybe kivánkoztak, a hol együtt, egymásé lehetnek mindörökké. — A boldog völegény amott az uj-fürdőház balkonján talán épen arája arczképét tartja kezeibe. Arcza mosolyog, szive dobog s lázasan csókolja meg azt a képet. Ah, hogyha tudná hogy az ajk már hideg; hogy az a sajka amott épen most adta át a hullámokzak: neki rohanna az álnok Balatonnak, hogy szép menyasszonyát visszakövetelje tőle . . . .

A viz zizegő gyűrűket rajzol az elmerültek sirja fölött és a sirály visitva csap le a gyűrűk közepébe, mintha megakarná menteni a megmenthetleneket.

Rédey István.

Élcz és trófa.

Haldokló ágyán feküdt egy hires élczelőnek ismert ember. Az orvos erét tapintgatta és gyanusan vonitá vállait. — Doktor — mondá a beteg, van-e önnek érvrésem meglelőlésére valami terminus technikusa? — Tulajdonképen nem, felelt az orvos. — „Jó, akkor én akarom vele gazdagitani a tudományt. — Erem most a halotti indulót veri." —

* * *

Egy angol szinész, ki találó élczeiről volt hires, veszedelmes betegségben feküdt. — Az orvos gyógyszert nyujtott neki; csak néhány perczczel azután, miután a beteg ezt bevette, észrevette az orvos, hogy a betegnek tévedésből tintát adott a gyógyszer helyett. Egek ura — kiálta az orvos — ön tintát ivott!" Nem tesz semmit mondá nyugodtan a beteg; majd utánna egy darab itatós papirost fogok lenyelni." És ez volt a szinésznek utolsó vicce. —

* * *

Napoleont mindig kellemetlenül érintette, hogyha asszonyok komoly politikai beszélgetésbe elegyedtek. Egykor Genlis asszony, e kitűnő irónő élénk beszélgetésbe eredt Napoleonnal háborúi fölött; a császár sokáig gúnyos arczkifejezéssel nézett rá de az el nem hallgatván; végre ezt a kérdést vető közbe: „Asszonyom, önmaga szoptatja gyermekeit?"

* * *

Zenészek társaságában sok tonasztot mondtak, amint már ez szokásban van. A vendégek egyike fölkelvén lelkesülve felkiált: „Eljen Mozart." — Csend, csend, mond erre egy másik, igyunk saját egészségünkre, Mozart tovább fog élni, mint mi."

* * *

Dukan, angol admiralis, a Ruyter admirális vezénylete alatt álló hollandi hajóhad ellen vezényelvén hadait, a háboru kezdete előtt igy szóllott összehivott tiszteihez: Uraim, amint látják szigoru tél van közeledőben, azt a jó tanácsot adhatom tehát csak, hogy mindig jól tüzeljenek.

* * *

Édes fiam, monda egy fösvény asszony férjéhez, ki igen sok czukrot tett kávéjába, sok czukor epéssé tesz. — Az igaz — felet a férfi, de csak az asszonyokat, nem egyszersmind a férfiakat. —

* * *

Börne, e kitűnő német iró, még halálos ágyán is élczelt. Halála napjának reggelén azt mondá hozzá az orvos: „Nagyon nehezen köhög." A beteg bágyadt hangon felelé: „Azt csodálom, hisz egész éjjel gyakoroltam magamat benne. —

* * *

Nero, romai császár 100 drachmát igért annak, ki neki az igazságot megmondja. — Te nem adsz nekem 100 drachmát, mondá valamelyik, és ez által a zsarnok császárt a legkülönösebb helyzetbe hozta; mert ha Nero adott neki 100 drachmát, akkor amaz nem mondott igazságot, s ha nem adott neki, akkor nem tartotta meg szavát. —

Kopogó.

Közgazdaság.

A **József főherczeg** ur ő császári és királyi Fenségének magas védnöksége alatt Kassán, 1880-ik évi szeptember hó 16-án és következő napjain tartandó

bor, szőlő- és borászati s szőlészeti eszköz kiállitás

részletes programmja.

A kiállitás rendezése és vezetése egy a kassai kereskedelmi és iparkamra által kiküldött végrehajtó bizottságra bizatik.

A kiállitás 1880. évi szeptember 16-án délelőtti 9 órakor nyittatik meg és ugyan e hó 20-án délután 6 órakor fog ünnepélyesen bezáratni.

A kiállitás a kassai kir. gazdasági tanintézet helyiségeiben tartatik meg és nyilvános jelleggel bir. A kiállitók és a borvásárt látogató vevők és eladók ingyen látogatják a kiállitást névre szóló állandó jegyek felhasználása mellett. A nagy közönség mérsékelt belépti dijakat fizet.

Az összes kiállitási tárgyak következő öt csoportra osztatnak:

a) bor,
b) csemegeszőlők,
c) a bor melléktermányei,
d) szőlőművelési eszközök,
e) pincészeti eszközök.

I. *Csoport. Bor.*

A borkiállitásban a tokaj-hegyaljai, a felső-zeplén-, a felső-zemplén-, ung-, felsőberegi, az abauj-, tornai- és az alsó-bereghugocsai borvidékek, vagyis Abauj-, Ber gh-, Torna-, Ugocsa-, Ung- és Zemplénmegyék összes bortermelő községeinek bortermelői vehetnek részt. Más borvidékek borai ezen kiállitásban nem mutathatók be.

A csemege szőlők kiállitására szőlőfürtök kizáró ag az emlitett megyék csak azon vidékeiről küldhetők, melyek philloxeravész miatt zár alatt nem állanak. A bor melléktermányeinek, a szőlőművelési és pincészeti eszközök kiállitásán a bel- és a külföld e szakba vágó minden versenyképes kiállitási tárgya mutatható be. A borkiállitáson az összes évfolyamokban termett borok következő al-osztályok szerint állithatók ki:

a) könnyű (közönséges) asztali borok,
b) könnyebb palaczk- és fajborok,
c) szamorodni és
d) asszu.

A beküldött borok egy a különböző magyar borvidékek legkiválóbb szakértőiből alakult birálóbizottság által biráltatnak meg és pedig oly módon, hogy a birálat eredménye még a kiállitás tartama alatt közzé fog tétetni.

II. *Csoport. Csemege-szőlők.*

Ezen kiállitáson csupán csemege-szőlők mutathatók be, melynek minden fajából lehetőleg egy tányérnyi küldendő be. Az esen kiállitási tárgyakhoz csatolt jegyzékben a kiállitó czime, a szőlőfaj és a termelési hely kitüntetendő.

A szőlőfürtöknek szőlőlevelekbe való csomagolása szigoruan tiltatik és azok göngyölésére kizárólag papir alkalmazandó.

III. *Csoport. A bortermelés ipari melléktermányei.*

Ezen csoportban kiállitható a bel- és külföld bármely vidékéről:

a) cognac, söprő- és törkölypálinka, egyáltalában bor, borseprő vagy törköly felhasználása mellett lepárolás utján előállitott termékek;

b) boreczet;

c) minden a bortermelés hulladékaiból nyert anyag, u. m.: borkő, borsavas mész, hamuzsir stb. stb.

IV. *Csoport, Szőlőművelési eszközök.*

Ezen csoportban kiállithatók:

a) a föld megművelésére szolgáló eszközök;

b) a szőlő megművelésére szolgáló eszközök;

c) szüretelési eszközök;

d) szőlőszállitási eszközök;

e) a szőlőművelésnél felhasználandó anyagok.

V. *Csoport. Pincészeti eszközök.*

Ezen csoportban kiállithatók:

a) a bor elhelyezésére szükséges eszközök;

b) a bor kezeléséhez szükséges eszközök;

c) palaczkborokhoz való eszközök;

d) a pezsgőborok készitéséhez szükséges eszközök;

e) kimérési eszközök;

f) a bor deritésére vagy épentartására szükséges anyagok;

g) minden itt meg nem nevezett pincze-eszközök és tartozékaik;

h) a bortermelési ipar melléktermányeinek előállitására szükséges készülékek és eszközök.

Szőlőművelési és borászati irodalom és térképészet.

Ezen függelék csoportban a magyar koróna területén megjelent borászati és szőlőművelési szakmunkák és borászati térképek állithatók ki.

Bejelentések:

Fő-utcza 60. sz. 1. emelet, szimzendők. További részletek a titkárságnál megtudhatók.

Az 1880. évi szeptember 16-tól u. e hó 20-ig tartandó első kassai borvásárra vonatkozó szabályzat.

1. A borvásár a nagyméltóságu földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszterium jóváhagyásával a borkiállitással egyidejüleg külön a kiállitási helyiségekkel összefüggő teremben tartatik meg.

2. A borvásár vezetésével a kamara által választott kiállitási végrehajtó bizottság lett megbizva; az ezen vásárra vonatkozó közlemények és tudakozások azonban a kassai kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalához intézendők.

3. A borvásárra vonatkozó bejelentések a borkiállitásra vonatkozólag egyidejüleg oly módon eszközlendők, hogy a kiállitásra vonatkozó bejelentési iv illető rovatában a borvásárban való részvétel szándéka világosan kijelentetik és ezen ivhez egy az eladó bor mennyiségére, minőségére és az eladási árakra vonatkozó jegyzék mellékeltetik.

4. Az eladásra bejelentett borok után külön bejelentési dij nem lesz fizetendő.

5. A borvásár a gazdasági tanintézetnek a nmélt. kir. közgazdasági miniszterium részéről e szélra felajánlott helyiségében fog megtartatni.

6. A borvásár a borkiállitással egyidejüleg folyó évi szeptember hó 16-án d. e. 9 órakor nyittatik meg.

7. A borvásár, mely szeptember 16-án és a következő napokon reggeli 9 órától esti 6 óráig tart, a résztvevők által szabadon látogatható, a közönség azonban bemeneti dijat fizet, mely a vásár tartamára 50 krban, egy alkalomra pedig 20 krban állapittatik meg.

8. A bor hordóban hectoliterenként vagy (asztali boroknál) 70—100, csemegeés aszuboroknál 35—50 centiliter tartalmu palaczkokban s — ha eltérő kötés nem történt — hordó nélkül, illetőleg a palaczkot hozzáértve Kassán a pályaudvaron (loco Bahnhof Kaschau) átadva és átvéve adatik és vétetik.

9. A vevők és eladók között létrejövő ügyletekről a borvásár irodája jegyzéket vezet és azokról a felek kivánságára kötlevelet állit ki.

10. A vevők és eladók között felmerülő surlódások elintézésére a borvásárt rendező kamara választott birósága lesz hivatva.

11. A borvásár szeptember hó 20-án délutáni 6 órakor ünnepélyesen bezáratik.

Közli:

Szigethy Antal,
zalamegyei gazdasági egyesületi titkár.

Értesités

a keleti marhavész állásáról, s egyéb ragályos és járványos állati betegségekrol, folyó évi julius 7 töl augusztus 15 ig.

1. Magyarország.

2. Horváth-Szlavon ország teljesen vészmentes.

3. A Horváth-Szlavon katonai határőrvidéken uralg a marhavész az ogulin-szluini kerület Ogulin nevü községében; megszünt a marhavész a bániherületben Vidusavac nevü községében; ujólag kiütött a marhavész a vakoviczai kerület Brezovac nevü községében.

4. Fiuméből érkezet távirati jelentés szerint Fiumében és vidékén az állategészségügyi állapot teljesen kielégitő.

Zalamegye „Jászódhegy" „Podturen" „Miklavecz" községeiben 1-1 drb. szarvasmarha lépfenében elhullott.

Kelt Budapesten, 1880. évi augusztus hó 15-én.

A földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium állategészségrendőri osztálya.

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról hova:

honnét:

Vonat szám		Órа.	Perc.	Idő.
207	Kőszék, Mohacs, Dombovár	5	10	reggel
215	„ „ „	2	30	délut.
209	„ „ „	11	1	éjjel
202	Buda-Pestre (gyorsvonat)	5	55	reggel
204	„ (postavonat)	2	6	délut.
212	„ (vegyes vonat)	11	20	éjjel
313	Bécsbe (Szombathely, Sopron-felé)	6	15	reggs.
301	„	11	50	éjjel
215	Soprouba	3	40	délutl
205	Pragerhof, Kottori, Csáktornya	4	55	reggel
203	„ „ „	2	47	délut.
201	„ „ (gyorsv.) „	10	50	éjjeli

Érkezik Kanizsára:

210	Zakany felől	5	27	reggel
316	„ „	1	41	déb.
208	„ „	11	1	éjjel
211	Buda-Pestről (vegyes vonat)	4	15	reggel
203	„ (postavonat)	2	5	délut.
201	„ (gyorsvonat)	10	30	éjjel
302	Bécsből	4	1	reggel
314	„	10	15	éjjel
316	Sopronból „	12	5	déln.
202	Pragerhof felől (gyorsvonat)	5	37	reggel
204	„ „	1	20	délut.
206	„ „	10	50	éjje

Jó házból való tanulók

kik a helybeli iskolák valamelyikét látogatják, az alulirottnál jutányosan felvétetnek **teljes ellátásra**.

Szülők vagy gyámok siveskedjenek egyenesen hozzám fordulni. 770, 2—*

Dr. Engel Armin,
Nagy-Kanizsán, uraági épület I. em.

Felelős szerkesztő:

HOFFMANN MÓR.

HIRDETÉSEK.

Eladás.

Vb. Richter M. n.-kanizsai kereskedő hagyatéka csődválasztmányának határozata folytán a csődleltárban foglalt és 4413 frt. 38 krra becsült fűszeráruk ajánlat utján eladatnak.

500 frt. bánatpénzzel ellátott és zárt ajánlatok f. é. szeptember 2. déli 12 óráig Garai Benő nagykanizsai ügyvéd, mint vál. elnökhöz adandók be, kinél a csődleltár betekinthető és bővebb felvilágositás is nyerhető.

Nagy-Kanizsán, 1880 aug. 24.

Fischt Pál,
772. 1-1 ügyvéd, mint vál. jegyző.

Egy jó karban levő zongora eladatik, bővebb felvilágositást Fischel Fülöp könyvkereskedésében nyerhetni. 768, 3—3

A szűrethez

ajánljuk legjobb szerkezetű

BORSAJTÓKAT

orsóval és a nélkül, *szőlő malmokat* 30 frttól 105 frtig, *szőlő-morzsoló-szitákat*, darabja 7 frt, *borlehuzó-gépek* (szivattyuk) legujabb szerkezet, szélkazánnal és golyó-szelentyüvel, melyekkel mustot, valamint bort a seprőtől egészen tisztán lehet lehuzni, anélkül, hogy azt felkeverje. (771, 1—6)

Valódi *amerikai nyomó és szivó ruggyantatömlők, borlehuzó-tömlők, palaczkok betöltési készletek, dugaszoló-gépek*, valamint mind a *pincze-eszközökhez tartozó czikkek.*

Képes árjegyzékek kivánatra ingyen kiszolgáltatnak.

SCHOTTOLA ERNŐ és NEOSCHIL
Budapest, váczi-körut 28. sz.

BUDAPESTI BUTOROK.

Asztalos és kárpitos butorok

több száz szoba berendezésére

a legolcsóbb ár mellett és **csakis szolid** s **megbizható** készitményü nagy készletben

Steinbach Sándornál

kárpitos és butorkészitő 765. 3—10

BUDAPESTEN, Ferencz-József-tér, 6-ik szám.

A láncz hid átellenében.

Kiházasitási berendezéseknél **különös tekintetbe-vétel.**

Az ujonan mérsékelt **árjegyzék ingyen.**

Több kiállitásnál kitüntetett

Több kiállitásnál kitüntetett

BUDAPESTI BUTOROK.

Mell- és tüdőbetegeknek

725.10—26

Wilhelm-féle

SCHNEEBERG NÖVÉNY ALLOPJA

Wilhelm Ferencz, gyógyszerész Neunkirchenben (A.-Ausztria)

25 év óta a légzőszervek megbetegedése ellen, torok- és bronchialhatarhalis, kehe, rekedtség és egyéb torok- és tüdőbetegségek ellen a legnagyobb gyógyerővel és hatással.

Különben figyelemre méltó ezen szörp óvszerül ködös és hideg időjárásnál.

Rendkivül kellemes izénél fogva gyermekeknek is hasznos, a tüdőbetegekre nézve azonban szükséges; azonkivül szükséges szer énekeseknek és szónokoknak fátyolozott hang és rekedtség ellen. — Számos bizonyitvány megerősiti a fentebbi állitást.

Megrendelhető Nagy-Kanizsán **Práger Béla** gyógyszerész nál.

A t. ez közönség egyenesen a Wilhelm-féle Schneeberg növény-allopot kérje, miután ez csak tőlem készittetik tisztán, s a Bittner Gyula jelzése alatt előforduló Schneeberg növény allop-féle gyártmányok csak utánzások, melyekről különösen óvok.

Gieger polg. mérnök elismert legjobb, hideg vizzel könnyen oldható.

Copir-maszsza pr. ko. **1 fr. 60—2 fr. 20**

(vistortalom szerint) alkalmazásban a cs. kir. belügyi ministeriumnál, déli vaspalyánál, állami vasutnál, ujszakinygyári vasutnál, alsó-ausztriai iparegyesületnél, mérnökegyletnél és sok másnál, számos elismerő iratok magánosok részéről megtekinthetők.

Anilin tinták 20 szinben teljesen szineszett tervek részére 25 krtól. Geiger szab. autographia-tintája csak fekete lenyomatra sajtó nélkülegy eredetről az eljárási módszerrel 6 frt, henger 1 frt 80, fekete festék 80 kr; festő pisk 1 frt.

Negativ-nyomás-tinta — 1 millió lenyomat, eljárási módszerrel 6 frt; a tinta maga 50 kr. (751. 5—5.)

Raktár: Bécs IV. Alleegasse 3.

Minden kiállitáson az első érdemérommel kitüntetve.

Ezüst érem Páris 1878.

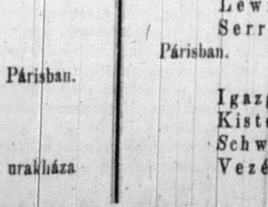

Brogle J. és Müller

gép- és rosta-lemez gyára

Budapesten.

a Margit-hid közelében, készit **Trieuröket** (konkoly választó) 6 különféle nagyságban.

Trieur hengereket malmok számára.

Koptatókat,

Szelelő rostákat,

Szitákat és rostákat cséplőgépek számára. 702. 27—50.

Árlejtés.

A zala-egerszegi kir. ügyészség részéről közhirré tétetik, hogy a felügyelete alatt álló központi börtönben, valamint a tapolczai, sümegi és alsó-lendvai kir. járásbirósági fogházakban letartóztatott vizsgálati és elitélt egészséges ugy beteg foglyok és rabok élelmezése, — együttesen, vagy a körülményekhez képest elkülönitve; — nemkülönben a központi börtönökhez szükséglendő ágybavaló zsupszalma szállitása az 1881-ik évi január hó 1-ső napjától, azon évi deczember 31-ik napjáig terjedő időtartamra, a nagyméltóságu m. kir. igazságügyminiszterium által 1872. évi julius 22 én 11216. sz. alatt kibocsátott szabályrendelet értelmében, folyó 1880-ik évi szeptember hó 11-ik napján, délelőtti 10 órakor Zala-Egerszegen a kir. ügyészség hivatalos helyiségeiben, hol a feltételek előre is megtekinthetők, irásbeli ajánlatokkal is egybekötött nyilvános árlejtés utján a legkevésbért vállalkozóknak ki fog adatni; melyre vállalkozók azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, miszerint:

1-ör. Kikiáltási ára, ugy a központi, mint a járásbirósági börtön- és fogházak részére egy rendes étadagnak 11$_{55}$ kr., ehhez járó 56 dcgrból álló egy kenyéradagnak 6·$_{40}$ kr., összesen 18·$_{95}$ kr.

2-or. Az orvosi rendelés folytán betegek számára kiszolgáltatandó kórházi étkekért vagy italokért, vállalkozó részére azon ár fog fizettetni, mely a m. kir. ig.-miniszt. számvevőség által, a kiszolgáltatandó czikkek közép árának arányához képest készitett étkezési táblában megállapitott adagonkinti összegekből a vállalkozó leengedése után fennmaradand.

3-ör. Árlejtení kivánók kötelesek 800 frt, azaz nyolczszáz frtot készpénzben, vagy tőzsdei áron számitandó államkötvényekben, a szóbeli árlejtés megkezdése előtt, az árlejtés vezetőjének kezeihez ovadékképen letenni; irásbeli zárt ajánlatokhoz pedig ugyanazon összeg csatolandó.

4-er. Az ágyszalma szállitásra vállalkozni szándékozók is tartoznak, — irásbeli ajánlatukhoz zártan, vagy a szóbeli árlejtés megkezdése előtt 15 frtot, mint a vállalati összeg valószinü 10%-kát óvadékképen letenni.

5-ör. A vállalatok után járó összes illetékek és bélyegek költségei vállalkozókat fogják terhelni.

6-or. Az élelmezési vallalkozó részére járó összeg havonkint utólagosan; az ágyszalma szállitásra vállalkozó részére a szükséglendő mennyiség teljes beszállitása után egyszerre, — az igazságügyminiszt. számvevőség helyesbitési jogának fentartása mellett, bélyeges nyugtára fog a kir. ügyész által kifizettetni.

7-er. Azon esetben, ha vállalkozó a szerződésileg felvállalt kötelezettséget nem pontosan, s nem a szerződés határozatai szerint teljesitené, a kir. ügyésznek joga leend, a szerződést azonnal megszüntetni, s az élelmezést magán-alku, vagy ujabb árlejtés utján másnak adni; mely esetben vállalkozó az általa letett biztositék elvesztésen felül, az államnak köteles lesz mindazon kárt megtériteni, mely mulasztása által a kincstárra hárul.

Kelt Zala-Egerszegen 1880. augusztus hó 12. napján.

REMETE SÁNDOR,
kir alügyész.

769, 2—3

A Magyar-franczia biztositó részvény-társaság

tisztelettel alólirt igazgatósága ezennel jelenti, hogy **Zala, Somogy, Baranya** és **Vas** megyék részére kiterjedő hatáskörrel

Nagy-Kanizsán vezérügynökséget

állitván fel, annak vezetését 689 34—52

Gutmann S. H. urra

uházta, kit egyszersmind a tűz-, szállitmány és jégbiztositási ágazatokban jogérvényes biztositási **kötvények kiállitására, károk felvételére, ugymint ezek azonnali kifizetésére is** felhatalmazott.

Budapest, 1880. januárban.

A Magyar-franczia biztositó részvénytársaság igazgatósága:

SCHWEIGER. MOSKOVICZ.

A Magyar-franczia biztositó részvény-társaság

igazgatóságának fenntebbi közzétételére hivatkozással alólirott tisztelettel jelenti, miszerint a

Nagy-Kanizsai vezérügynökség

vezetését elvállalta s a vezérügynökségi irodát megnyitotta, hol is biztositási ajánlatok elfogadtatnak s a biztositási üzletre, vagy a társaságra vonatkozó mindenféle felvilágositások legkészségesebben megadatnak.

Biztosit pedig a társaság

a) **tüzveszély** és **robbanás** által okozott károk ellen;
b) **jégkárok** ellen
c) **szárazon** vagy **vizen szállitott javak** károsodása ellen;
d) **az ember életére** minden ismert módozat szerint.

A ***Magyar-franczia biztositó részvénytársaság,*** melynek 20 millió frankot, azaz 8 millió arany forintot tevő alaptőkéjéből a részvényesek által mindjárt kezdetben

10 millió frank, azaz 4 millió arany forint

készpénzben befizettetett, s részint a főváros legelső pénzintézeteinél, részint pedig magyar államértékekben és elsőbbségekben lett elhelyezve, f. é. október 14-én tartván alakuló közgyülését, melyen a társaság ügyvezetésének élére következők választattak meg:

Választmány.

Elnök: Bittó István, ő Felsége val. belső titkos tanácsosa, a Lipót-rend nagykeresztése, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Alelnökök: Báró Bánhidy Béla, földbirtokos, orsz. képv. stb. Bpesten.

Bontoux Jenő, a párisi Societé de l'Union génerale elnöke stb. Párisban.

Választmányi tagok.

Robert Morin marquis de Banneville, az osztrák déli vasut igazgatósági tagja stb. Párisban.

Neuwelt Ármin kir. kereskед. tanácsos nagykereskedő.

Lovag zápori Regenhart Ferencz, az Albrecht-vaspálya elnöke stb. Bécsben.

Sváb Károly földbirtokos, orsz. képviselő stb. Budapesten.

Báró Tinti Károly cs. kir. kamarás, az oszt. déli vasut alelnöke, az osztrák urakháza tagja stb. Bécsben.

Felügyelő bizottság.

Beck Nándor, a magyar jelzálog-banknak igazgatója.

Lánczy Leo, a magy. ált. földhitel részvény-társaság igazgatója Budapesten.

Lewin Jakab, a kereskedelmi akadémia igazgatója Budapesten.

Serrebource Jos. Mária Emil, a párisi Societé de l'Union générále vezérfelügyelője Párisban.

Igazgatóság.

Igazgatók: Dr. Hiller Albrecht, köz-, és váltó-ügyvéd Bécsben.

Kistenmacher Károly a „Hoffmann József" nagykereskedő czég főnöke Budapesten.

Schweiger Márton kir. kereskedelmi tanácsos Budapesten.

Vezérigazgató: Moskovicz Lajos Budapesten.

Tekintve, a társaságnak fenntebbb kitüntetett tőkeerejét és az üzletvezetés élén lévő, hazánkban is nagyobbrészt ismert és köztiszteletben álló egyenségeket bátran elmondható tehát, hogy nem volt még az egész monarchiában biztositó társaság mind ez ideig, mely a biztositó közönségnek annyi garantiát nyujtott volna, mint a mennyit neki e társaság mindjárt kezdetben nyujtani képes, s a midőn a társaság ezen, eddig pártalan ékszere és az élén álló egyénségek jelleme egyrészről teljes biztositást nyujt arra nézve, hogy a társaság üzletvitele a méltányosság, a pontosság és a legszigorubb becsületesség minden követelményének mindenkor és teljesen meg fog felelni, másrészről a szakvezetés avatottsága az iránt is kezességül szolgál, hogy a társaság a dijtételek megszabásánál is kellő tekintettel fog lenni a verseny jogosult követelményeire.

A midőn tehát tisztelettel alólirott a biztositó t. közönség bizalmát az általa képviselt társaság iránt ujból felhivja és kéri, megjegyzi egyszersmind, hogy a vezérügynökségi területen a vidéki ügynökségek szervezése teljes folyamatban van, és hogy tűzbiztositási ajánlatok a már felállitott ügynökségek által készségesen elfogadtatnak,

Nagy-Kanizsán, 1880. májusban.

maradván teljes tisztelettel

A Magyar-franczia biztositó részvény-társaság
vezérügynöksége N.-Kanizsán

GUTMANN S. H.

Kerületi ügynökségek:

Zala-Egerszegen:	Fischer Miksa urnál.	**Csáktornyán:**	Hirschmann A. urnál.
Keszthelyen:	Puly János „	**A.-Lendván:**	Tauszt Ferencz „
Sümegen:	Epstein V. A. „	**Csabrendeken:**	Löb Ignácz „

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál, Nagy-Kanizsán 1880.